

2025

Pedagógiai Program

Készült: 2025. augusztus 21.
Hatályba lépés: 2025. szeptember 1.

Sánta Aliz
Készítette: Sánta Aliz
főigazgató

Tórségi Általános Iskola,
Szakképző Iskola és
Kollégium
OM: 037557

8756 Csapi
Petőfi u. 5-7.

Tartalom

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere	8
A pedagógiai program célja	10
1. Az intézmény nevelési programja	11
1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai általános alapelvei	11
1.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	12
1.3. A nevelő-oktató munka feladatai	12
1.3.1. Sajátos feladatok az alapfokú nevelés-oktatás 1-4. évfolyamán	13
1.3.2. Sajátos feladatok az alapfokú nevelés-oktatás 5- 8. évfolyamán	14
1.3.3. Sajátos feladatok a szakképzés 9 - 12. évfolyamán	14
1.4. A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai a tanórákon	15
1.4.1. A tanórán alkalmazott tanulásszervezési módok	15
1.4.2. A tanórákon alkalmazott oktatási módszerek	15
1.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai a gyakorlatokon	16
1.5.1. Az új ismeretek tanításának – tanulásának módszerei	16
1.5.2. A gyakorlati műveletek megtanításának jellegzetes módszerei	16
1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
1.6.1. Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink	18
1.7. Hátránykompenzációval kapcsolatos intézményi feladatok	19
1.8. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20
1.8.1. A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos területek	20
1.8.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink	21
1.8.3. Az egészségfejlesztés iskola feladatai	21
1.8.4. Együttműködés formái	22
1.8.5. Külső kapcsolataink	22
1.9. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása	23
1.10. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
1.10.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt feladataink	26
1.10.2. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	26
1.10.3. A kollégiumi közösségi élet szervezési feladatai	27
1.10.4. A tanítási órán kívül megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	27
1.10.5. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	28
1.10.6. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai	28
1.10.7. Pályázatok	29
1.10.8. A pedagógusok helyi feladatai	30
1.10.9. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	30

1.11.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	32
1.11.1.	Célok	32
1.11.2.	Feladatok	32
1.11.3.	Tevékenységeink feladataink megvalósításához	32
1.11.4.	A tanórán kívüli egyéb foglalkozások és a csoportbontás	33
1.12.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	33
1.12.1.	A fejlesztésbe bekerülők köre	34
1.12.2.	Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése	35
1.12.3.	A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség kategóriáján belül a beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek	35
1.12.4.	A beilleszkedési és magatartási nehézség leggyakoribb megjelenési formái:	36
1.12.5.	A beilleszkedési és tanulási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek	36
1.13.	A gyermek-és ifjúságvédeleml feladatok ellátása	36
1.13.1.	Az iskolai drogstratégia	38
1.14.	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	39
1.15.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	39
1.15.1.	Az együttműködés formái a szülő és a pedagógus között	40
1.15.2.	A tanulók és pedagógusok együttműködésének formái	40
1.15.3.	A tanuló és pedagógus együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei.	41
1.15.4.	A szülők ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:	41
1.16.	A szakmai vizsga vizsgaszabályzata	41
1.16.1.	A vizsgaszabályzat hatálya	41
1.16.2.	A tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje, az osztályozó vizsgára jelentkezés módja és határideje	452
1.16.3.	Az értékelés rendje	45
1.17.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	45
1.18.	Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje és korlátai, a tanulók tudásában betöltött szerepe, súlya	46
1.19.	A tanulók jutalmazásának elvei és formái	49
1.19.1.	A jutalmazás formái	49
1.20.	Felvétel és átvétel helyi szabályai	50
1.20.1.	Az általánosan képző pedagógiai szakaszban	50
1.20.2.	A szakképzés pedagógiai szakaszában	51
2.	Az intézmény helyi tanterve	53
2.1.	Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai a NAT 2020 szerint	54

2.2. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	56
2.2.1. Célok, feladatok	56
2.2.2. Fejlesztési területek – nevelési célok	56
2.2.3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés	58
2.2.4. Egységesség és differenciálás	58
2.2.5. A választható tantárgyak, foglalkozások	59
2.3. Tantárgyak az alsó tagozaton	61
2.4. Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása	61
2.4.1. Magyar nyelv és irodalom	61
2.4.2. Első élő idegen nyelv	62
2.4.3. Matematika	63
2.4.4. Etika	64
2.4.5. Környezetismeret	64
2.4.6. Ének-zene	65
2.4.7. Vizuális kultúra	66
2.4.8. Technika és tervezés	66
2.4.9. Testnevelés	67
2.4.10. Beás nyelv és irodalom	67
2.4.11. Cigány népismeret	68
2.5. A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása	69
2.5.1. Magyar nyelv és irodalom	69
2.5.2. Első élő idegen nyelv	71
2.5.3. Matematika	71
2.5.4. Történelem	73
2.5.5. Állampolgári ismeretek	75
2.5.6. Hon- és népismeret	75
2.5.7. Etika	77
2.5.8. Természettudomány	78
2.5.9. Biológia	79
2.5.10. Fizika	79
2.5.11. Kémia	80
2.5.12. Földrajz	80
2.5.13. Ének-zene	81
2.5.14. Vizuális kultúra	81
2.5.15. Digitális kultúra	82
2.5.16. Technika és tervezés	82

2.5.17.	Testnevelés	83
2.5.18.	Közösségi nevelés	83
2.5.19.	Dráma és színház	84
2.6.	Mindennapos testnevelés	85
3.	Nemzetiségi nevelés tantárgyai	86
3.1.	Beás nyelv és irodalom	86
3.2.	Cigány népismeret	86
4.	Szakmai program	88
4.1.	Nevelési program	88
4.2.	Egészségfejlesztési program	88
4.3.	Oktatási program	88
4.3.1.	A közismereti és szakmai tantárgyak óraszámai	88
4.3.2.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	89
4.3.3.	Mindennapos testnevelés	89
4.3.4.	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	90
4.3.5.	A vizsgaszabályzat hatálya	90
4.3.6.	Az értékelés rendje	91
4.3.7.	Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje és korlátai, a tanulók tudásában betöltött szerepe, súlya	92
4.3.8.	A tanulók jutalmazásának elvei és formái	92
4.3.9.	A jutalmazás formái	93
4.3.10.	Felvétel és átvétel helyi szabályai	93
4.4.	Képzési program	95
4.4.1.	A képzés feltételei	95
4.4.2.	Ágazati alapvizsgára vonatkozó előírások	95
4.4.3.	A szakmai vizsgáztatásra vonatkozó előírások	95
5.	Szakképesítések	976
5.1	Szakképző iskola tantárgyai	97
5.1.1	Kőműves szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként	97
5.1.2	Szakács szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként	100
5.1.3	Bádogos szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként	103
5.1.3.1	Sütőipari és gyorspékségi munkás szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként	106
5.1.3.2	Szakácssegéd szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként	106

5.1.4	A képzés feltételei	106
5.2	Együttműködés duális képzőkkel	107
5.3	Tanulóink juttatásai	107
6.	A kollégium pedagógiai programja	108
6.1.	A kollégiumi nevelés	108
6.1.1.	A kollégiumi nevelés célja és alapelvei	108
6.1.2.	A kollégiumi nevelés feladatai	109
6.2.	A kollégium működése	112
6.2.1.	A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	112
6.2.2.	Személyi feltételek, elvárások	113
6.2.3.	Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban	114
6.2.4.	A kollégium kapcsolatrendszere	114
6.3.	A kollégiumi tevékenység szerkezete	114
	A kollégiumi élet megszervezése	114
6.3.1.	A tanulók tanulása	115
6.3.2.	Szabadidős tevékenység	115
6.3.3.	A nemzetiséghez tartozók kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai	115
6.3.4.	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	116
6.3.5.	A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának módjai	116
6.3.6.	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett tehetséggondozó foglalkozások terve	116
6.3.7.	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	117
6.3.8.	A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei	117
6.3.9.	A kollégiumi művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei A kollégiumi művelődési tevékenység szervezésének elvei.	117
6.3.10.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	117
6.4.	A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve	118
6.5.	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	119
6.6.	Környezeti nevelés	120
6.7.	Tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám	120
6.7.1.	A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám	122
6.8.	A kollégiumi foglalkozások	123
6.8.1.	A tanulás tanítása	123
6.8.2.	Az erkölcsi nevelés	124
6.8.3.	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	124
6.8.4.	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	125

6.8.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	125
6.8.6. A családi életre nevelés	126
6.8.7. Testi és lelki egészségre nevelés	126
6.8.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	127
6.8.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	127
6.8.10. Pályaorientáció	128
6.8.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	129
6.8.12. Médiatudatosságra nevelés	129
Legitimációs záradék	131

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,
- 2023. évi LII. törvény - a pedagógusok új életpályájáról,
- 229/2012.(VIII. 28) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet - a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (továbbiakban: EMMI rendelet),
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet - a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről,
- 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról.

Az intézmény mottója:

„Jövőnket nagyrészt az álmaink és azok a küzdelmek határozzák meg, amik az álmokat valósággá alakítják” (Csíkszentmihályi Mihály)

Az intézmény küldetésnyilatkozata

A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium a jogelőd intézmények hosszú évtizedek alatt megteremtett értékeinek megőrzésével küldetésének tekinti olyan iskolává válni, amely mérete, szervezettsége es korszerűsége folytán

- képes a régióban működő oktatási és gyermekvédelmi intézmények együttműködésén alapuló integrált fejlesztések vezető szerepének betöltésére,
- képes gyorsan es hatékonyan reagálni a környezet igényeire es kihívásaira,
- kialakulhat az élethosszig tartó tanulás igénye es feltételrendszere
- a folyamatok szabályozottak es dokumentáltak, ennek következtében folyamatosan elemezhető es javíthatók,
- az egyes szakterületek egymást inspiráljak es erősítik,
- az elektronikus írásbeliség alkalmazása kiterjed az iskolai élet valamennyi területére (adminisztráció, információáramlás, tanítás – tanulás folyamata, partneri kapcsolatok)
- a tantestület képes projektszemlélet alapján team munkában dolgozni.

Legyünk olyan iskola, amelynek a pedagógusai ismerik es alkalmazzák

- az adott esetben legeredményesebb tanulásirányítási módszereket,
- az információs es kommunikációs technikákat,
- a kompetencia alapú képzés elveit es gyakorlati módszereit,

Legyünk olyan iskola, amelyben a diákok

- megszerezhetik a sikeres életpálya építéséhez szükséges kulcskompetenciákat,
- megalapozhatják a korszerű elméleti es gyakorlati általános es szakmai műveltséget,
- a személyiségüknek leginkább megfelelő tanulási stratégiát alkalmazhatják.
- Legyünk olyan iskola, amely értéként közvetíti a partnerei fele
- a szakmai felkészültséget,
- a felelősségtudatot,
- a megbízhatóságot,
- a biztonságot,
- nyitottságot.

A Pedagógiai Program célja

A pedagógiai program a nevelési-oktatási intézmények szakmai alapküldetése, melyet a nevelő testület készített és fogadott el és a fenntartó hagyta jóvá. Alapvető célja átfogni az iskola működésének minden területét. A helyi sajátosságok, az iskolahasználók igényeinek, elvárásainak figyelembe vételével készült, lehetőséget biztosítva az intézmény önálló arculatának megteremtésére. Stratégiai program, ami hosszabb távra meghatározza a nevelés, a tanulás tanítás folyamatának helyi pedagógiai elveit, gyakorlatát, a tantervi tartalmakat és eszközrendszerét. A pedagógiai programunk, az intézmény tartalmi munkájának egy hosszabb időszakra szólóan elkészülő alapküldetése, amely két összetevőből áll:

- az iskola egész pedagógiai tevékenységének elveit, céljait, "stratégiáját" meghatározó nevelési program,
- az iskola helyi tanterve, amely az iskolai oktatásnak a teljes képzési ciklusra szóló terve.

A nevelési program és a helyi tanterv összefüggése, egysége lényegében a nevelés és oktatás kapcsolatrendszerét tükrözi. A pedagógiai program tehát az oktatási folyamatra is vonatkozik, amely a nevelés, képzés általános és az iskolára jellemzősajátos céljait, feladatait tartalmazza. Pedagógiai programunkat úgy állítottuk össze, hogy a fenntartónak érdemes legyen támogatni, valamint nevelő-tanító tevékenységük minél vonzóbb és hasznosabb legyen a diákok és szüleik számára. Mindezt oly módon, hogy ezzel együtt a pedagógiai program szakmai és egzisztenciális biztonságot, fejlődési, fejlesztési lehetőséget adjon a pedagógusoknak is.

A Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyását követően 2024. szeptember 1-jén lép hatályba.

A Pedagógiai Program elfogadását követően a helyben szokásos módon kerül nyilvánosságra hozatalra:

- nevelői szobában;
- főigazgatói irodában;
- honlapon.

1. Az intézmény nevelési programja

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai általános alapelvei

Az iskola:

- tiszteli az alapvető emberi értékeket ez által alapot ad az erkölcsös emberi élethez.
- elfogadja, hogy gyermekeink különböző háttérrel rendelkeznek.
- biztosítja, hogy minden gyerek szükségletei szerint megkapja a számára legmegfelelőbb fejlesztést ahhoz, hogy az életben megállja a helyét.
- széleskörű általános ismereteket, műveltséget nyújt.
- biztonságos, támogató légkört teremt a tanulók számára.
- tanulói testileg és lelkileg egészségesek legyenek.
- védi és tiszteli a kultúra és a természet értékeit.
- felkészíti tanulóit az „egész életen át tartó tanulás”-ra.
- önismereten alapuló jövőképet alakít ki.

A helyi értékek meghatározása:

Iskolánkban folyó nevelés és oktatás célját alapvetően meghatározza a hozzánk járó gyermekek etnikumba tartozása. Cél a kisebbségi önazonosság megőrzése, ápolása és erősítése. Ennek érdekében arra törekedünk, hogy a gyökerek feltárásával elődeik sorsának megismerésével a nagy történelmi sorsfordulóikkal, eltérő kultúrájukkal, életvitelükkel, szokásaikkal stb. hozzájáruljunk identitásuk kialakításához és fejlesztéséhez.

- Fontos, hogy intézményünk folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában a tanulók állnak.
- Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.
- Olyan intézményért dolgozunk nap, mint nap, amit alapvetően a gyerekek érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai klasszikus értékrend alapján.
- Szeretnénk elérni, hogy iskolánkban jól érezzék magukat a partnereink, kiváltképpen a tanulók, pedagógusok
- Tegyük lehetővé, hogy a gyerekek szülei aktívan bekapcsolódhassanak az intézmény életébe, munkájába.
- Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.
- Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté.

A nevelőtestület nagy jelentőséget tulajdonít az egyén önmagához való viszonyának. A következő jellemző emberi értékeket tartja különösen fontosnak.

- önismeret, önállóság, képesség az önálló ismeretszerzésre és önnevelésre, szerénység önmaga megítélésében.
- a társas kapcsolatokkal összefüggő értékek közül a humanizmus, az emberi méltóság tiszteletben tartása, a nyitottság, szolidaritás, pluralizmus. A humanista magatartás kialakításához és a norma követéséhez többek között a következő értékek felmutatása szükséges: az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, az egyenjogúság elismerése, egészséges nemzettudat, tolerancia, a másság elfogadása, az állampolgári feladatok vállalása.

- A biológiai lét értékei az élő természet megőrzését, valamint az emberi életet és megóvását helyezik a figyelem középpontjába: ökológiai szemlélet, a természet védelme, az élet tisztelete.
- A kultúrához való viszony értékei: művelődési igényesség, az emberiség kulturális örökségének a tisztelete, készség a szépség befogadására.
- Személyes tulajdonságok, amelyekkel a tanulmányait befejező tanítványaink rendelkezzenek: tanulni vágyó, fegyelmezett, felelősség vállaló, munkaszerető, érzelmileg gazdag, empátiával bíró, kezdeményező, toleráns, közösségi tartású, probléma megoldásban jártas.

1.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóban kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- Korszerű erkölcsi értékrendszer
- Korszerű műveltségkép és műveltségi értékrendszer
- A tapasztalati, gyakorlatorientált tanítás
- Kreativitás
- A társadalmi beilleszkedés segítése
- A hátrányok csökkentése
- A tehetséggondozás
- A kulturált és környezettudatos magatartás
- A nemzeti kultúra közvetítése
- Identitástudat erősítése
- A hagyományőrzés
- A testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges életvitel.

1.3. A nevelő-oktató munka feladatai

Az iskola tényleges nevelő – oktató munkáját folyamatosan és tudatosan közelíti a program alapelveiben megfogalmazott értéktartalmakhoz, valamint a preferált emberi értékekhez és tulajdonságokhoz. A nevelőtestület maga is elfogadva ezeket az értékeket egységes az alapelvek alkalmazásával, a preferált értékek közvetítésében.

- A tanulókkal a humanista emberi értékeket, és az európai polgári gondolkodás értékrendjét /önértékelésre alapozva / ismertetjük meg, közvetítjük számukra.
- A világvallások kultúrateremtő és közvetítő szerepének bemutatása erkölcsi tanításainak megismertetése. Világnézeti semlegesség biztosítása. Ennek megfelelően a gyerekek értik és tisztelettel tekintenek a vallások kulturális szerepeire, ismerik legfőbb erkölcsi tanításait
- A magyarságtudat erősítése mellett az identitástudat megalapozása, erősítése. Tiszteljék a gyerekek a nemzeti és a beás jelképeket, cselekvően vegyenek részt a nemzeti ünnepeken. A saját kultúra elfogadása és elfogadtatása.
- A tudás modern értelmezésének az érvényesítése az iskolai nevelés és oktatás gyakorlásában. A tanítás tényeinek és alapkészségeinek tudásán túl a tanulók tudjanak önálló ismeretet szerezni.
- A gondolkodási készség folyamatos fejlesztése. Az új technikai ismeretek és számítástechnika alkalmazásához fűződő pozitív elfogadó és alkotó viszony formálása.
- A tanulás központú oktatási stratégia követése. Az Internet a számítástechnikai és egyéb korszerű eszközök beépítése a pedagógiai munkába.

- Az elemi képességek és alapkészségek szilárd begyakoroltatása. Eszközi használatuk feleljen meg az adott évfolyam minimális igényeinek, hiányuk ne jelentsen akadályt az ismeretek elsajátításához.
- Az önálló ismeretszerzés képességének megalapozása. Az élethosszig tartó tanulás iránti igény kialakítása
- Mivel az iskola tanulóinak összetétele heterogén, mind az ismeretszerzésben, mind a képzésben a gyermekek valós tudásszintjéhez igazodunk. A tényleges érdeklődésük és képességük szerint alakítjuk a programkínálatunkat. A nagy szóródást mutató tudásszint kompenzálására az alapozó tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat tartunk a továbbhaladásban a tanulók egyéni fejlődési üteméhez igazodunk. Így biztosítható mindenki számára a valós képességeinek megfelelő képzés.
- Kulturális és művelődési lehetőség, kínálat biztosítása. Művészeti csoportokat működtetünk, művészeti bemutatókat és vetélkedőket szervezünk, kulturális programokat rendezünk.
- A testi a lelki egészség, a testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges életvitelre nevelés. A gyerekek rendszeresen sportoljanak. Fokozatosan és fokozottan válják igényükké és szokásukká a rendszeres testedzés és egészséges életmód. Emellett ki kell alakítani tanulóinkban testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges életvitel igényét és képességét, hogy képesek legyenek saját harmonikus életvitelük kialakítására.
- Korszerű erkölcsi értékrendszer kialakítását célzó – alapvetően érzelmi - nevelés. Életkori sajátosságok okán az érzelmi nevelés eszközeivel segíteni kell gyerekeinket
 - az énképük, értékrendjük kialakításában
 - az önismeret, az önnevelés szándékának és módszereinek elsajátításában
 - a toleranciát, az empátiát, az igazságszeretetet és együttműködési készséget is magába foglaló lelkileg egészséges személyiségük fejlesztésében.
- Kulturált és környezettudatos magatartásra nevelés. A kulturált magatartás alapszabályainak elsajátíttatása, majd a magatartás kultúra fejlesztése / beszédkultúra, viselkedés stb. / Óvják tanulóink a környezet tisztaságát, épségét, szeressék és védjék a természetet / ökológiai gondolkodásmód, személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás.
- Tanulóink szeressék iskolánkat, kötődjenek hozzá. Következetes, igazságos, kiszámítható és családi iskolai légkör biztosítása, ahol a gyermekek jól érzik magukat s elismerik munkájuk eredményeit, büszkék lehetnek saját és társaik eredményeire.
- Tartalmas, színes diákközösségi élet kialakítása / DÖK /
- A taníthatóság biztosítása a tanulás előfeltételeinek olyan mértékű biztosítása hogy a szociális gondok ne akadályozzák gyermekeket tanulmányaikban. Minden gyermek olyan mértékű segítséget kap, hogy elemi ellátása biztosított. Iskolába járása nem akadályozott.
- A társadalmi beillesztés elősegítése, a beilleszkedéshez szükséges szabály illetve normarendszer elsajátíttatása.
- A munka értékékként való elfogadtatása.

1.3.1. Sajátos feladatok az alapfokú nevelés-oktatás 1-4. évfolyamán:

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon.
- Építsünk a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre, motiváljunk felelősségtudatra, a kitartás képességére.
- Tanulóink érzelmvilágának gazdagítására törekedjünk.
- Alapozzuk meg tanulóink helyes tanulási szokásait.
- Támogassuk az egyénben rejlő képességek, tehetség kibontakozását.

- Segítsünk a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
- Ismerjük fel időben a hátrányokat, hatékonyan kezeljük azokat.
- Formáljuk a tanuló teljes személyiségét.
- Teremtsünk őszinte, nyílt légkört, melyben minden tanuló megtalálja a biztos helyét.
- Ne engedjük perifériára sodródni senkit sem.

1.3.2. Sajátos feladatok az alapfokú nevelés-oktatás 5- 8. évfolyamán:

- Ismerjük az alsó tagozatos követelményrendszert, erre alapozzuk a képességek, készségek fejlesztését.
- Ismerjük a 10-12 éves gyermekben zajló pszichés, mentális változásokat, fejlesszük az érzékelésen alapuló gondolkodását.
- Neveljük együtt a különböző érdeklődésű, érzelmi-, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú gyermekeket.
- Készítsük fel őket a továbbtanulásra egyéni fejlettségi szintjükhöz igazodóan.
- Készítsük fel őket a társadalomba való majdani beilleszkedésre.
- Alapozzuk meg felkészülésüket jogaik és kötelezettségeik törvényes gyakorlására.
- Fejlesszük tanulóink teljeszemélyiségét, jellemét.

1.3.3. Sajátos feladatok a szakképzés 9 - 12. évfolyamán:

- a tanulóknak a választott szakma elsajátításához szükséges műveltségi alapokhoz juttatása,
- a tanulók kapjanak támogatást a képességek, kompetenciák megalapozásához, kibontakoztatásához és megerősítéséhez,
- a tanulók értékeket, készségeket és életszerű tudást sajátítsanak el, és képessé váljanak ezek alkalmazására,
- készítsük fel a tanulókat a szakmai vizsgára, a munkába állásra, az egész életen át tartó tanulásra,
- a munkatársakkal való együttműködés képesség kialakítása.

1.4. A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai a tanórákon

Elsődleges eszköz a tanítás - tanulás, a tanítási óra, ahol a jogszabályok előírásainak betartásával a kerettantervek és az iskolai helyi tanterv ismereteinek feldolgozása folyik.

A tantárgyak keretében szerveződő tanítási - tanulási folyamatban a tananyag jellegének, a tanár szakmai szerepének (személyiségének és az alkalmazott módszerek sokszínűségének) a tanulási motivációra ösztönző hatása van.

Az iskola megfogalmazott céljai csak a mindennapi munkában helyesen megválasztott, következetesen alkalmazott és a célok megvalósítására alkalmas, differenciált eszközök és módszerek használatával valósíthatók meg. Eszközeink megválasztásakor figyelembe vesszük:

- az elérendő célokat,
- a tanulók személyiségét,
- a tanulói közösség jellemzőit.

1.4.1. A tanórán alkalmazott tanulásszervezési módok

- a nyílt oktatás szellemében működő frontális munka, melyben a tanulók is aktív részesei a tanítási - tanulási folyamat tervezésének, alakításának; ahol a kommunikációs rendszerben természetessé válik a kölcsönösség nemcsak a tanárral, hanem a társakkal is
- az egyéni munka, mely során az egyes gyerekek önállóan, egyénileg megoldandó feladatot kapnak; megvalósulhat ez egyedül végzett munka, rétegmunka, teljesen vagy részben egyénre szabott munka formájában
- a párban folyó tanulás, melynek lényege, hogy két tanuló működik együtt valamilyen tanulmányi feladat megoldása érdekében; két változata alkalmazható: páros munka (hasonló szinten lévő tanulók közti munka) vagy tanulópár (különböző szinten lévő tanulók közti munka),
- a csoportmunka, melyben 3-6 fő közös munkában old meg - kapott vagy vállalt - feladatot, kiemelt szerepet tulajdonítunk ezen tanulásszervezési módnak tanítványaink szociális és együttműködési kompetenciáinak és toleranciájának fejlesztésében.

1.4.2. A tanórákon alkalmazott oktatási módszerek

- az előadás, amit egy - egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére használunk; általában magába ötvöz további oktatási módszereket is, mint például az elbeszélést, a tanári magyarázatot és a szemléltetés elemeit
- a megbeszélés, amelynek alkalmazása során tanulóink a tanár kérdéseire válaszolva dolgozzák fel a tananyagot (kérdve kifejtés)
- a vita, aminek az ismeretek elsajátításán túl célja a gondolkodás, a kommunikációs és a vitakészségek fejlesztése is
- a munkáltató módszer, melynek során a tanulóink tárgyakkal vagy eszközökkel manipulatív tevékenységet végeznek egyénileg, párban vagy kis csoportokban tanári felügyelet alatt
- a szimuláció, a szerepjáték, a játék, mint olyan oktatási módszer, amelyben tanulóink tapasztalati tanulás révén fogalmakat, eseményeket, jelenségeket sajátítanak el; tevékenységeket gyakorolnak be; számot adhatnak korábban megszerzett tudásukról
- a kooperatív módszerek, ami a tanulók 4-6 fős kis csoportokban végzett tevékenységén alapul; több fajtája fordul elő: a csoportos tanulás, a mozaiktanulás, a csoportkutatás – kiemelt szerepet tulajdonítunk ezen módszereknek tanítványaink szociális és együttműködési kompetenciáinak és toleranciájának fejlesztésében

- a projektmódszer, ami egy olyan tantárgyakon átívelő módszer, melyben egy adott témát a tanulóink széles körű összefüggéseiben dolgoznak fel, komplex feladatok megoldása során; a projekt kidolgozása történhet egyénileg vagy csoportosan, végeredménye azonban minden esetben egy bemutatható szellemi vagy anyagi alkotás.
- a tanulói kiselőadás, ami a kutatótevékenységnek köszönhetően élményszerű ismeretszerzési formát jelent a diákjaink számára; melyben lehetőségük nyílik könyvtári munkára, az internetes keresés technikájának elsajátítására, az előadás megtervezésére, megírására, elmondására, s ezeken keresztül kutató, tervező, előadói és szóbeli kifejezőképességeik fejlesztésére

1.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai a gyakorlatokon

A szakmai oktatás végső célja a gyakorlatban alkalmazható ismeret megszerzése. A szakmai gyakorlat a munkavégzéshez szükséges ismeretszerzés színtere. A szakmai képzést folytatók legfőbb törekvése, hogy a képzésben részesülők képesek legyenek a szakmában előforduló munkafolyamatok önálló megtervezésére és elvégzésére. A tanulók ismerjék meg a képzés idejében a korszerű eljárásokat, hatóanyagokat, a gazdaságos technológiai követelményeket. Rendelkezzenek problémamegoldó munkavégző képességgel, amelyhez jó kommunikációs készség, helyzetfelismerő képesség, figyelemösszpontosítás, megfigyelő és helyzetfelismerő képesség, tapintat, empátia, türelem, igényesség szükségesek.

1.5.1. Az új ismeretek tanításának – tanulásának módszerei

- a szóbeli közlés módszerei /előadás (ismeretközlés), magyarázat, elbeszélés, megbeszélés, heurisztikus beszélgetés, szeminárium (vita)
- szemléltetés
- munkáltatás.

1.5.2. A gyakorlati műveletek megtanításának jellegzetes módszerei

A magyarázat

A magyarázat a tanulók által elsajátítandó gyakorlati műveleteknek a szóbeli kifejtése és/vagy ábrázolása. A mozdulatok, mozdulatrendszerek, műveletek összefüggéseinek logikai rendszerben történő feltárása és az alkalmazandó szabályok értelmezése.

A magyarázat világossá kell tegye a megtanulandó gyakorlati műveletek értelmét, okait és következményeit, kapcsolatait más műveletekkel, mozzanatainak belső kapcsolódásait és helyes sorrendjük indokait, továbbá az elkövethető hibákat és várható hatásukat is. Ez a feladat nem teljesíthető az elsajátítandó gyakorlati művelet szóbeli leírása, elmondása nélkül. A magyarázat a tanulók számára segíti a tennivalók megértését; a megszerzett ismeretelemek egymáshoz való viszonyítását, összekapcsolását; a „mit, miért és hogyan” összefüggéseinek emlékezetbeli rögzítését. Itt kell egybevetniük a már tanult elméleti ismereteiket a gyakorlati oktató magyarázatával, a meghallgatott okokkal-indokokkal

A szemléltetés (bemutatás)

A szemléltetés az oktatás folyamatában felhasznált eszközök (szemléltetőeszközök) vagy a valóság tárgyainak, jelenségeinek megfigyelése, ami lehetővé teszi az érzéki észlelést és ezzel elősegíti pontos képzetek kialakítását a valóságról, az összefüggések megértését, a megalapozott általánosítást és tartós bevésést. Szinonimájaként használatos a bemutatás, ami főleg a szakképzésben alkalmazott szemléltetési eljárás, amikor valóságos tárgyakat, jelenségeket, munkafogásokat mutatnak be a tanulóknak. A tanulók által elsajátítandó műveletek „előjátszása”, a helyes mozdulatok, fogások, sorrendek, testhelyzetek, stb.

szabályos végrehajtása. A bemutatás egyrészt illusztrálja a magyarázatban elhangzottakat, másrészt modellt ad a tanulók számára a gyakorlati műveletek elvégzéséhez. Szükség szerint többször is megismételhető. A szemléltetés fajtái: közvetlen megfigyelés (a tárgyak, jelenségek, folyamatok közvetlen megjelölését, a tények meghatározott csoportjának a nevelő által történő prezentálását jelentik. Ez a bemutatás és közvetett megfigyelés (az oktatási eszközök egyre bővülő választékával valósítható meg. A bemutatásnak minden tanuló által jól követhetőnek kell lennie.

A próbálgatás

A tanulók próbálgatnak, de oktatói felszólításra, az általa diktált sorrendben és módon. A helyes műveleti eljárás a próbálgatások menetében, a hibázások és a hibák feltárása közben, majd a hibák kijavítása útján alakul ki és a helyes mozdulatok, fogások kialakulásával ér véget. A próbálgatás a tanulóknak egyrészt a bemutatott mozzanatok pontos reprodukálásának és megvalósításának feladatát adja; másrészt a hibák felfedezésének és kijavításának feladatát igényli. Mindezt természetesen oktatói támogatással kell elvégezniük. A próbálgatás változatai: a műveletek természetétől függően lehetőség van a műveleti mozzanatok egymástól elválasztott, külön-külön történő próbálgatására, ilyenkor az összes mozzanat helyes végrehajtása után kezdődhet csak a teljes művelet sor próbálgatása. Más esetben, ha a művelet sor nem engedi meg a bontást, a bemutatás lassított ütemével kell a megértést segíteni, majd a próbálgatást is lassított menetben kell vezetni. Ha pedig a munka természete nem engedi meg a „lassított felvételt”, ekkor szükség van a többször megismételt globális bemutatásra – próbálgatásra.

A gyakoroltatás

Nem elegendő elmagyarázni és bemutatni a gyakorlati műveleteket, hanem biztosítani kell előbb a segítséggel történő, később önállóan ismétlődő gyakorlásukat. A sürgető türelmetlenség nem vezet eredményre. Viszont a magyarázat és bemutatás nem nélkülözhető, minthogy az előbbi az indoklást, a megértést szolgálja (miért éppen így és nem másként?) és a kognitív tudást kapcsolja a motorikus tudáshoz; az utóbbi pedig a mozdulat modelljét adja és annak reprodukálására készítet, amíg a legmegfelelőbb egyéni mozdulatmód a gyakorlás menetében ki nem alakul.

A folyamatos visszacsatolás

A folyamatos visszacsatolás annak diagnosztizálása, hogy az oktató a magyarázat, a bemutatás, a próbálgatás és a gyakoroltatás menetében elérte-e a kívánt hatást? Az alkalmazott módszer bevált-e? A tanulók miként hajtották végre a módszer hatására elvégzendő feladataikat? A visszacsatolás ebben a feladatkörben nem minősíti a tanulókat, hanem megállapítja a helyzetet és levonja a következtetéseket az oktatói helyesbítések számára. Az oktató is tévedhet. A visszacsatolások az ő tévedéseinek a helyreigazítását is szolgálják.

A gyakorlati oktató a szakmai és oktatói tapasztalatára támaszkodva nagy biztonsággal ki tudja választani a legeredményesebbnek ígérkező módszert. A szakma jellegéből adódóan ugyanaz az oktatási cél más és más módszerrel is elérhető, de a választott módszernek mindig illeszkednie kell a tanulók képességeihez, terhelhetőségéhez, motiváltságukhoz.

1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Munkánkat a diákközpontúság, a társadalmi igények, a tantervi és a vizsga-követelmények összehangolásával végezzük. A személyiségfejlesztő tanítás olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

Célunk, hogy tanulóink

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban

minél teljesebben kibontakoztathassák ki személyiségüket.

1.6.1. Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink

- A tanulók erkölcsi nevelése
- Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók értelmi nevelése
- Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése
- Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése
- Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire, valamint önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása.
- A tanuló akarati nevelése
- Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- A tanulók állampolgári nevelése
- Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvétellel.
- A tanuló munkára nevelése
- Feladat: Az ember által végzett munka fontosságának tudatosítása, és ebből adódó megbecsülése. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakorlása.
- A tanulók egészséges életmódra nevelése
- Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az

egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Intézményünk a személyiség- és közösségfejlesztő munkájában együttműködik a szülőkkel, a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, a kisebbségi önkormányzatokkal, egyházakkal valamint civil szervezetekkel.

Pedagógiai rendszerünk a gyermek számára a fejlődés, a siker lehetőségét kínálja. Tudjuk, hogy az iskolába lépésig kialakult fejlődésbeli különbségek háttérben több ok is előfordulhat / mentális fejlettség eltolódásai, az adottságbeli különbségek, a szociális környezet különbségei stb. / Vállaljuk azonban a pedagógiai feladatot, hogy az egyes gyermek fejlődési esélyeit közelíteni kell, ami messze nem ugyanazon fejlettségi fokot céloz meg, hanem az egyén adottságaival, képességeivel és egyéb lehetőségeivel megalapozott fejlődést.

1.7. Hátránykompenzációval kapcsolatos intézményi feladatok

A hátránykompenzációs tevékenységeink során olyan célzott tevékenységeket, beavatkozásokat vagy intézkedéseket kívánunk megvalósítani, amelyek célja a társadalmilag, kulturálisan vagy gazdaságilag hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése a köznevelés területén. Ezek a hátrányok többféle területen jelentkezhetnek – például alacsony iskolázottság, szegénység, nem megfelelő lakáskörülmények, hátrányos szociokulturális háttér vagy sajátos nevelési igény (SNI) – és már korán befolyásolhatják az egyén fejlődését, tanulási lehetőségeit és társadalmi érvényesülését.

A hátránykompenzáció célja, hogy kiegyenlítse az indulási esélyeket, és lehetőséget biztosítson a fejlődésre, tanulásra, integrációra, társadalmi mobilitásra.

Alapelvek és célkitűzések

Intézményünk elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása és a társadalmi különbségek mérséklése mellett. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek – függetlenül szociális, kulturális háttérétől – hozzáférjen a minőségi neveléshez és oktatáshoz. Az intézményi egységek együttműködése révén egységes pedagógiai szemléletet érvényesítése.

Célunk:

- Az esélyegyenlőség biztosítása minden tanuló számára;
- A HH és HHH tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatása;
- A hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének támogatása;
- A lemorzsolódás megelőzése;
- A szociális és tanulási hátrányok kompenzálása;
- A befogadó, támogató iskolai környezet biztosítása.

A célok megvalósításának eszközei

Személyre szabott pedagógiai munka

- Differenciált tanulásszervezés
- Fejlesztő pedagógusok és gyógypedagógusok bevonása a tanulási folyamatba
- Rendszeres szociális és tanulmányi felmérés, ennek tükrében a támogatás biztosítása

Kompenzáló és támogató programok

- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások
- ingyenes étkezés, tanszerellátás biztosítása
- mentálhigiénés támogatás, iskolapszichológus és gyermekvédelmi felelős bevonása a támogató folyamatba

Családokkal való szoros együttműködés

- szülők bevonása a nevelési folyamatokba
- egyéni konzultációk, szülői fórumok, tájékoztatók
- szociális segítőkkel való kapcsolat kiépítése (pl. családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat)

Társadalmi integrációt segítő tevékenységek

- közösségépítő programok
- élménypedagógiai elemek alkalmazása
- az előítéletmentes gondolkodás és elfogadás fejlesztése

1.8. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyerekek, tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemléletek formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakításának érdekében. A felnövekvő nemzedék minden tagja képesnek kell lenni arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ezáltal képessé váljon az egészsége megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

Az iskolánkba járó tanulók nagy része hátrányos helyzetű. Hátrányos helyzetük a család, a környezetük gazdasági, szociális, kulturáltságbeli elmaradottságából fakad. A diákok egészségével, mentális helyzetével kapcsolatos gondokat is magukkal hozzák. Nagy iskolai feladat az egészség megőrzése, felügyelete, az ez irányú nevelésük, formálásuk, a káros szenvedélyek elleni fellépés, a felvilágosító tevékenység.

1.8.1. A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos területek

- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a testedzés, az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- az egészséges táplálkozás
- a testi higiénia
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás.

1.8.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink

- biztosítsuk az egészséges testi-lelki és szellemi fejlődéshez a megfelelő iskolai körülményeket és tevékenységeket egész napra,
- vegyük figyelembe a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait a gyermekek ismereteire alapozva,
- nyújtsunk közérthető, de tudományos ismereteket és gyakorlati módszereket
- ösztönözzük a tanulókat, szülőket és pedagógusokat saját egészségük és környezetük megóvására, egészséges életvitelre, életrendre,
- pozitív életvezetési példákkal, alternatívákkal segítsünk a helyes döntések meghozatalában, krízishelyzetekben is.

1.8.3. Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Testnevelési órák keretében:

- A tanórai testnevelés élettani terhelésének és pozitív emocionális hatásainak összehangolása. Jó hangulatú órák biztosítása.
- A keringési és légzési rendszer fejlesztése érdekében tartós, folyamatos közepes iramú futás alkalmazása minden órán.
- Speciális tartásjavító gyakorlatok alkalmazása.
- A tanulók optimális testsúly-testmagasság arányának megállapítása hazai standardértékek alapján.
- A testnevelési órák higiéniájának biztosítása, a lehetőségeknek megfelelően. Tiszta, olcsó, lehetőleg egységes tornafelszerelés lehetőség szerinti megvalósítása.
- A testnevelési órákhoz öltözörend kialakítása – feltételektől függően.
- A testnevelési órák utáni tisztálkodási feltételek biztosítása.
- Az egyéni higiéné, elsősorban a tisztaság figyelemmel kísérése, a szükséges korrekciók tapintatos elvégzése, higiénés szokások kialakítása.
- Egészségügyileg hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának elősegítése könnyített testnevelés.

Osztályfőnöki óra keretében:

Az egészségvédelmi, egészségfejlesztő ismeretanyag, valamint az attitűdalakító tanácsadás, gyakorlat az osztályfőnöki órák szerves része. Az egészségvédelmi, egészségnevelési feladatok több csatornán kapcsolódnak az osztályfőnöki munkához. Az egyes évfolyamok témakörei egymásra épülnek, a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve készültek. Az eredményesség fokozása érdekében külső segítséget, hiteles szakembereket kérünk fel rendhagyó osztályfőnöki órák tartására.

Egészségnevelés a tanórákon:

Biológia, egészségtan, kémia, technika, környezetismeret, órák helyi tantervébe építve. Az egészségmagatartás kialakításához illeszkedő tanulószervezési módok kialakítása (pl. tanulmányi kirándulás, egészségügyi intézménybe szervezett órák, rendhagyó órák tartása a védőnő, az iskolaorvos közreműködésével).

Olyan cselekedtető módszerek alkalmazása, amelyek elősegítik a tanuló együttműködő, kooperatív tanulását, a problémamegoldásban való közös közreműködését. Szakítás a passzív befogadással.

Egészségnevelés a tanórán kívül.

- Az egészségneveléshez kapcsolódó napok megünneplése (Víz Világnapja, a Föld Napja, AIDS világnapja, stb.).
- Szakkörök működtetése intézményi szinten.
- Bekapcsolódás körzeti, megyei, országos vetélkedőkbe, versenyekbe.
- Az egész iskolai életre ható, átfogó egészségnevelési projektek.
- Egészségvédő és környezetvédő szokások kialakítása a szülői ház felé is.
- Nyári táborok, iskolai kirándulások.
- Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel.

A közegészségügyi szabályok, feltételek biztosítása és betartása az intézményvezetés feladata. Az oktatási-nevelési tevékenység közegészségügyi normáinak betartása (tanulók terhelése, szabadidő-eltöltés módszerei stb.) pedig minden pedagógus feladata.

1.8.4. Együttműködés formái

Belső kapcsolataink:

A segítő kapcsolatok intézményen belüli lehetőségét az iskola vezetése, az iskolaorvos, a védőnő, a gyermek és ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök, a szaktanárok és nem utolsósorban a diákok együttműködése jelenti.

1.8.5. Külső kapcsolataink

Szülők (család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív részvételükkel tudják az iskola egészségfejlesztési programját, s segítségükkel jelentősen növelhetjük az iskolai munkánk hatékonyságát, külső erőforrások felkutatását.

Iskolaorvos, védőnő

Egészségnevelési programunk sikeres megvalósításában nagy segítséget jelent az iskolaegészségügyi feladatokat ellátó orvos, fogorvos és védőnő.

Feladataik a következőképpen csoportosíthatók az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 38.§ és a 42.§ alapján:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció).
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve.
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.
- Az iskolaorvos, de különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel.

Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó és családsegítő

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani.

Az ÁNTSZ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét az egészségnevelési munkánkban.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek- és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

1.9. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni;
- ismerjék meg a környezet- a háztartás, az iskola, a közlekedés - testi épséget, egészséget veszélyeztető tényezőit

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegélynyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Vöröskereszttel
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegélynyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> • rovarcsípések • légúti akadály • artériás és ütőeres vérzés • komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> • mérgezések • vegyszer okozta sérülések • savmarás • égési sérülések • forrázás • szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> • égési sérülések • forrázás • áramütéses balesetek
Digitális kultúra	<ul style="list-style-type: none"> • áramütéses balesetek
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> • mozgásból adódó balesetek
Szakmai tantárgyak	<ul style="list-style-type: none"> • a szakmacsoportnak megfelelő speciális ismeretek

- az ötödik–nyolcadik évfolyamon a közösségi nevelés tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelésóra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
- a szakképző évfolyamokon, a tanórákon elsajátított ismeretek alkalmazása a gyakorlati foglalkozásokon, munkakörnyezetben. A munkahelyi elsősegélynyújtás eszközeinek ismerete, használata

1.10. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A közösségi nevelés területei: a család, az iskola, a kollégium és az iskolán kívüli közösségek.

A család hagyományos nevelői funkciói arányaiban és minőségében megváltoztak. Ezért nagyon fontos az iskola együttműködése a szülők közösségével a tanulói közösségek formálása, fejlesztése érdekében. A tanuló közösségbe történő beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatban a családnak, a szülőnek az alábbi kiemelt feladatai vannak:

- az intézmény pedagógiai programjának, házirendjének megismerése,
- az osztály, az iskola és egyéb közösségek rendezvényeinek támogatása, aktív közreműködés a megvalósításban,
- kapcsolattartás a pedagógusokkal, osztályfőnökökkel annak érdekében, hogy a pozitív szociális és társadalmi szokások, értékrendek a tanulóknál kialakuljanak, gyarapodjanak.

A közösségfejlesztés az iskolában a közösség szükségleteinek, elvárásainak megfelelő, a fejlődést elősegítő tevékenységekkel alakítható ki. A közösségi tevékenység megszervezésének olyan módon kell történnie, hogy a megválasztott forma alkalmas legyen a közösségfejlesztő szerepek betöltésére, döntések meghozatalára, egyéni felelősség vállalására, tolerancia és segítőkészség kialakítására, az egészséges versenyszellem elsajátítására.

A közösség részeként az egyénnek (diáknak és tanárnak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarát, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete,
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében,
- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítása a társadalmi önmegevalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),
- a poliszztétikai nevelési lehetőségeink bővítése (a szem, a kéz, a fül intelligenciájának növelésére: képzőművészeti szakkör, énekkar-, színház-, mozi- és hangversenylátogatás),
- a külső környezet értékeinek áttételesen személyiséget formáló szerepe érvényesüljön a szűkebb környezet esztétikus belső fejlesztésében.
- Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A
- hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Intézményünkben a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák (szaktárgyi órák, gyakorlatok, osztályfőnöki órák),
- kollégium
- tanórán kívüli foglalkozások,
- diákönkormányzati munka,
- szabadidős tevékenységek.

1.10.1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt feladataink

A különféle tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Feladat: Az iskolai élethez, a tanórákhoz, a tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek tudatos, tervszerű fejlesztése.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a tanulók fejlődéséhez, az autonóm - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig.

Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a tanulóknak, hogy nevelői

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

1.10.2. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

- Alapvető feladat mindenekelőtt az osztályközösség megismerése, struktúrájának feltérképezése, az osztályközösség életének megszervezése, az együttműködés biztosítása. A szabályrendszer, az osztályon belüli differenciálódás helyes kezelése, a hagyományok közös ápolása, az új hagyományok kialakítása, a „mi” tudat erősítése.
- További feladat a véletlenszerűen egy osztályba kerülő tanulókból olyan közösség formálása, amely képes egy közös értékrend elfogadására, egymás segítésére, a kölcsönös segítségnyújtásra, a munka szervezésére, a tanulók önállóságának, öntevékenységének kialakítására, fejlesztésére.
- Az osztály tagjai között a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend, közösségi tudat kialakítása, fejlesztése.
- Szükség van a közös cselekvések kialakítására, fejlesztésére is: példamutatással, értékeléssel, továbbá bírálat, önbírálat segítségével – a pedagógus irányításával.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére, fejlessze a beteg, sérült, fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
- A változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzését (csoportmunkák, egyéni munka, kísérlet, verseny).
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása, a tartós aktivitásra ösztönzés valósul meg.

1.10.3. A kollégiumi közösségi élet szervezési feladatai

Tanulóink életkorából adódóan a kortárs csoportnak meghatározó szerepe van a személyiségfejlődésükre. Az együttes tevékenység pedagógiai hatékonysága rendkívül jelentős. A nevelőknek indirekt módszerek alkalmazásával kell megteremteni a feltételeket a társak közötti pozitív interakciók megvalósulására. A szoba- csoport- és kollégiumi közösségi szintek kialakulása csak az arra adekvát tevékenységformák összehangolt tervezésével válhat eredményessé. A kollégisták személyiség fejlesztésére irányuló nevelőmunkánkban egyrészt, a nevelők és a tanulók közvetlen személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulók közösségben illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása kollégiumunk nevelőmunkájának alapvető feladata.

Feladatok

Vezetői szinten:

- a neveléstudományi, pszichológiai, szociológiai eredmények adaptálása a pedagógiai gyakorlatba.
- kapcsolat a külső társadalmi környezet szervezeteivel, vezetőivel (szülők, iskola, partnerintézmények)
- összegző és minősítő értékelésének alkalmazása
- a demokratikus intézményi fórum-rendszerek működtetése
- információ és vezetéselméleti ismeretek és eredmények beillesztése a vezetési folyamatba.
- az intézmény image-nek megteremtése, a menedzselési koncepció megvalósítása

Nevelőtestületi szinten:

- részvétel a pedagógiai munkában, a tervezési szakaszban
- a megoldó magatartás felvállalása a végrehajtás fázisában
- az interperszonális kapcsolat mélyítése a tanulókkal
- az intézményi azonosságtudat mélyítése
- a nevelési folyamat eredményvizsgáló módszereinek kidolgozása, a teljesítményorientált nevelési folyamat vezérlése
- az értékelési technikák funkcionális alkalmazása
- színes választékos tevékenységszerkezet, programkínálat kezdeményezése
- a mentálhigiéne a rekreációs és a szocializációs folyamat segítése

Diákközösségi szinten:

- a demokratizmus tanulása, részvétel a döntési folyamatban
- új típusú önkormányzati tevékenység kialakítása
- a közösségi fórumok és jogosítványok működtetése
- a feladatok végrehajtásában aktivitás, állandó motiváció

1.10.4. A tanítási órán kívül megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Kötetlenebb szinterei a közösségfejlesztésnek, amelyekhez intenzívebb élmény és érzelem kötődhet. A szabadidős tevékenységek szervezésének feladata olyan kisebb-nagyobb közösségek, csoportok kialakítása, amelyek hatnak az egész személyiség fejlesztésére és a helyes életmód kialakítására

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- Az összetartozás élményét segítik a közös hagyományok, közösen átélt élmények, iskolai rendezvények, kirándulások, versenyek. A pedagógus feladata a legkisebb siker észrevétele, értékelése, a pozitív tendenciák erősítése, a negatív tendenciák szembesítése az iskola értékrendjével, alternatív megoldások keresése.
- Programok, a már kialakított hagyományok, szervezése, lebonyolítása. A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése is fontos szerepet játszik.
- Az iskolai könyvtár rendszeres látogatása segít a közös olvasási élmények megszerzésében.
- Jó közösségformáló a közlő események, ünnepek közös előkészítése, az iskolai karácsonyi ünnepség, a farsangi bál, kézműves napok. Részvétel a tanulmányi versenyeken, szavaló versenyeken, tematikus napokon. A nemzeti ünnepek, az osztálykirándulások, a múzeum- és színházlátogatások. • A hasonló profilú iskolákkal való kapcsolat ápolása.
- Vallási/etikai neveléssel kapcsolatos délutáni beszélgetések (hitoktatás, zene, drámapedagógiai foglalkozások keretében).
- A szelektív hulladékgyűjtés megszervezése a felelős közösség feladata.

1.10.5. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A DÖK és a segítő pedagógus együtt, saját fejlettségüknek megfelelően önállóan végzik ütemtervük alapján munkájukat. A kialakított, meglévő hagyományokon alapuló közösségi munkálatok kiemelkedő szerepe van a közösségépítő tevékenységeknek, folyamatosan a régi tevékenységek mellett új tevékenységek teremtése, olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség. Önmagát építő, fejlesztő közösség sokkal inkább magáénak érzi a sikereket és az értékeket.

Feladatok:

- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait,
- olyan tevékenységek szervezése, amely értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- megtanítani a tanulókat mások és saját maguk jogainak tiszteletére.

1.10.6. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is. A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladatok:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, a tevékenységet segítő külső szakemberekkel,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a kulturális örökségek élővé tétele,

- az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése,
- a kölcsönösségre, az egyéni képességekre, aktivitásra való építés;
- tartós aktivitásra ösztönzés.

Tevékenységi formák

- osztályprogramok (klubdélután, Mikulás napi ajándékozás, stb.),
- tanulmányi kirándulások,
- iskolai rendezvények,
- kollégiumi rendezvények
- múzeumlátogatás,
- színház, mozi és hangverseny látogatás

1.10.7. *Pályázatok*

Az intézményi munka feltételeinek javítása érdekében feladatunk pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel, bekapcsolódás a pályázatok megvalósításába.

Az intézményben pályázat alapján futó programok:

Lázár Ervin Program - A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján: az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítés az állam kiemelt felelőssége. A Lázár Ervin Program szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi-, tánc-, és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét. A tanuló a felsorolt programokon szülői/gondviselői hozzájárulás alapján vesz részt.

EFOP-3.3.5. pályázat - A projekt keretében az ingyenesség biztosításával olyan diákok számára is megnyílik a lehetőség a tematikus programokon való részvételre, mely nem csak a kikapcsolódást, de az érdeklődésüknek megfelelő témákban való jártasságukat is növeli. A bentlakásos és napközi programok ugyanakkor nem csak a tanulók tudásának szélesítésére alkalmasak, hanem a szociális készségek fejlesztésére is: kilépve a megszokott iskolai keretek közül, mégis egy biztonságos környezetben lehetőségük nyílik a diákoknak egy új közösségbe való beilleszkedésre, új kapcsolatok kiépítésére, a csoportokban a különböző korosztályok közötti kapcsolatteremtés, együttműködés gyakorlására. Finanszírozásuk pályázati forrásból valósul meg.

Határtalanul! program - a pályázat célja határon túli kirándulások támogatása a Magyarország határain kívül élő magyarság megismerése és a magyarországi és a külföldi magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakítása, illetve erősítése céljából.

Útravaló ösztöndíj program

A 2005. év óta működő Útravaló Ösztöndíjprogram személyes mentori támogatást és ösztöndíjat nyújt hátrányos helyzetű, cigány/roma tanulók részére a lemorzsolódás megelőzése, valamint a továbbtanulási utak megerősítése érdekében. Az Útravaló Ösztöndíjprogramba a tanulók elsősorban szociális jogosultság, rászorultság alapján kerülnek be, de az ösztöndíj mértéke teljesítményalapon, az előző év végi tanulmányi eredménytől függ.

Az *Út a szakmához alprogram* a hátrányos helyzetű - köztük roma/cigány – tanulók szakmához jutását segíti elő ösztöndíjjal és mentori támogatással. Tekintettel arra, hogy a munka-erőpiacon a legfeljebb általános iskolát végzettek helyzete, elhelyezkedési esélye a legrosszabb, alapvető fontosságú, hogy a szakképző intézményben, illetve a köznevelés rendszerében maradjanak és sikeresen befejezzék tanulmányaikat.

1.10.8. A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és étkezéskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt a főigazgató bízza meg minden tanév augusztusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

1.10.9. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- szülői értekezletet tart.
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- segíti osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- pályaaorientáció - fontosnak tartjuk, hogy tanulóink tájékozódjanak munkamegosztás és a vele összefüggő foglalkoztatáspolitikai kérdéseiben.

1.11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek. A heterogén összetétel miatt tudatosan kell figyelni arra, hogy minden tanuló megkapja azt a foglalkoztatási formát, amelyben képességeit fejleszteni tudja, és a tanulásban, tanórai elfoglaltságon kívül sikerélményhez juttatja.

Kiemelten tehetséges tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a gyermekek speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. Ehhez fontos, hogy pedagógusaink rendelkezzenek megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel.

1.11.1. Célok

- A tehetséges tanulók képességeinek maximális kiaknázása, továbbfejlesztése, személyiségük harmonikus fejlesztése.
- Társuljon a kiemelkedő képesség értékes személyiségjegyekkel, pozitív emberi tulajdonságokkal.

1.11.2. Feladatok

- A tehetséges tanulók kiemelkedő képességeinek felismerése, érdeklődési körének feltárása, pontos körülhatárolása.
- A tanuló viselkedésén és teljesítményén keresztül a jellem- és akarati vonások megismerése.
- Azoknak a személyiségjegyeknek a feltárása, amely pozitívan segítik fejlődésüket.
- Fejlődésük folyamatos figyelése, a pozitív változások elemzése.
- Megfelelő motiválás és értékelés.
- A mutatkozó eredmények mélyreható elemzése, elismerése.

1.11.3. Tevékenységeink feladataink megvalósításához:

- Ösztönző atmoszféra megteremtése.
- Megfelelő tanár-diák kapcsolat kialakítása, az egyéniség kölcsönös tisztelete.
- Differenciált óravezetés, egyénre szabott feladatok: csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételt összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- Lehetőségeink alapján, csoportbontás az idegen nyelv és az informatika órákon.
- Délutáni tanulást segítő foglalkozásokon az iskolai tanulmányok segítése differenciált tanulásszervezéssel, és irányítással, felkészítés az önálló tanulásra.
- A tanulók képességeinek megfelelő versenyeken való indítása (helyi, területi, megyei, országos versenyek):
 - Hagyományos házi versenyek:
 - matematika
 - nyelvtan-helyesírás
 - olvasás – szövegértés - szövegalkotás
 - vers- és mesemondás
 - irodalmi, történelmi pályázatok
 - rajzversenyek.

- Levelező tanulmányi versenyeken, pályázatokon való részvételre ösztönözzük a tehetséges tanulókat.
- Szabadidős foglalkozásokon sokoldalú tevékenységek biztosítása.
- Művészeti tevékenységek során az alkotó és önkifejező képességek kibontakoztatása.
- Iskolai, települési rendezvényeken való színvonalas szereplés, művészeti bemutatók, előadások.
- Védőnő, iskolaorvos vizsgálatai alapján a tanulók egészségügyi állapotának feltárása, segítése a helyes pályaválasztásban.
- Sportolási lehetőségek biztosítása délutánonként, külön sportfoglalkozás keretében, az iskolai Diáksport Egyesület lehetőségeinek kihasználásával.
- Hagyományörző tevékenységek megszervezése, a kialakított hagyományok tovább vitele.

1.11.4. A tanórán kívüli egyéb foglalkozások és a csoportbontás

Az egyéb foglalkozások szervezésének elvei:

- hatályos jogszabályi lehetőségeknek való megfelelés
- a tanulók szükségleteinek, érdeklődési körének figyelembe vétele
- ingyenesség elve - rászorultság elve
- intézményi szakemberek foglalkoztatásának elve.

Csoportbontás lehetőségei és feltételei:

Iskolánk létszám- és személyi feltételei nem teszik lehetővé a csoportbontást.

1.12. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcok okai igen szerteágazóak lehetnek. Eredménye mindig a tanuló jelentős lemaradása. Az iskola fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Így legfontosabbnak tartjuk az okok felderítését, majd a megelőzését.

A kudarc oka lehet:

- beszéd, beszédmegértés
- figyelem, koncentráció nem megfelelő hatékonysága
- gondolkodás
- magatartási problémák
- a mozgás területének képessége nem megfelelő szintű
- iskolaváltás
- hiányzás száma
- motiváció hiánya
- képességbeli hiányosságok
- szociális hátrány.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítésére a következő eszközeink vannak:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- szakirodalom tanulmányozása
- hospitálás, óramegfigyelés, tanulómegfigyelés
- heti 3 korrepetálási felzárkóztató óra évfolyamonként
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal
- ingergazdag tanulási környezet kialakítása;

- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése;
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése;
- fejlesztőpedagógussal, szülővel való szakmai konzultáció;
- ok-okozati összefüggések feltárása;
- negatív környezeti hatások kiszűrése;
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- családlátogatások;
- családok nevelési gondjainak segítése;

1.12.1. A fejlesztésbe bekerülők köre

Ha egy tanulónál fennáll a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTMN), vagy a sajátos nevelési igény (SNI) gyanúja, akkor annak megállapítása céljából az iskola javasolja a tanuló szakértői bizottság általi vizsgálatát.

Az intézmény a gyermek, tanuló szakértői vizsgálatát és terápiás ellátását csak a szülő írásbeli egyetértésével kérheti.

A szakszolgálat szakértői vizsgálatának megigényléséhez kitölti a szülő egyetértésével a vizsgálat iránti kérelmet, melyben pedagógiai jellemzést is ír a tanulóról.

A szakszolgálat a tanuló szakértői vizsgálatát követően szakértői véleményt készít, melyet megküld a szülőnek, majd - a szülő számára fenntartott fellebbezési időt követően - az intézménynek is.

Az iskola a szakértői véleményt nyilvántartja, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség és sajátos nevelési igény fennállása esetén figyelemmel kíséri annak hatályosságát és ismételt vizsgálatkérő kitöltésével kéri a szakszolgálattól a felülvizsgálat elvégzését.

A szakszolgálat szükség esetén pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt a gyermeknek, tanulónak, támogatja a pedagógus nevelő- és oktató munkáját, segíti a családdal való kapcsolattartást.

Az iskola vezetője biztosítja a dokumentumokba történő betekintést (az arra jogosultak számára), lehetővé teszi a feladatvégzésben közreműködő pedagógus jelenlétét, segíti munkájukat, hogy ezen gyermekek fejlesztése minél gördülékenyebb lehessen.

A szakszolgálat biztosítja a segítő konzultációt a nevelési-oktatási intézmény pedagógusainak, közreműködik a megoldási javaslatok kidolgozásában, szükség esetén tájékoztatja az igazgatót.

A fejlesztés szervezeti formája

- Kiscsoportos fejlesztés (BTMN esetén 1-3 fő; sajátos nevelési igény esetén 4-6 fő)

Céljaink:

- A tanulók harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése, pozitív énkép, jó kommunikációs képesség kialakítása, az idegrendszer fejlődésének biztosítása, a mozgásfejlődés elősegítése, az érzelmi élet, a beszéd és érzékszervek fejlődése.
- Szakemberek segítségével rehabilitáció-rehabilitáció segítése
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés iránti fogékonyság és igény kialakítása, fejlesztése.

Alkalmazott módszereink általános jellemzője, hogy mindenkor az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodva, lehetőség szerint játékos formában, motivációra építve választjuk meg.

1.12.2. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Az intézményünket választó, hátrányos helyzettel küzdő vagy sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésben/oktatásban részesülnek. Meggyőződésünk, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együttthaladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az intézmény vezetője támogatja a kollégák részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- Az iskola pedagógusait, valamennyi dolgozóját, gyermek- és szülői közösségét felkészítjük a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet, mely a speciális módszertani eljárások alkalmazásában tükröződik. A módszerek, módszerkombinációk megválasztása alkalmazkodik a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban olyan tevékenységeket valósítunk meg, amelyek lehetővé teszik az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai –esetenként egészségügyi– eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésébe, oktatásába, fejlesztésébe bevont pedagógus kollégának magas szintű pedagógiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal kell rendelkeznie. A gyakorlatban ez a következőket jelenti:

- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít
- a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során minden esetben figyelembe veszi a szakértői véleményben szereplő javaslatokat
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

1.12.3. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség kategóriáján belül a beilleszkedési és magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az iskolában negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások a gyerek családi és iskolai kapcsolatzavaraival, érzelmi életének sérüléseivel függnek össze. A magatartási problémák egy részében a gyökerek a család érzelmi-nevelési körülményeiben kereshetők. A magatartási zavarok egyik, az iskolában leginkább szembetűnő formája az agresszív megnyilvánulásokban fejeződik ki.

1.12.4. A beilleszkedési és magatartási nehézség leggyakoribb megjelenési formái

- az együttműködési készség hiánya;
- durva hangvétel és érintkezési mód;
- feltűnni vágyás, imponálni akarás;
- agresszivitás, kötekedés;
- ellenséges, tekintélyellenes viselkedés;
- megbízhatatlanság;
- felelőtlenség;
- az érzelmi-indulati élet szélsőséges megnyilvánulása;
- rongálások az iskola épületen belül.

1.12.5. A beilleszkedési és magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- osztályfőnöki óra
- differenciált tanulásszervezés biztosítása
- kooperatív tanulási technikák alkalmazása
- projektoktatás bevezetése
- tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása
- fejlesztő értékelés, pozitív visszacsatolás- a tanuló önmagához viszonyított fejlődésének elismerése
- családlátogatások
- gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenységek
- szülők nevelési gondjainak segítése
- együttműködés az óvodával, család és gyermekjóléti szolgálatokkal, Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal

1.13. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.

A gyermekvédelmi teendők ellátása a főigazgató a pedagógusok, valamint a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladatkörébe tartozik.

A főigazgató felel:

- a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért,
- a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásáért,
- a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok irányításáért.

Minden pedagógus kötelessége:

- védje a gyermeki jogokat,
- közreműködjön a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladata:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a családdal közösen törekedni a veszélyeztető okok megszüntetésére,
- veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíteni a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- anyagi veszélyeztetettség esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezni.

A gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: megelőzés, feltárás, megszüntetés.

Megelőzés:

- biztosítani kell a fejlődéshez szükséges feltételeket,
- biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését,
- az iskolának rendszeres kapcsolatot kell tartania a családdal,
- segíteni kell a diákönkormányzat létrejöttét, működtetését,
- biztosítani kell az egészséges környezetet,
- biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, és véleményt nyilvánítsanak az őket érintő kérdésekben,
- a tanulók személyiségjogait tiszteletben kell tartani,
- biztosítani kell a rászorulóknak az ingyenes vagy kedvezményes étkezést, tanszerellátást,
- az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, intézményekkel, szervezetekkel,
- a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység megszervezése /dohányzás, drog, alkohol/

Feltárás:

A feltárás célja, hogy a gyerekek problémáit az iskola és a gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat:

- fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okát,
- jelezni a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

Megszüntetés:

Az iskola, a pedagógus feladatai közé tartozik, hogy részt vegyen a tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében. Ennek érdekében:

- együtt kell működni a hivatalos szervezetekkel.
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásában.

A pedagógiai munkán belül elsősorban az alábbi területeken tudunk segíteni:

- felzárkóztató foglalkozások
- tehetséggondozó foglalkozások
- differenciált foglalkozás
- pályaválasztás segítése
- személyes egyéni tanácsadás
- egészségvédő, mentálhigiénés program szervezése
- egészségügyi vizsgálatok
- szociális helyzet javítása

- szülőkkal való együttműködés
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatról, szolgáltatásokról

1.13.1. Az iskolai drogstratégia

Az elkövetkező időszakban a drogmegelőzési tevékenységünket kell megszervezni és szakszerűen végezni. Ehhez alapvetően szükséges, hogy több kollégánk ilyen irányú továbbképzésben részesüljön. Alapvető feladatunknak tekintjük a legális és illegális szerek fogyasztásának visszaszorítását. Ennek érdekében megismertetjük a tanulókat e szerek fogyasztásának következményeivel, valamint rendszeres tájékoztatást nyújtunk a szülők számára is. Kialakított drogstratégiánkat szisztematikusan fejlesztjük, elkerüljük a drogfogyasztás mint társadalmi probléma kampányszerű kezelésének veszélyeit.

A fenti feladatok összefogását az főigazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más intézményekkel és hatóságokkal.

Az iskolai drogstratégia fogalma

Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amelyek az iskolai drogmegelőzési programban rendszereződnek és az elsődleges drogpreevenió megvalósítását, valamint a másodlagos drogpreevenió elősegítését célozzák.

Az iskolai drogstratégia célja

Olyan egészségzemlélet és életmódi szokásrendszer kialakítása, amelyek hatására a tanulók társadalmilag elfogadott módon értékelik és viszonyulnak a szerfogyasztáshoz. Eredményes védelmi stratégiát alakítanak ki (elutasításra képessé tétel) a kábítószeres fogyasztására történő csábítási helyzetekre.

Iskolai drogügyi koordinátor feladata:

- az iskolai kábítószer-ellenes stratégia koordinálása
- megfelelő információ biztosítása a tanárok, a diákok és a szülők felé
- kapcsolattartás az iskolán kívüli segítő szervezetekkel

Az iskola egészségnevelési – drogmegelőzési stratégiájáért felelős munkacsoport

Tagjai:

- főigazgató, intézményegység-vezetők
- ifjúságvédelmi felelős, drogkoordinátor
- iskolapszichológus
- az intézmény védőnője
- diákönkormányzat vezetője
- osztályfőnökök/csoportvezetők.

A munkacsoport feladata:

- elkészíti az adott tanév egészségnevelési és drogmegelőzési munkatervét,
- félévente és évente beszámol a tantestületnek az elvégzett munkájáról,
- szakmai kiadványokat, ismeretterjesztő anyagokat gyűjt,
- egészségnevelési faliújságot alakít ki a legfontosabb ismeretek és hírek folyamatos közzétételéhez,

- a nevelőtestület mentálhigiénéjének megőrzése érdekében tanári tréninget szervez,
- a szülők részére tájékoztató jellegű fórumokat szervez az egészségre nevelés témakörében,
- együttműködik minden, az egészségnevelési és drogmegelőzési program megvalósulását segíteni tudó szervezettel.

1.14. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet –tanórán kívüli –alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
- tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása.

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
- a diákönkormányzat iskola vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az főigazgatónak ki kell kérnie.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az főigazgató felé. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) képviseli

1.15. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolában folyó nevelő-oktató munkánk elsősorban arra irányul, hogy tanulóink személyisége harmonikusan fejlődjön. A fejlesztés a nevelés két alapvető közösségének – a család, és az iskola – koordinált együttműködésével történik.

1.15.1. Az együttműködés formái a szülő és a pedagógus között

Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség. Az együttműködés feltétele:

- a kölcsönös bizalom és tájékoztatás,
- az őszinteség.

Az együttműködés eredménye: a családi és az iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Pedagógiai feladatainkra építve az együttműködés megvalósulási formái:

- a kölcsönös támogatás,
- koordinált pedagógiai tevékenység.

A szülők részéről:

- együttműködő magatartást,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- ötletadást különböző előadások témáihoz.

A pedagógusok részéről:

- félelem-, és szorongásmentes, családias légkörű, hatékony és színvonalas iskolai nevelés, oktatás,
- változatos témájú szakkörök, tanfolyamok indítása,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- nyílt napok szervezése,
- előre tervezett szülői értekezletek,
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák megtartása.
- Előadások szervezése (igény szerint):
 - logopédus,
 - nevelési tanácsadó,
 - pszichológus,
 - egészségügyi szakember (orvos, védőnő) meghívásával,
 - pályaválasztási tanácsadás,
 - családlátogatás,
 - közös kirándulások, rendezvények, műsorok szervezése.

1.15.2. A tanulók és pedagógusok együttműködésének formái

A tanulók részéről a nevelőtestület az alábbiakat igényli:

- őszinte véleményalkotás,
- együttgondolkodás,
- együttműködő magatartás,
- tanulói feladatok önálló szervezése, kivitelezése,
- aktív részvétel az iskola sokrétű tevékenységéből.

A tanulók és pedagógusok a tanítási órákon, óráközi szünetekben és a tanórán kívüli foglalkozásokon működnek együtt a nevelő és oktató munka eszköz- és eljárás-rendszere minden elemének felhasználásával. Rendszeres együttműködésre adnak lehetőséget a Diákönkormányzat osztály- és iskolaszintű szervezetei.

1.15.3. A tanuló és pedagógus együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei

- minden tanuló aktív tanórai részvételének elérése,
- hátrányos helyzetű, tanulási nehézséggel, beilleszkedési problémával küszködők bevonása minél nagyobb számban a tanórán kívüli foglalkozásokba,
- a tanulói jogok teljes körű gyakoroltatása,
- a tanulói, diák-önkormányzati kezdeményezések felkarolása, megvalósításuk segítése,
- a problémák azonnali feltárása, orvoslása.

1.15.4. A szülők ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei

- a szülői jogok teljes körű gyakoroltatása,
- az igények felmérése és lehetőség szerinti kielégítése,
- a problémák, kifogások, hibák azonnali feltárása, orvoslása,
- szülői munkahelyeken üzemlátogatás.

1.16. A szakmai vizsga vizsgaszabályzata

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről fejezete, a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§-73.§-ban foglaltak alapján a tanuló tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének, valamint a 150/2012. (VII. 6.) OKJ rendelethez kiadott szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeit kiadó rendeletek alapján készült szabályozás.

E szerint a nevelőtestület a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A félévi és év végi tanulmányi osztályzatok megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- a főigazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- a főigazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- egy tanévben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- ha a tanuló hiányzása egy adott tantárgyból az évi tanítási órák 30%-át meghaladta és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- átvételnél az intézmény főigazgatója előírja.

1.16.1. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- szakmai szintvizsgákra
- szakmai vizsgára

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- aki ágazati vizsgára jelentkezik,
- aki szakmai képesítő vizsgára jelentkezik.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény *vezetője* különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.16.2. A tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje, az osztályozó vizsgára jelentkezés módja és határideje

20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 51–78 §-a szerint kerülnek megszervezésre és lebonyolításra.

64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

65. § (1) A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

a.) Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

b.) Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

51§ (3) Ha a gyermek, a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan. Az iskola köteles a szülőt és a tanuló kollégiumi elhelyezése esetén – amennyiben a kollégium nem az iskolával közös igazgatású intézmény – a kollégiumot is értesíteni a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, továbbá abban az esetben is, ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri. Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire. Ha az iskola értesítése eredménytelen maradt, és a tanuló ismételen igazolatlanul mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve megkeresi a tanuló szülőjét.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzése felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák 20 %-a, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

64§ (2) Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget (...)
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

51§ (8) A nevelőtestület a (7) bekezdésben foglaltak alapján az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie. A tanulmányok alatti vizsgán a tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

Az osztályozó vizsgára jelentkezés módja és határideje

Az osztályozó vizsgára történő jelentkezés írásban, az intézmény által elkészített formanyomtatványon "Jelentkezési lap osztályozó vizsgára" történik.

Egy jelentkezési lapon csak egy osztályozó vizsgára lehet jelentkezni.

A jelentkezési lapon meg kell adni:

- a tanuló nevét, osztályát,
- azt a tantárgyat, melyből osztályozó vizsgát kíván tenni,
- az osztályozó vizsgával érintett tantárgy azon évfolyamait, melyből vizsgázni kíván, □ a jelentkezéskor a tantárgyat tanító pedagógus nevét.

c.) Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az főigazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből

kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

d.) Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott;
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból késik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit az iskola honlapján közzé kell tenni. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – a társiskolákkal egyeztetett időpontban szervezhető.

A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

e.) Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az főigazgató jelöli ki.

f.) Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

65§ (2) Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

(5) A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait a főigazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.
73. § (1) A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

(2) A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola főigazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból elégtelen osztályzatot kapott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

g.) Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével. A jelentkezési lapot a 18 éven aluli tanuló esetében a szülőnek is alá kell írnia.

A jelentkezést írásban le lehet mondani az osztályozó vizsga kitűzött időpontja előtt 60 nappal. Ezt követően a vizsgát lemondani már nem lehet.

A vizsgára történő jelentkezést az intézmény nevében a főigazgató fogadja el és engedélyezi.

1.16.3. Az értékelés rendje

Az általánosan képző pedagógiai szakaszban

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott Kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei”-ben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók évközi tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A tanulónak minden tantárgyból a legalább „elégséges” évvégi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz. Ha a tanuló a tanév végén valamely tantárgyból/tantárgyakból „elégtelen” osztályzatot szerez, akkor a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát köteles tenni. A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben a mulasztása a hatályos jogszabályban előírtaknál több, és év közi jegyei alapján nem osztályozható;
- magántanuló volt.

Az osztályozó vizsga tantárgyai azonosak a naplóban szereplő tantárgyakkal.

A szakképzés pedagógiai szakaszában

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a központilag kiadott képzési programban „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A tanulónak minden tantárgyból a legalább „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz. Ha a tanuló a tanév végén valamely tantárgyból/tantárgyakból „elégtelen” osztályzatot szerez, akkor a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet. A tanuló évfolyamot ismételni köteles, ha a szakmai gyakorlat előírt követelményeit nem teljesítette. A tanuló évfolyamot ismételni köteles vagy osztályozó vizsgát tehet, ha a törvényben és rendeletekben meghatározott óraszámnál többet hiányzik.

1.17. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény előírja, hogy az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveszes minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A folyamatos ellenőrzésnek a nevelőtestület által elfogadott elvei

- A leggyakrabban alkalmazott ellenőrzési formák: szóbeli felelet, írásbeli számonkérés, önálló kiselőadás, házi dolgozat, órai munka.
- Az ellenőrzést mindig kísérje értékelés, ami legyen előremutató.
- Az ellenőrzés nem lehet a fegyelmezés eszköze.
- A tanulók teljesítményét tantárgyanként havonta legalább egy érdemjeggyel, illetve szóveges értékeléssel vagy minősítéssel értékelni kell.
- Az írásbeli és a szóbeli számonkérés érdemjegyeinek a KRÉTA rendszerben való rögzítése 5 napon belül történjen meg.
- A félévi, ill. év végi osztályzat nem térhet el lényegesen - a tanuló kárára - a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától.
- Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékelje.
- A szülők értesítése szervezeten, gyermekük tanulmányi előmeneteléről, tanévenként legalább négy alkalommal történik: minimum negyed- és háromnegyedévkor a fogadó órákhoz kapcsolódva, valamint a félévi értesítőn és az év végi bizonyítványon keresztül.

1.18. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje és korlátai, a tanulók tudásában betöltött szerepe, súlya

Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái:

- írásbeli felelet
- témaközi dolgozat
- témazáró dolgozat
- projektmunka
- házi dolgozat
- év eleji, félévi, év végi felmérés.

Az érdemjegyek (osztályzatok) e-naplóban való bejegyzésének formái:

Piros színnel: témazáró dolgozat

Kék színnel: témaközi dolgozat, írásbeli felelet, szóbeli felelet

Zöld színnel: gyűjtőmunka, szorgalmi feladatok, kiselőadások, házi dolgozat, füzetvezetés.

Egyéb, a Krétában választható értékelési formák.

Témazáró dolgozatok osztályozása:

jeles (5)	90 – 100 %
jó (4)	70 – 89 %
közepes (3)	50 – 69 %
elégséges (2)	30 – 49 %
elégtelen (1)	0 – 29 %

Az írásbeli felelés (röpdolgozat) érdemjegye azonos a szóbeli feleletével.

A témazáró felmérés időpontját, témakörét 1 héttel előre meg kell határoznia a tanárnak!

A témazáró felmérések a témakörök végén, összefoglalás és szükséges mennyiségű gyakorlás után készülnek. Ezek érdemjegyei hangsúlyozottabban kapnak szerepet a félévi és az év végi osztályzat kialakításánál.

Egy tanítási napon 2-nél több témazáró felmérés (dolgozat) nem íratható! A felméréseket legkésőbb 2 héten belül ki kell javítani, és az eredményt a tanulókkal közölni!

A témazáró dolgozatok kiosztása után a szülő és a tanuló 2 héten belül egyeztetett időpont alapján betekintést nyerhet a témazáró dolgozatba.

A félévi és év végi felméréseket legkésőbb a félévi vagy év végi jegy lezárása előtt 2 héttel meg kell íratni, és az utána fennmaradó időben lehetőséget kell adni a tanulóknak a javításra!

Az iskolai írásbeli beszámoltatás TARTALMA:

- Írásbeli felelet az utolsó három óra anyagából íratható. Az 1-2. évfolyamon az előző órán bejelentendő, a 3-11. évfolyamon bejelentés nélkül bármikor íratható.
- Témaközi írásbeli dolgozat a témakör utolsó 3-5 tananyagára terjedhet ki, előző órán bejelentendő. Maximum 30 perces írásbeli számonkérés.
- Témazáró dolgozat a témakör lezárása, összefoglalása és gyakorlása után írható. Az 1-4. évfolyamon két héttel, az 5-11. évfolyamon egy héttel előbb be kell jelenteni a megíratását és a követelményeket. Egy teljes tanórát vesznek igénybe.
- Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak, a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után kerül sor rájuk, s megtörtént az előzetes bejelentés.
- Tanítási szünet utáni első nap témaközi írásbeli- és témazáró dolgozat nem íratható.
- Házi dolgozat magyarból a 2-4. évfolyamon félévente 2, az 5-11. évfolyamon félévente 4, a többi tantárgyból félévente 1 íratható. A házi dolgozat téma- és feladatkörét legalább két héttel a beadási határidő előtt kell kijelölni. Ebbe az időtartamba a tanítási szünetek ideje nem számítható be. A 2-4. évfolyamon párhuzamosan két házi dolgozat nem adható fel különböző tantárgyakból sem. Az 5-11. évfolyamon párhuzamosan különböző tantárgyakból maximum két házi dolgozat adható fel.
- A házi dolgozatok értékelése 5 -11. évfolyamon osztályzatokkal történik, be nem nyújtásuk a feladat elégtelen megoldásával egyenértékű.
- Valamennyi írásbeli munkát legkésőbb a megíratástól számított 2. héten ki kell javítani.

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- A házi feladatok kijelölésénél figyelembe kell venni a tanulók sportbeli leterheltségét.
- Szóbeli házi feladatként csak olyan tananyag megtanulása adható fel, melynek a feldolgozása a tanítási órán megtörtént.
- Csak annyi írásbeli házi feladat adható fel, amennyit a következő tanórán a tanító, a tanár ellenőrizni tud. Az írásbeli házi feladat a tanult ismeretek jobb elsajátítását, a készségek kialakítását szolgálja, így azokat minden esetben ellenőrizni és javíttatni kell.
- Hétvégére és szünidőre csak annyi írásbeli és szóbeli házi feladat adható fel, amennyi a szokásos tanulnivaló egyik tanóráról a másikra. A kötelező és ajánlott olvasmányokat a pedagógus a tanév elején, de legkésőbb szeptember 20-ig köteles bejelenteni és leírni a sorrend és a várható időpont körülbelüli megjelölésével.
- A napközi otthonban a tanulási idő az irányított és egyéni tanulást figyelembe véve az 1-4. évfolyamon 30-60 perc, az 5-8. évfolyamon 60-90 perc.

A tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái

A magatartás és szorgalom minősítése az osztályfőnök feladata. A minősítés előtt ki kell kérnie az osztályközösség (kivéve az alsó tagozaton) és az osztályban tanító tanárok véleményét. Ezek figyelembevételével állapítja meg a végső minősítést. A fentiek mérlegelésekor iskolánkban a következő szempontokat tartjuk irányadónak:

A magatartás értékelése

PÉLDÁS /5/ minősítést kaphat:

- akinek az értékelt félévben nincs igazolatlan órája;
- nincs osztályfőnöki és főigazgatói figyelmeztetése, szaktanár által történt bejegyzése;
- az osztálytársai és a szaktanárok elismerik óra alatti és azon kívüli példás viselkedését; d / osztályközösségi vagy IDB megbízatása van, s azt jól ellátja;
- nincs funkciója, de többször vállal közösségi munkát; f / elégtelen osztályzata nincs

JÓ /4/ minősítést kaphat:

- akinek az adott félévben csak 10 igazolatlan órája van;
- az értékelt félévben nincs főigazgatói figyelmeztetése, az iskolai Házirend követelményeit megtartja;
- a tanulói közösségnek és az iskola nevelőinek nincs kifogása a viselkedése ellen.

VÁLTOZÓ /3/ magatartású az a tanuló:

- akinek az értékelt időszakban 30 óra igazolatlan órája van;
- főigazgatói figyelmeztetője van / írásban vagy szóban /;
- nevelőihez és társaihoz nem őszinte, tiszteletlen velük szemben,
- órai és órán kívüli magatartása kifogásolható
- közös munkában
- nem vesz részt, azt zavarja;

ROSSZ /2/ az a tanuló:

- akinek 50, vagy annál több igazolatlan órája van;
- főigazgatói megrovása, vagy tantestületi figyelmeztetése van;
- nevelőihez, társaihoz való viszonya durva, goromba, megjegyzései sértőek, emberi magatartása elítélendő;
- gátolja a közösség munkáját, annak határozatai ellen cselekszik.

A szorgalom minősítése, értékelése

A szorgalom minősítése azt fejezi ki, hogy az elért eredmény mennyire van összhangban a tanuló képességeivel.

PÉLDÁS /5/ szorgalmú az, aki:

- képességei szerint eleget tesz tanulmányi kötelezettségeinek; b / érdeklődési körén belül többletmunkát is végez;
- aktívan részt vesz a tanórai munkában;
- az értékelt időszakban erőteljes javulás mutatkozik munkájában; e / környezetét rendben tartja, felszerelése hiánytalanok

JÓ /4/ a szorgalma annak, aki:

- kisebb kilengésektől eltekintve képességei szerint dolgozik;
- az órákon figyel, de az aktív munkába nem, vagy csak tanári felszólításra és ritkán kapcsolódik be;

- az előző időszakhoz viszonyítva munkájában visszaesés tapasztalható.
- környezetét többnyire rendben tartja, felszerelései általában hiánytalanok

VÁLTOZÓ /3/ az osztályzata annak, aki:

- tanulmányi kötelezettségének rendszertelenül tesz eleget; b / óra alatti figyelmetlenségével társait is zavarja;
- önálló munkavégzésre nem hajlandó, munkája szélsőségesen ingadozó; d / tanulmányi munkájában hanyagságból erős visszaesés mutatkozik;
- egy szaktárgyból elégtelen osztályzata van.
- környezetét gyakran nem tartja rendben, felszerelései többnyire hiányosak

HANYAG /2/ minősítést kap, aki:

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, feladatait rendszertelenül végzi; b / az órai munkába egyáltalán nem vonható be;
- képessége alatti eredményét is tovább rontja, a szaktanári segítséget sem veszi igénybe; d / két vagy több szaktárgyból elégtelen osztályzata van.
- környezetét gyakran rendetlen, felszerelései többnyire hiányosak, hiányoznak.

A magatartás és a szorgalom év végi osztályzata az első félév és a második félév osztályzatának az átlaga.

1.19. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

A dicséret, a jutalmazás a nevelés alapvető eszköze.

A jutalmazás elvei:

Dicséretet, ill. jutalmat kaphat az a tanuló, vagy tanuló közösség, aki (amely)

- kimagasló sporteredményt ér el, és a tanulmányi munkája, valamint magatartása ellen nincs kifogás;
- tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi;
- kiemelkedő valamely tantárgyban;
- jó eredményt ér el tanulmányi versenyen;
- átlagon felül szorgalmas hosszabb távon;
- eredményes kulturális tevékenységet folytat;
- közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez;
- hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

1.19.1. A jutalmazás formái

Dicséret szóban, vagy írásban, az ellenőrző könyvben:

Ez lehet: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatóhelyettesi, főigazgatói, nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni.

Oklevél, jutalomkönyv: Tanév végén az egész évben kiemelkedő tanulmányi munkáért, példás magatartásért és szorgalomért, valamint tanulmányi-, sport-, és kulturális versenyeken elért jó eredményekért adható

Kiemelkedő eredménnyel végzett együttes /kollektív / munkát, valamely nemes cél érdekében közösen kifejtett erőfeszítést, példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget (osztályt, énekkart, diákkört, sportolókat) csoportos jutalomban (kirándulás, színház, stb.) lehet részesíteni.

1.20. Felvétel és átvétel helyi szabályai

A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium intézményének tanulói közé **felvétel** vagy **átvétel** útján lehet bejutni.

1.20.1. Az általánosan képző pedagógiai szakaszban

Felvétel

A tankötelezettség kezdete

- az óvoda véleménye alapján,
- a szakértői bizottság véleménye alapján;
- a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján történik.

Az intézmény főigazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással. Az intézmény vezetője a felvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A beiratás jogi következményei

A beiratás napján jön létre a gyermek tanulói jogviszonya. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait a beiratás időpontjából kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, illetőleg az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti. Az iskola magasabb évfolyamba lévő tanulót nem kell beírtni.

A beiratás időpontja

Az iskolai beiratkozás idejéről, az erről való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt köteles közzétenni a helyben szokásos módon, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beírtni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírtni a kijelölt iskolába.

A beíráshoz szükséges okiratok:

- a gyermek személyi azonosító kártyája vagy a születési anyakönyvi kivonata, lakcímkártyája, TAJ kártyája,
- az iskola érettséget igazoló szakvélemény,
- a gyermek felügyeleti jogát ellátó szülő személyazonosító igazolványa, lakcímkártyája

Ha a gyermek rendelkezik olyan nevelési tanácsadói vagy gyógypedagógiai **szakvéleménnyel**, amely különleges gondozását, fejlesztését javasolja, akkor azt a szakvéleményt a beiratás alkalmával kérjük bemutatni, annak érdekében, hogy az iskola a tanév kezdetére biztosítani tudja az ellátást.

Tanuló átvétele

A tanuló átvételéről az intézmény főigazgatója dönt. A tanuló átvételére a tanítási év közben bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemkor a felvételi kérelmeknél meghatározott iratokat, az elvégzett iskolai évfolyamokat igazoló bizonyítványt is be kell mutatni.

Az iskolai átvételi kérelem elbírálásáról értesíteni kell:

- a kiskorú tanuló szülőjét, gondviselőjét (nagykorú esetén a tanulót),
- az előző iskola igazgatóját.

1.20.2. A szakképzés pedagógiai szakaszában

Felvétel

A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium a felvételi kérelmekről az általános iskolai tanulmányi eredmények, az egészségügyi, és a pályaalakmassági követelmények teljesítése alapján dönt.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI** rendelet szabályozza.

Az intézmény felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében az adott tanév rendjének megfelelő időpontjában elhelyezi.

A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- az iskola OM-azonosítóját, tagintézményenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat,
- a felvételi eljárás rendjét,
- a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembe vételének arányait,
- a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat,
- ha az iskola szóbeli vizsgát vagy a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 27. § (5) szerinti képesség-, készségfelmérést szervez, a vizsga vagy a felmérés követelményeit, időpontját és helyét,
- szakképzésre vonatkozó szabályok alapján az egészségügyi, pályaalakmassági követelményeket.

A tanulók felvételénél az intézmény a **2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről** vonatkozó előírásait alkalmazza. Szakképzés a Pedagógiai Programban illetve a szakmai alapidokumentumban jelzett szakmákban lehetséges. A jelentkezés **jelentkezési lap** kitöltésével történik. A jelentkezés határidejét az adott tanév rendje szabályozza.

Feltétel:

- szükséges iskolai évfolyamok sikeres elvégzése,
- ráépülés estén a szükséges vizsgák, képesítő vizsgák megléte,
- egészségügyi alkalakmasság, valamint pályaalakmasság – amennyiben előírás,
- jogszabályban meghatározott életkor.

Átvétel

Az átvétel írásos kérelemre történik. A felsőbb évfolyamra jelentkezéskor az iskola vizsgálja a tanuló megelőző tanulmányait, a választandó osztály befogadóképességét.

Az átvételt megelőzően, a megelőző tanulmányok figyelembevételével az iskola különbözeti vizsgát írhat elő a jelentkezőnek. A vizsga idejét az intézmény vezetője határozza meg.

Az átvétel főigazgatói határozattal engedélyezhető:

- előzetes tanulmányok beszámításával,
- előzetes szakmai gyakorlat beszámításával,
- különbözeti vizsgával,
- egyéni segítségnyújtással,
- türelmi idő biztosításával,
- évfolyamismétléssel.

A határozatnak tartalmaznia kell a ***kötelező szakmai gyakorlatok és összefüggő szakmai gyakorlat pótlására*** vonatkozó információkat és határidőket is

2. Az intézmény helyi tanterve

Általános iskola:

	1	2	3	4	5	6	7	8
2024/2025	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

Szakképző Iskola:

	9	10	11
2024/2025	NAT 2020 Szakképzési tv. 2019	NAT 2020 Szakképzési tv. 2019	NAT 2020 Szakképzési tv. 2019

2.1.

*Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai a NAT 2020 szerint***Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2020.**

Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Étika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2	2	4	5
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret					1			
Dráma és színház					1			
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen	22	22	22	23	27	26	28	28
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal:

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2020.																	
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		
Magyar nyelv és irodalom	7		7		0		0		0		0		0		0		
Irodalom	0		0		3		3		2		2		1,5		1,5		
Magyar nyelvtan	0		0		2		2		2		2		1,5		1,5		
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3		
Történelem									2		2		2		2		
Állampolgári ismeretek																1	
Hon- és népismeret											1						
Étika/Hit- és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1		
Környezetismeret					1		1										
Természettudomány									2		2		0		0		
Kémia													1		2		
Fizika													1		2		
Biológia													2		1		
Földrajz													2		1		
Első élő idegen nyelv							2		2		2		3		3		
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1		
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1		
Dráma és színház													1				
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1				
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1		
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5		
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)									1		1		1		1		
Szabadon tervezhető – Beás nyelv		2		2		2		2		2		2		2		2	
Nemzetiségi – Beás nyelv és irodalom		1		1		1		1		1		1		1		1	
Cigány népismeret		1		1		1		1		1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		26		26		28		28		
Összes tervezett óraszám	22	4	22	4	22	4	23	4	26	4	26	4	28	4	28	4	
Összesített óraszám	26		26		26		27		30		30		32		32		
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30		
Nemzetiséggel növelt intézményi max	26		26		26		27		30		30		33		32		

2.2. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.2.1. Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonyvá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakítja ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

2.2.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légzőgyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékenyebbé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelní e változásokat. Képes saját mikro-környezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

2.2.3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

2.2.4. Egységesség és differenciálás

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulószervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó

előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

2.2.5. A választható tantárgyak, foglalkozások

Választható foglalkozások :

- rajz szakkör
- énekkar
- sportkör
- mozaikkép-készítés
- meseillusztráció
- hitélet
- csomózás
- netes böngésző
- labdajátékok
- Győzd le Norbi bácsit!
- tornatermi játékok
- meseklub
- közvetlen környezetünk.

A választható foglalkozások célja, hogy a gyermekek érdeklődésének, képességeinek, készségeinek megfelelően választhassanak a szakkörök és foglalkozások színes forgatagából.

A választott foglalkozások tervezett óraszám: gyermeklétszámfüggő, általában heti egy vagy két óra.

A választott foglalkozások naplózása: Kréta felületen, tantárgyfelosztás szerint.

A választott foglalkozásoknak munkaterve nincs, foglalkozásterv készül a foglalkozások tervezett témáiról/feladatairól.

A foglalkozások működéséről/megszűnéséről - a fenntartóval történt egyeztetést követően – a főigazgató dönt.

A pedagógusválasztás szabályai

A tantárgy tanításához, illetve a foglalkozás megtartásához a törvényi szabályozásban meghatározott képesítéssel rendelkező pedagógust lehet megbízni. A kiválasztásnál a pedagógusok egyenlő terhelésének elve érvényesül. Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a pedagógusválasztást.

2.3. Tantárgyak az alsó tagozaton

Kötelező:

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Etika/hit és erkölcsstan
- Környezetismeret
- Első élő idegen nyelv
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Technika és tervezés
- Digitális kultúra
- Testnevelés

Szabad sáv keretében:

- Beás nyelv

Nemzetiségi oktatás:

- Cigány népismeret

A tantárgyakhoz tartozó tematikai egységeket és a hozzá tartozó óraszámokat az intézmény Helyi Tanterve tartalmazza, mely megtalálható az intézmény meghatározott helyiségeiben.

2.4. Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

2.4.1. Magyar nyelv és irodalom

Az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszának négy évfolyamán a legfontosabb cél a beszéd és az anyanyelven történő kifejezőkészség fejlesztése, az olvasás és az írás stabil megalapozása. A fő hangsúly az alapkészségek fejlesztésén, az értő olvasás kialakításán, a szövegértés és -értelmezés megalapozásán van. A sikeres óvoda–iskola átmenet, gyengéd átmenet érdekében szükséges a nyelvi, a mozgáskoordinációs és egyéb hátrányok iskolakezdéskor történő felmérése, és a hátrányok mértéke szerint a kompenzációs és fejlesztő gyakorlatok: beszédgyakorlatok, téri tájékozódást és mozgáskoordinációt fejlesztő gyakorlatok beépítése a tanórákba. Az olvasás és az írás sikeres elsajátításához elengedhetetlen képességek folyamatos fejlesztése és diagnosztizáló értékelése a köznevelési intézmény feladata.

Az anyanyelvi készségek és képességek, kompetenciák valamennyi tanulási területen meghatározzák a tanuló későbbi előmenetelét. Ezek elégtelen szintje az egyes tantárgyakban megmutatkozó alulteljesítésben, valamint a lemorzsolódásban, a végzettség nélküli iskolaelhagyásban nyilvánulhat meg. A készségfejlesztésnek és felzárkóztatásnak ugyanakkor összhangban kell lennie a korosztályt tipikusan jellemző kognitív fejlődési szinttel, az egyéni képességeknek megfelelő terhelhetőséggel, és a differenciálást is ennek megfelelően kell tervezni.

Az alapozás első szakasza, amelyben hangsúlyos szerepet kap az olvasás-és íráskészség, valamint a szövegértés fejlesztése, a második évfolyam végén zárul. Ebben a szakaszban folyamatos diagnosztizáló és fejlesztő, tanulást támogató értékeléssel kell követni az eltérő beszéd-készséggel, nyelvi adottságokkal iskolát kezdő tanulók képességeinek alakulását. A

késleltetett írástanítás lehetővé teszi a hosszabb és alaposabb íráselőkészítést és az ehhez kapcsolódó differenciált fejlesztő tevékenységeket.

A tanulási terület legfontosabb tanulási eredménye az olvasás és az írás, mint alapszabvány elsajátítása, valamint a szövegértéshez és -értelmezéshez szükséges alapkészségek, kompetenciák kialakítása. Az olvasóvá nevelést támogatja a tanulócsoporthoz érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi alkotások közös olvasása, élményszerű feldolgozása.

Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése érdekében a nyelvtani szabályok megismertetése helyett a tanuló kreatív játékos, alkotó jellegű vagy kísérletező feladatokkal, változatos munkaformákban tapasztalja meg a nyelv összefüggéseit, működését.

A tantárgyi készségfejlesztés komplex rendszert alkot azokkal a tantárgyakkal, amelyek a zenei hallást, a ritmuskészséget, a mozgást, a mozgásügyességet, a manuális készségeket, az idő-és térbeli szekvenciák azonosítását és követését, a téri-vizuális és időbeli tájékozódást fejlesztik.

2.4.2. *Első élő idegen nyelv*

A kisgyermekkorú idegen nyelvi fejlesztés legfontosabb céljai közé a kedvező nyelvtanulási attitűd kialakítása, illetve a motiváció megteremtése és fenntartása tartozik. A nyelvtanulás első szakaszában a gyermek megismerkedik az idegen nyelvek létezésével, a nyelvtudás fontosságával, és bepillantást nyer a célnyelvi kultúrákba. A szelíd nyelvi nevelés élményalapú és tevékenységközpontú, fő célja a nyelv és a nyelvtanulás megszerettetésén túl a nyelvtanulás mindennapokban betöltött szerepének megértése és a célnyelvi kultúrák megismerése. Az önálló nyelvtanulóvá válás során a tanuló megismerkedik olyan alapvető tanulási stratégiákkal, amelyek segítségével képessé válik nyelvtudását folyamatosan fejleszteni és fenntartani, valamint az aktív nyelvtanulást megalapozni. A tanulási folyamat során szerzett siker növeli és fejleszti az önbizalmat, önismeretet, önértékelést és az együttműködési hajlandóságot.

Az idegen nyelv tanulásának kezdeti szakasza alapvetően nem elvárás-központú, hanem tevékenység-és élményalapú. A hangsúly a szóbeliségen, a játékoságon és az életkornak, illetve nyelvi szintnek megfelelő kommunikáció megvalósulásán van. A gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag, szemléletes tanulási környezet, valamint az irányító pozitív tanári viszonyulás segítségével a tanuló megérti, hogy már kevés nyelvtudását is fel tudja használni valós helyzetekben.

Az idegen nyelvi órákon a tanuló életkori sajátosságainak és fejlettségi szintjének megfelelő, érdekes, változatos és kihívást jelentő tevékenységek által kerül közel az idegen nyelvhez. A korosztály sajátosságainak megfelelően a beszédértés és a beszédképesség, valamint az interakció komplex fejlesztésén van a hangsúly. A nyelvi tartalmakat minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során javasolt feldolgozni. A nyelvórákat az örömteli játékos, mozgással, dramatizálással összekapcsolt daltanulás, mondókázás, mesélés és változatos munkaformák kell, hogy jellemezzék. A tanulás tartalmát, tananyagait a nyelvtanuló igényeinek és egyéni különbségeinek megfelelően kell folyamatosan tervezni és alakítani, minél inkább szem előtt tartva a 21. századi eszközök nyújtotta lehetőségeket. A tanuló ismerjen meg az életkorának és érdeklődésének megfelelő autentikus anyagokat is, amelyek tovább erősítik a nyelvtanulási motivációját, és legyen alkalma találkozni a következő szövegtípusokkal: gyermekirodalmi szövegek, a populáris kultúra szövegei, ismeretterjesztő és tényközlő, valamint személyes interakcióhoz, élményekhez, játékos tanuláshoz kapcsolódó szövegek.

Az adott nevelési-oktatási szakaszban egy élő idegen nyelv kötelező, melynek tanulási eredményeit, követelményeit a Nat szabályozza, és amelynek kimenetére nem határozható meg KER szerinti nyelvi szint. A nyelvtanulás ugyanakkor már ebben a képzesi szakaszban is

szorosan kapcsolódik más tanulási területekhez, ezzel tudatosítva a tanulóknak azt, hogy a nyelvtudás nem önmagáért való cél, hanem eszköz a világ megismerésére és egyéni céljaik elérésére.

2.4.3. *Matematika*

Az alapfokú képzés első évfolyamát kezdő, jellemzően 6-7 éves kisiskolások gondolkodása konkrétumokhoz kötött. A tanuló matematikai tartalmú tevékenységei során alakulnak az ismeretei és formálódik a gondolkodása, amelyet az egyedi tapasztalatokból kiemelkedő jellemzők (tulajdonságok és összefüggések) megismerése vezet majd az általánosítások és az absztrakció felé. Az 1–4. évfolyamon a matematika műveléséhez szükséges ismeretek kialakítása, a matematikai – a számfogalomhoz, a számérzékhez, a mentális számegyeneshez kapcsolódó – képességek kibontakoztatása, az alapkészségek kialakítása alapvető feladat úgy, hogy a spirálisan épülő tananyag fogalmai egy megértett, jól működtethető ismeretrendszeret alapozzanak meg.

A matematika tanulásának alapvető módszere a valóságon alapuló, személyes, cselekvő tapasztalatszerzés, amely a különböző érzékszervek bevonásával, mozgással, valamint szemléletükben és matematikai tartalmukban egyaránt változatos eszközök használatával, játékokkal valósul meg.

Ebben az alapozó nevelési-oktatási szakaszban a matematika egységes és széles alapozását a további lépések átgondolt megtervezésével kell megvalósítani. A tevékenységek során működő alkotó gondolkodásnak kiemelt szerepe van a megértésben. A tárgyi tevékenységek és a kapcsolódó változatos képi ábrázolások alapozzák meg a későbbi absztrakciót. A konkrétumokhoz való sokszori vissza-visszalépések során alakulnak a matematikai fogalmak, összefüggések és eljárások. Ezek alapozzák meg a felső tagozaton és középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodást.

A tanuló ebben a nevelési-oktatási szakaszban találkozik olyan egyszerű problémákkal, amelyek megoldásában szerepet játszik a megfigyelés, az értelmezés, az összefüggések felfedezése, ezáltal fejlődik gondolkodása, problémamegoldó képessége. Már a rendszerező készségek fejlődésének kezdeti fázisában is képes a lehetőségek megkülönböztetésére, azok rendszerezett felsorolására. Alsó tagozaton az új elemeket tartalmazó, problémát jelentő helyzetek nagyrészt örömteli tevékenységekben, játékos helyzetekben merülnek fel, a tanuló így gyakorolhatja, alkalmazhatja megszerzett ismereteit, fejlesztheti problémamegoldó, rendszerező és döntési képességeit. Elkezdi megtapasztalni, hogy a matematika segítségével hogyan lehet leírni a közvetlen környezete természeti, vizuális, technikai jelenségeit, tevékenységeit.

A matematikai nevelés szoros kapcsolatban van a zenei, mozgásos és nyelvi fejlesztéssel.

A mindennapi kommunikáció során a tanuló fokozatosan tanulja meg és alkalmazza a matematika nyelvét, a relációszókinccset, a viszonyok kifejezését. Kezdetben megmutatással, rajzzal, mozgással, saját szavakkal közli gondolatait, és ezt lehet fokozatosan egyre pontosabbá, szakszerűbbé tenni.

A tanuló fokozatosan tanulja meg a kooperatív tevékenységek során az együttműködést, egymás elfogadását. Kérdéseket tesz fel, meghallgatja, megfigyeli a választ, mások véleményét; a tévedéseket tolerálja; ezekkel párhuzamosan érvelni tanul saját véleménye mellett.

Szükséges a tanulók egyéni szintjének, adottságainak, képességeinek megfelelő differenciálása. Ennek formája a tevékenykedtetés, az eszközhasználat megválasztása, a többszintű problémafelvetés, a digitális tananyagok által kínált fejlesztő lehetőségek alkalmazása, az időbeli korlátok kiiktatása, a segítségnyújtás, a páros vagy csoportos munka szervezése és az értékelés.

A tanuló a digitális eszközöket lehetőség szerint már ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanulás, gyakorlás szolgálatába állítja: a műveletek, a problémamegoldás gyakorlására számítógépes fejlesztő játékokat használ.

2.4.4. *Etika*

Az 1–4. évfolyamon a tanuló kognitív fejlődésére művelet előtti és konkrét műveleti szakaszok egyaránt jellemzőek. Az erkölcsi normák és szabályok keletkezésének magyarázatában, a tevékenységek motivációjában és a transzcendens hit fejlődésében is nagy szerepet kap a tanuló által elfogadott tekintélyszemély véleménye, viselkedési mintája; ugyanakkor a jó-rossz cselekedetek elbírálásában már megjelennek a tettek – egyénre és környezetére vonatkoztatott következmények mérlegelése is. Az éntudat és önismeret fejlődésében a pszichológiai én kibontakozásának folyamata kezdődik el.

Az etika tantárgy célkitűzéseinek elérése érdekében fontos olyan nevelési-oktatási módszerek kiválasztása, amelyek figyelembe veszik a gyermekek fejlődési sajátosságait, és megfelelően reagálnak arra, hogy a tanulócsoportokban minden esetben egyének közötti különbségekkel, fejlettségi szintekkel kell számolni. A tanulók közötti különbségekre történő megfelelő reagálás fontos feltétele, hogy a motivált tanulás elérése érdekében nyitott társas tanulási környezet jöjjön létre, amelyben minden tanuló úgy érzi, meghallgatják őt és értékesnek tekintik aktivitását. A tanulás fizikai környezete a foglalkozások és munkaformák jellegéhez rugalmasan alkalmazkodik. A pedagógus által vezetett, érdeklődés alapján kialakított tanulói csoportokban a megbeszélések funkcionális tevékenységekkel, mesékkel, történetekkel, csoportos önismereti játékokkal, zenével, képzőművészettel és drámajátékkal gazdagodnak. Az egyéni és a csoportos feladatok megtervezésénél és kivitelezésénél digitális eszközöket is alkalmaznak.

Az alkalmazott pedagógiai módszerek olyan feltételeket teremtenek, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók rácsodálkozzanak a jelenségekre, kérdezzenek, igazolják saját véleményüket és meghallgassák mások véleményét. A nevelési-oktatási folyamatban alkalmazott többféle módszer lehetővé teszi, hogy a tanulók a tanulás aktív szereplőiként fejlesszék kompetenciáikat.

2.4.5. *Környezetismeret*

Az alsó tagozatos gyermek többnyire érdeklődéssel fordul az élő és élettelen környezet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számára a megismerés, felfedezés örömét, így formálható a természethez való viszonya, arról való gondolkodása.

A környezetismeret tanításának legfontosabb célja a 3–4. évfolyamon azon képességek, szokások fejlesztése, melyek a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.

Az életkorból és a fejlesztési feladatokból következően biztosítani kell, hogy a tanuló cselekvő tapasztalatszerzés útján elemi szinten sajátítsa el a természettudományos ismeretszerzés alapvető módszereit, ne csupán biológiai, földrajzi, kémiai, fizikai ismeretek átadása történjen. A tanulási folyamat során az ismeretszerző módszerek elsajátításán keresztül a megismerési képességek fejlesztése a fő cél, az ismeretanyag pedig az ezek megtanulását, gyakorlását szolgáló eszköz.

A megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés, kísérletezés módszereit gyakorolva fejlődik tehát a tanuló megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képessége, mérési technikája, valamint kísérletezési képessége.

A megértéshez, a fogalomalkotás tapasztalati előkészítéséhez szükség van a célzott és folyamatos megfigyelésre. A minőségi, azaz érzékelhető tulajdonságok megismerése kapcsán

fontos kiemelni, hogy a puszta érzékelés nem azonos a megfigyeléssel. A megfigyelés során az érzékelt jelenség lényeges jellemzőit kell kiemelni a lényegtelenek közül.

A tanuló a leírás alkalmazásával szóban, rajzban, írásban rögzíti tapasztalatait, és ennek során jut el a megnevezéshez.

Az összehasonlítás vezet el a lényeges jegyek kiemelésén túl az összefüggések meglátásához. Ha a tanuló felismeri az azonos és különböző tulajdonságokat, képessé válik a megfigyelt jellemzők rendezésére, az azonos fogalmi jegyek alapján történő csoportosításra.

Fontos a mérhető, úgynevezett mennyiségi tulajdonságok megismerése, ehhez az alapvető mennyiségek mérésének megbízható szinten történő elsajátítása, mert a mérés módszerét mindegyik természettudományos tantárgy alkalmazza. Ehhez szükséges a mérések metodikájának, szabályainak, a helyes eszközhasználat módjának megismerése, gyakorlása.

Egyszerű kísérletek végzésével kell előkészíteni a későbbi természettudományos módszer megismerését. A kísérletezésnek ebben az életkorban a kíváncsiságra építve kell megvalósulnia, a gyermeket körülvevő mindennapi problémák körüljárására, érdekes jelenségek megfigyeltetésére kell irányulnia. A módszer alkalmazása közben tovább fejlődik minden megismerési képesség, alapozódnak a tanuló szokásai, megismerkedik a kísérletezés során használt számos eszközzel.

Az ismeretszerző módszerek elsajátítása közben megindul a fogalmak kialakításának folyamata, de ez nem zárul le a 4. évfolyam végén. Ekkorra még nem alakulnak ki a kész fogalmak, csupán tapasztalati előkészítésük zajlik.

A környezetismeret tanítása a 3. évfolyamon kezdődik, és a technika és tervezés, a magyar nyelv és irodalom, a vizuális kultúra, a matematika és az etika tantárgyak keretei között, az 1–2. évfolyamon megvalósult fejlesztésekre és tevékenységekre épül.

Az összehasonlítás, csoportosítás, rendezés, mérés a matematikai készségfejlesztést is segíti, illetve a leírás módszerével fejleszthetők a kommunikációs képességek is. A környezetismeret-órán végzett tevékenységek többsége a társak közötti kooperációt igényli.

2.4.6. *Ének-zene*

Az ének-zene tanításának fő célja az alsó tagozaton az éneklés megszerettetése, a pozitív zenei élmények és gyakorlati tapasztalatok megszerzése, a zenei anyag örömteli, játékos formában történő feldolgozása énekléssel és mozgással, dramatizált előadással, a zene keltette gondolatok, érzelmek szóbeli és képi kifejezésével.

A ritmikai és hallásfejlesztés segítik a koordinációs képességek intenzív fejlődését. A relatív szolmizáció elsősorban az intonáció és a felismerő kottaolvasás fejlesztését támogatja. A zenei ismeretek hozzájárulnak a megtapasztalt élmények tudatosításához. A tantárgy tartalmában és módszertanában a közösségi jelleg jelen van az aktív órai tevékenységekben, gyermekjátékokban és a kóruséneklésben

A tanítási órák keretében az éneklési és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódva a tanuló különböző mozgásos játékokban vesz részt. Kiemelt szerepet kapnak a magyar gyermekjátékdalok és táncok, melyek elősegítik a nemzeti kultúra megismerését és megszeretését.

További cél, hogy a tanuló a környezetében fellelhető hétköznapi tárgyakat, természetben talált anyagokat, használati eszközöket, valamint az emberi testet hangszerként is használja, amivel kibontakoztathatja zenei kreativitását.

A tanuló képzeletének és komplex látásmódjának folyamatos fejlesztése céljából biztosítani kell számára a széles körű zenei tapasztalatszerzés lehetőségét.

Az első négy évfolyamon elsősorban alapképességek és készségek fejlesztése zajlik, ezért a témakörök nem alkotnak zárt egységet, és nem időrendben követik egymást. Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörökön belül megjelenő fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik. Ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

2.4.7. *Vizuális kultúra*

Az általános iskola alsó tagozatán a tantárgy legfontosabb feladata az örömteli alkotótevékenység és alkotókedv fenntartása, valamint a vizuális műveltség nyitott szemléletű megalapozása. Az élményalapú tanulás megvalósítása érdekében fontos a változatos, a tanulók érdeklődését felkeltő játékos, új technikákat és kifejezőmódokat kipróbáló alkotó feladatok gyakorlása, ugyanakkor elengedhetetlen az ismerkedés a vizuális kommunikáció eszközeivel, az adott korosztálynak címzett médiakörnyezettel, illetve a térszemlélet fejlesztése érdekében ebben a nevelési-oktatási szakaszban kiemelt szerepe van a tárgyak élményszerű használatának és az épített, tervezett környezet elemző vizsgálatának. A minél többféle alkotótechnika, köztük a különböző hagyományos kézműves technikák kipróbálása egyedülálló módon képes a kéz finommotoros fejlesztésére, amely ebben az iskolaszakaszban a leghatékonyabb. A változatos technikákkal megvalósuló tárgyalakítás, térben konstruálás, építés a térbeli gondolkodás fejlesztésének sajátos és mással nem pótolható eszköze.

A kéz finommotoros fejlesztését nem lehet megoldani digitális eszközökkel, azonban, miután mára az adott korosztály gyakorlott felhasználója a digitális környezetnek, már ebben az iskolaszakaszban fontos a vizuális kommunikáció pótolhatatlan szerepének tisztázása, és a tudatos felhasználás erősítése. Az alsó tagozat legfontosabb feladata az alapkészségek fejlesztése, amely összetett és komplex alkotó tevékenységben (például vizualitás, beszéd, mozgás, dramatikus tevékenység, zene) fokozottan eredményes, így tanulótervezés szempontjából ebben a nevelési-oktatási szakaszban különös jelentősége van a tantárgyi integrációs célok érvényesítésének.

2.4.8. *Technika és tervezés*

Az ember környezetet átalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése nem új feladat az iskolát kezdő tanuló számára, hiszen az óvodában naponta végezhetett ilyen jellegű tevékenységeket, az önellátás, önkiszolgálás, a tárgyalakítás, a kézműves és óvodakerti tevékenységek terén.

Az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszában erre a motivációs bázisra építhető a technika és tervezés tantárgy programja, középpontba helyezve az alkotótevékenységet, a gyakorlati feladatvégzést. A motiváció felkeltésére a tanuló aktív tanulási folyamatba történő bevonásával, játékba ágyazott minta-és modellkövetéssel, tapasztalatszerzéssel, felfedezéssel, az alkotó fantázia mozgósításával nyílik lehetőség. A tudás elsajátításának nagyobb egységekbe történő szerveződését nagymértékben segíti elő a környezeti tapasztalások eredményeként kialakult szokásrend, melynek kitüntetett eseményeit képezik a meglevenített néphagyományok, ünnepek, jeles napok.

Kiemelt feladat a kézügyesség életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztése, mely meghatározó segítséget jelenthet az íráskészség kialakításában. A tanórákon végzett tudatos, tervszerű átalakító, megmunkáló tevékenységek magukba foglalják a különböző anyagok megismerését, a megmunkálhatóság megtapasztalását, a tervező és technikai folyamatok alkalmazását, a feladatvégzés során keletkező maradványanyagok környezettudatos elhelyezését.

2.4.9. *Testnevelés*

Az iskolát kezdő tanuló még rendszeres, folyamatos mozgástevékenységet végez, primer szükséglete a mozgásos cselekvés. A tanuló a testnevelés tantárgy keretében megtanul megfelelő iramot diktálva futni, különféle módokon ugrani és dobni. Elsajátít támasz-és függéshelyzeteket, hely-és helyzetváltoztatásokat támaszban és függésben. A legváltozatosabb feladathelyzetekben, a korosztályának megfelelő szintű kreativitással képessé válik, hogy részt vegyen különböző labda(sport)játékokban. Megismeri a küzdősportok szerepét, a szabadban végzett testedzés fontosságát. Megtanul legalább egy úszásnemben úszni. Törekszik a biomechanikailag helyes testtartás kialakítására. Az alsó tagozaton is lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy teljesülhessen a tananyag spirális építkezése, a mozgásos ismeretek fokozatos bővülése.

Ebben az életkorban a tantárgy tanulásának és tanításának alapvető módszere a játék, a játékoság, amely elsősorban a koordinációs képességek szenzitív időszakban történő fejlesztésére szolgál. A mozgásos játékok közben fejlődik a térbeli és az időbeli tájékozódási képesség, az irányérzék, bővül a relációs szókincs. Kiemelt feladat a cselekvő tapasztalatszerzés, amely a testmozgás mellett sokféle érzékelés bevonásával és változatos eszközök használatával valósítható meg.

A tantárgy tanulása, miközben a tanulót folyamatos döntési helyzet elé állítja, differenciáltan fejleszti személyiségét és társas kapcsolatait. Emellett nevelési, fejlesztési célként – elsősorban az első évfolyamon – fontos szerepet kap az önkiszolgálás.

2.4.10. *Beás nyelv és irodalom*

A beás nyelv tantárgy tanításának célja a tanulók beás nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése.

A beás nyelvet tanulók könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, hisz a nyelvet tanulók közül sokan lehetnek olyanok, akik részesei ennek a kultúrának. Így a kapcsolatteremtés a beás nyelven beszélőkkel komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A beás nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A beás nyelv tanulásának feladatai:

- a nyelvi ismeretek olyan szintű elsajátítása, mely lehetővé teszi a tanulók anyanyelvű olvasókká, írókká válását
- a beás nyelvi ismeretek tudatosítása és beszédképességgé fejlődésének biztosítása
- az anyanyelven olvasható művek megismerésével a beás nép kultúrájának megismertetése, az olvasási kedv felébresztésével az olvasói szokások kialakítása
- a nyelvi gazdagság előnyeinek nyilvánvalóvá tétele
- iskolai rendezvények, amatőr művészeti produkciók színesítése anyanyelvi anyaggal
- a tanulók érzelmi motiválásának segítése a hagyományápolás és a beás kultúra megismerése érdekében
- nyelvi eszköz biztosítása a határainkon túl élő beás nyelvi közösségekkel való kapcsolatok kiépítéséhez.

2.4.11. *Cigány népismeret*

A hazai cigány nemzetiség számára a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. Megnőtt a nemzetiségi nevelést és oktatást végző intézmények szerepe a kultúra közvetítésében, az identitás tudatosításában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és a képességek fejlesztésére kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, az ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé. Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A tantárgy sajátosságából – miszerint a család érték- és hagyománykövetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia, adódnak a célok és feladatok is. A cigány nemzetiségi nevelést, oktatást vállaló iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmódbeli szokásokkal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról és a médiáról. A tanulók tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli színterei különböző intézmények és szervezetek. A népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására. A heti egy tanítási óra tizenkét évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé. A kerettanterv a népismeretet önálló tantárgyként tervezte.

A népismeret tantárgy feladata - identitás- és értékközvetítés - hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet. Így fokozatosan kialakulnak a tanulóknál azok a kompetenciák, amelyek alkalmassá teszik őket önálló projektek lebonyolítására.

2.5. A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Kötelező tantárgyak:

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Történelem
- Állampolgári ismeretek
- Hon- és népismeret
- Etika/hit és erkölcsan
- Kémia
- Fizika
- Biológia
- Földrajz
- Első élő idegen nyelv
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Technika és tervezés
- Digitális kultúra
- Testnevelés
- Közösségi nevelés

Szabad sáv terhére:

- Beás nyelv

Nemzetiségi nevelés tantárgyai:

- Beás nyelv
- Cigány népismeret

2.5.1. Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom tanulási terület két tantárgy összekapcsolásával jött létre. Nyelvi meghatározottságuk, tudományterületi összekapcsolódásuk, közös fejlesztési céljaik ellenére önálló diszciplínák, saját szerkezeti és tartalmi elemekkel. Mindkettő saját logikája mentén szerveződik, így a kerettantervben is külön jelennek meg, tananyagtartalmuk, fejlesztési területeik, tanulási eredményeik szerint.

A felső tagozatos tananyag szervesen kapcsolódik az alsó tagozatban elsajátítottakhoz, valamint a tanulók életkori sajátosságaihoz. A képzési szakasz első felében motívumokra épülő témakörök uralják a tananyagot. Ezek biztosítják a tanulási szakaszok közötti átmenetet, az alapkompenciák és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését.

A képzés második szakaszában a fő tananyagszervező elv a kronológia. Ennek célja, hogy a tanulók megismerjék a magyar és a világirodalom néhány nagy korszakát, művelődéstörténeti korszakát, az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként lássák, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagtartalmaival. Ebben a képzési szakaszban válik feladattá az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji sajátosságok felismerése. Ekkor ismerkednek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is. Az irodalmi ismeretek elsősorban az olvasás öröméhez, a különféle befogadási, értelmezési stratégiákhoz, az irodalmi művek kontextusaihoz vezető utakat mutatják meg, ezzel előkészítve az irodalmi

művek eszme-, stílus-és hatástörténeti, valamint történelmi nézőpontú értelmezését.

Az anyanyelvi ismeretek és készségek alapvetően a tanuló nyelvhasználatának fejlesztését szolgálják.

A tanórai és az iskolán kívüli tevékenységeket úgy kell megtervezni, hogy alkalmazkodjanak a tanuló társadalmi, kulturális és életkori sajátosságaihoz, és segítsék az adott esetben szükségessé váló differenciálást (felzárkóztatás, tehetséggondozás). Az iskolai munka során törekedni kell a módszertani sokszínűsége, az aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazására (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok).

A tantárgyak fejlesztési céljai csak úgy valósíthatók meg, ha a tanuló a magyar órák aktív alakítójává válik, és nem csupán passzív befogadóként vesz azon részt. A tanulói tevékenységekre és együttműködésre épülő módszerek erősítik a tanuló problémamegoldó képességét, és képessé teszik őt arra, hogy összekapcsolja a különböző forrásokból nyert sokféle információt.

Az 5–8. évfolyamon a tanítás célja az is, hogy megfelelően előkészítse a középiskolai tanulmányokat. A tervezéskor figyelembe kell venni a középiskolai felvételi vizsgák elvárásait, azaz a középiskolák ismert bemeneti követelményeit.

Az értékelési eljárások alkalmazásakor fontos a tanuló teljesítményének kiegyensúlyozott, szóban és írásban történő megítélése.

2.5.2. *Első élő idegen nyelv*

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az egyik fő cél a nyelvtanulási motiváció fenntartása és erősítése, valamint a valós nyelvi helyzetekben egyre inkább használható nyelvtudás fejlesztése. A korábbi tanulási szakaszban megalapozott önbizalom további erősítése, együttesen az újabb stratégiák elsajátításával és az alapkészségek integrált fejlődésével magabiztosabb nyelvhasználóvá teszi a tanulót. A nyelvórát egyre inkább a valódi nyelvi szituációkhoz közelítés, a nyelvtanulás és a nyelvhasználat lehetőségeinek bővülése kell, hogy jellemezze. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban tudatosan kell felépíteni a nyelvtanuló nyelvi ismereteit és képessé kell tenni őt a szövegek világában való eligazodásra, a következő szövegtípusokkal való találkozásra: gyermek-és ifjúsági irodalmi szövegek, a populáris kultúra szövegei, ismeretterjesztő és tényközlő, valamint személyes interakcióhoz, élményekhez, játékos tanuláshoz kapcsolódó szövegek. A reflexióra és önreflexióra építő tanulási és értékelési formákkal együtt ezek megfelelő alapot biztosítanak az önálló nyelvtanulóvá váláshoz.

A kommunikatív érték, a nyelvhasználói szerep megerősítése ebben a szakaszban kiemelkedő jelentőséggel bír. Az egyéni különbségek tovább erősödhetnek, ezért az eltérő nyelvi szinten lévő tanulók különbségeit fel kell tární és a tartalmakat ennek figyelembevételével differenciáltan kell meghatározni. A segítő, biztató tanári magatartás, valamint a jó hangulatú, stresszmentes, motiváló tanulási környezet ebben az életkorban is nagyban hozzájárul a nyelvhasználat aktiválásához.

Az ajánlott témakörök és ezek elemei ebben a nevelési-oktatási szakaszban bővülnek, továbbá az adott témákat a célnyelvet tanulók egyre mélyebben és árnyaltabban dolgozzák fel. Ezeken az évfolyamokon tovább erősödik az az elvárás, hogy a hagyományos témakörök mellett hangsúlyt kapjanak az éppen aktuális témák, hírek, melyek tárgyalása tovább csökkenti a távolságot az osztálytermi és a valós nyelvhasználat között. A nyelvtanulási motiváció fenntartásához nagyban hozzájárulnak az életkornak megfelelő autentikus anyagok. A tanulás tartalmát, tananyagait a nyelvtanulók igényeinek megfelelően kell folyamatosan tervezni és fejleszteni, fokozottan szem előtt tartva a 21. századi lehetőségeket, különös tekintettel az infokommunikációs eszközökre és a modern nyelvpedagógiai technológiákra.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban egy élő idegen nyelv tanulása kötelező, melyből a 6. évfolyam végére a KER szerinti A1, a 8. évfolyam végére az A2 nyelvi szint a kimeneti elvárás, és melynek tanulási eredményeit, követelményeit a Nat részletezi. A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére ismer és tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, valamint ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak elmélyítésére. Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hagyományos és digitális nyelvtanulási forrásokat, eszközöket és mobilalkalmazásokat használ, továbbá kiaknázza a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket, nyelvtudását kapcsolatépítésre használja személyes interakciókban.

2.5.3. *Matematika*

Az alapfokú képzés első, a matematikai alapkészségek kialakítását legfőbb célként megjelölő nevelési-oktatási szakaszát követően az 5–8. évfolyamon a matematika tanulás-tanítása során a tudástartalmak fokozatosan válnak egyre elvontabbá. A konkrét tárgyi tevékenységekből kiindulva a képi szemléltetések, ábrázolások mellett megjelennek a szimbolikus modellek. A tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésén alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye. Felismeri a matematika kisebb egységeinek belső struktúráját.

A tanítás fő módszere továbbra is a felfedeztetés, a konkrét tevékenységből, játékból, hétköznapi szituációból fakadó indukció. A tanulási tevékenység és problémamegoldás során a tanulót ösztönözni kell egyszerű problémák felfedezésére, megfogalmazására és a mindennapi életből vett szóveges problémák matematikai szempontú értelmezésére. A tanuló konkrét helyzetek megoldására képi és szimbolikus modelleket, stratégiákat alkalmaz és alkot, ezáltal fejlődik problémamegoldó és problémaalkotó képessége.

A kombinatív képességek területén a lehetőségek strukturált felsorolásából fokozatosan kialakulnak a rendszerezést segítő konkrét eszközök, stratégiák alkalmazásának készségei.

Felső tagozatban az ismert számok köre bővül a törtekkel és a negatív számokkal úgy, hogy a tanuló ezekkel műveleteket tud végezni. A tanulás-tanítás egyik lényeges elvárása, hogy a különböző, szóveggel, számokkal megadott matematikai szituációk képi, majd szimbolikus modelljeinek bevezetése fokozatos legyen. A tanuló a megismert szimbólumokkal egyszerű műveleteket végez, ismeri ezek tulajdonságait.

Az 5–8. évfolyamon a természettudományi, a digitális technológiai és a gazdasági ismeretek tanulási-tanítási tartalmakban való megjelenése lehetővé teszi a matematika alkalmazhatóságának, hasznosságának bemutatását.

Fejlődnek a tanuló készségei a matematikai kommunikáció terén is. A matematikai kifejezéseket helyesen használja, a fogalmakat értelmezi, megmagyarázza, gyakorlati helyzetekben jól alkalmazza. Ismereteit összefoglalva prezentálni tudja.

A tanuló a közös munkában tevékenyen részt vesz. Eseti feladatokban és projektekben mások véleményét elfogadja, és ha különbözik a véleményük, igyekszik érvekkel meggyőzni társait. Az új fogalmak, magasabb szintű absztrakciót igénylő tudástartalmak bevezetésekor az egyéni adottságokhoz, ismeretekhez alkalmazkodó differenciálás biztosítja a megfelelő tempójú haladást annak a tanulónak, akinél ezek a lépések hosszabb időt, több szemléltetést igényelnek. Ezzel a lassabban haladó tanuló sem veszíti el érdeklődését és reményét a matematika megértése iránt.

A matematikai fejlesztő játékok és a számítógép, illetve más digitális eszközök mellett a tanuló megismerkedik olyan matematikai szoftverekkel, amelyek a matematikai tudást és a digitális kompetenciákat együtt fejlesztik.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ellenőrzés, értékelés csak a tanult ismeretek alkalmazására terjed ki.

2.5.4. *Történelem*

A tantárgy sajátosságából következően jellemző a kronológiai rendezőelv, de ez a tanulás tanítás egyes szakaszaiban nem élvez kizárólagosságot. A magyar történelmet jellemzően kontinuitásában, az egyetemes történelmet szigetszerűen, csak a legjelentősebb, illetve a nemzeti történelemre hatást gyakorló eseményeken keresztül láttatja.

A történelemtanulás ugyan az ötödik évfolyamon kezdődik, de iskolai előzményekre is támaszkodik; az 1–4. évfolyamon elsajátított kompetenciákra éppúgy, mint az alsó tagozat történelmi tárgyú olvasmányaira, illetve a tanulónak a nemzeti ünnepek iskolai megünneplése és az emléknapiak nyomán keletkező tudására.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően az 5–6. évfolyamon konkrét élethelyzetek, szokások képszerű bemutatása, történetek elmesélése, azaz a történettároláson alapuló történelemtanítás jellemző, amely a történelmi tudatosság és szemlélet kialakítását alapozza meg. A tantervi témák nagyobb részét történelmi korok szerint beágyazott életmód-történelmi és portré típusú témakörök adják. Előbbiek a régmúlt korok embereinek életét mutatják be egy-egy konkrét, ám tipikus település mikrovilágán, illetve az ezekhez kapcsolódó történeteken keresztül. Utóbbiak a magyar történelem néhány kiemelkedő személyiségének életét, munkásságát és történelmi jelentőségét dolgozzák fel. A tanítási folyamatban az egyetemes és a magyar történelem integráltan jelenik meg. Az egyetemes történelem általánosan jellemző jelenségei, folyamatai elsősorban magyar példákon keresztül kerülnek bemutatásra. Az életmódtörténetet és a történelmi portrékat olyan témák egészítik ki, amelyek a mondák és legendák világát, a kereszténységet, illetve egy-egy korszak hadviselését és világméretűt dolgozzák fel.

A 7–8. évfolyamra a tanuló formálódó absztrakt gondolkodása és az ok-okozati összefüggések jobb megértése jellemző, s ez megengedi, hogy a tananyag alapvetően kronologikus elrendezésű legyen, ami a legalkalmasabb a mai világot meghatározó 19–20. századi folyamatok értelmezésére. Az egyetemes és a magyar történelmi témák vegyesen, korszakokhoz köthető témakörökbe rendezve jelennek meg. Kisebb mértékben, de továbbra is jellemző, hogy az általános jelenségeket a magyar történelem példáin keresztül mutatjuk be. Az eseménytörténetet a tanítási időszak végén egy tematikus egység (*Együttélés a Kárpát-medencében*), illetve több szintetizáló témakör egészíti ki. Utóbbiak hosszúsági jellegűek: a demokrácia, demográfia, a valamint egyes kiemelt régiók történetét tekintik át kezdetektől napjainkig, valamint külön témakörként szerepel a *Mérlegen a magyar történelem*, amely hazánk múltjának közös értékelésére ad lehetőséget. Ezen témakörök legfőbb célja a négy év alatt tanult áttekintése mellett a bennük szereplő témáknak magasabb szintű, szintetizáló értelmezése.

Az általános iskolai történelemtanulásban a történetmesélés, a képszerűség és a tevékenység-központú megközelítés a témák kiválasztásának, illetve feldolgozásának egyaránt fontos vezérelve. Mind az egyes korszakok életmódját bemutató témakörök, témák, mind a kiemelkedő személyiségeket bemutató portrék, mind pedig az egyéb témák tárgyalásakor a tanuló képzeletét megragadó történeteken, a személyes életéhez kapcsolható élményeken keresztül vezet az út. Ugyanakkor a történetmesélésen keresztül fejlődik a tanulónak a történelemtanuláshoz elengedhetetlen elbeszélő képessége, narratív kompetenciája is. A Nat tanévenként legfeljebb 20 téma feldolgozását írja elő. Egy-egy téma feldolgozásához minimálisan 2–6 tanóra szükséges, ami általában a rendelkezésre álló időkeret kb. 80%-át veszi igénybe. Miközben az éves időkeret a korábbi tantervekhez képest nem változott, a kötelező témák a korábbinál kevesebb ismeretet ölelnek fel. Mindez időt és alkalmat ad a tevékenység alapú tanulásra, az ismeretek alkalmazására, a tanulási eredményekben megfogalmazott kompetenciák fejlesztésére, valamint a tanár által leghatékonyabbnak tartott tanulási technikák alkalmazására. Az évfolyamonkénti fennmaradó

szabad órakeretet a tanár a kerettantervvel és a helyi tantervvel összhangban szabadon használhatja fel a helyi tantervben szereplő helytörténeti vagy egyéb téma tanítására, speciális órák szervezésére, illetve más tantárgyakkal együttműködve közös projektek megvalósítására. A szabad órakeret felhasználása alapvetően a készségek és képességek fejlesztését, az élményközpontú tanulás erősítését szolgálja.

A helyi tanterv alapján a tanár a kerettantervből évente két témát mélységelvű feldolgozásra jelöl ki, amelyre több idő, a javasolt időkereten felül összesen további 6–10 óra tervezhető. A mélységelvű témákra tervezett órák legalább 70%-a a magyar történelemhez kapcsolódó téma feldolgozására használható. A mélységelvű tanítás lehetőséget ad az adott téma részletesebb ismeretekkel, többféle megközelítési móddal és tevékenységgel történő feldolgozására.

A történelemtanítás során a múlt megismertetése mellett nagy hangsúlyt kap a történelem értelmezése, a differenciált történelmi gondolkodás megalapozása, amelyben meghatározó a tartalmi és értelmező kulcsfogalmak adaptív használata. Az értelmező kulcsfogalmak értő használata segíti a tanulókat az összefüggések feltárásában és megértésében, ezáltal gyakorlottá válnak magasabb szintű gondolati műveletek (analízis, szintézis, értékelés) végrehajtásában. A tartalmi kulcsfogalmak olyan fogalmi eszközkészletet alkotnak, amelynek belső tartalmi elemei a történelemtanulás során folyamatosan bővülnek. Tudatos használatuk elősegíti a történelmi ismeretek rendszerezését, felidézését és alkalmazását. Az értelmező és tartalmi kulcsfogalmak megértése és elsajátítása a történelemtanulás egész idején át tartó folyamat, amely különböző kontextusokban való használatuk során valósul meg. Az 5–8. évfolyamokban ennek megalapozása történik.

A tanuló az 5-8. évfolyamon a következő kulcsfogalmakat használja: *Értelmező kulcsfogalmak*: történelmi idő, történelmi forrás, ok és következmény, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi jelentőség, értelmezés, történelmi nézőpont. Tartalmi kulcsfogalmak:

1. politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, monarchia, köztársaság, egyeduralom, demokrácia, önkormányzat, jog, törvény, birodalom;
2. társadalmi: társadalom, társadalmi csoport, réteg, nemzet, népcsoport, életmód;
3. gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, ártermelés, falu, város;
4. eszme-és vallástörténeti: kultúra, művészet, hit, vallás, egyház, világkép.

2.5.5. *Állampolgári ismeretek*

Az állampolgári ismeretek tantárgy tevékenységei révén segíti a tanuló szocializációját: tájékozódását a mindennapi életben, felelős állampolgárrá válását, egyúttal felkészülését a felnőtt szerepekre.

A tanuló tapasztalataira és élményeire építve a 8. évfolyamon a tantárgy keretében vizsgálja saját társadalmi környezetét, lakóhelyének intézményeit.

Tudatosul benne, hogy a jogérvényesülés feltételezi a normakövető magatartást is. A közösen kiválasztott témák és a minden résztvevő által elfogadott szabályrendszer alapján megrendezett viták, vitanapok nemcsak az érvekellenérvek ütköztetésére alkalmasak, hanem végső soron a politikai kultúra megalapozását is jelenthetik.

2.5.6. *Hon- és népismeret*

A hon-és népismeret tartalmazza a népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, a velük való azonosuláshoz vezetnek. Segíti az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudat és a hazaszeretet kialakítását. Megalapozza és áthatja a különböző tanítási területeket. Rendszerezett ismeretanyagként pedig lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékein keresztül a saját és a különböző népek kultúráinak megismerésére, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tanuló felfedezi, hogy a nemzedékek során át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őt a múlttal, segít neki eligazodni a jelenben, és irányt mutat a jövőre nézve. Felismeri, hogy az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatai a legegyszerűbb, és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszok tárházát alkotják. Megérti, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója is, ezért ismerete az általános műveltséghez tartozik.

A tantárgy megalapozza a tanuló nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetet. Tudatosítja a tanulóban, hogy először minden népnek a saját hagyományát, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután másokét – a nemzetiségek, a szomszéd-és rokon népek, a világ többi népének kultúráját –, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület és a Kárpát-medence hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékezetből felidézhető vagy élő néphagyományok gyűjtésére. Bővíti a tanuló művelődéstörténeti ismereteit, ösztönzi a hagyományőrzést, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. Értékrendjével hozzájárul a tanuló értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai neveléséhez, a természettel való harmonikus kapcsolata kialakításához és a társadalomba való beilleszkedéséhez.

A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon-és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával – minél több lehetőséget kell teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére. Törekedni kell a tanuló cselekvő és alkotó részvételére a tanulás során, hogy tapasztalati úton, személyes élményeken keresztül jusson el az elméleti ismeretekig, az összefüggések meglátásáig. Az ismeretek megszerzésében fontos szerepet kap a tanulók kooperatív csoportokban történő együttműködése is. A pedagógusnak az oktatási folyamat során törekednie kell az önszabályozó tanulás kialakítására, a tanulási folyamat koordinálására. Ismeretközvetítő tevékenysége mellett a hangsúly a segítő-támogató szerepkörre kerül.

A tanulási területen belül a távoli ismeretek közötti összefüggések felkutatását elősegítő feladatok, az aktív tanulási formák és a változatos tanulásszervezési módok alkalmazása elősegíti az alkalmazásképes tudás megszerzését, és segíti a motivált tanulás fenntartását.

A tanulócsoporthoz ajánlott, választható projektek lehetővé teszik egy-egy témakör komplex megismerését, élményszerű feldolgozását, az ismeretek többféle kontextusban való vizsgálatát.

A tanév során legalább egy alkalommal ajánlott ellátogatni a helyi vagy a közelben lévő tájházba, szabadtéri néprajzi múzeumba, hogy a tanuló autentikus környezetben találkozzon a tárgyi kultúrával, és külső szakértői tudás igénybevételével részt vehessen múzeumpedagógiai foglalkozáson.

A hon- és népismeret tantárgy bemutatja a régebbi korok városi és falusi életét, középpontba helyezve a mindennapi tevékenységeket és az ünnepi szokásokat, valamint ezek táji eltéréseit. Az ismeretkörnek a lokális értékek megismerése ad keretet.

A hagyományos életmód értelmezését, a mai kor életmódjával való összevetését segíti a tartalmi és értelmező kulcsfogalmak használata.

Az értelmező kulcsfogalmak használata segíti a tanulót az összefüggések feltárásában és megértésében, a tartalmi kulcsfogalmak tudatos használata pedig segíti a hon- és népismeret ismereteinek rendszerezését, felidézését és alkalmazását.

Értelmező kulcsfogalmak: identitás, nevelés, normarendszer, változás, ok-okozati összefüggés. *Tartalmi kulcsfogalmak:* család; lakóhely, néprajzi táj, közösség, haza, nemzet, nemzetiség, életmód, népszokás, hagyomány.

A családhoz, a lakóhelyhez, a kortárscsoporthoz, az iskolához és a nemzethez mint közösségekhez való kapcsolódás, a velük történő azonosulás a tanulási tevékenységek sokféle lehetőségét biztosítják. A tanuló megtanulja a másik ember életének, értékeinek, gondolatainak tiszteletben tartását, erősödik benne az empátia, kialakul benne az emberi cselekedetek okai megismerésének igénye. A tantárgy elősegíti az előítéletek csökkentését és a nemzedékek közötti kapcsolat és párbeszéd erősítését. Az igazságszolgáltatás és az alapvető ellátórendszerek funkciójának és működésének bemutatásával, a mindennapi ügyintézésben való jártasság megalapozásával is segíti a tanuló társadalmi integrációját, felkészülését a felnőtt szerepekre.

A fenntarthatósági szemlélet alakítása elsősorban a családi háztartásra, a környezettudatos életvitel kialakítására vonatkozik, ugyanakkor elősegíti a globális problémák kontextusban történő értelmezését is. A pénzügyi tudatosság fejlesztése elősegíti, hogy a tanuló pénzügyeit megfontoltan intézze, és tudatos fogyasztóvá váljon.

Az állampolgári ismeretek tantárgy lehetőséget biztosít az egyéni és a társas tanulásra is, amelyek egyaránt fejlesztik a szociális kompetenciákat és az önismeretet.

A *Családtörténelmi kutatás, a Településkutatás* és a *Szokások, foglalkozások, mesterség és hivatás* projektet az iskolai témahetek, tematikus hetek, tematikus napok keretében valósíthatják meg az osztályok, illetve a tanulócsoporthoz.

A tantárgy tanulási folyamatában a következő értelmező és tartalmi kulcsfogalmak használata segíti a tanulót a megértésben, a rendszerezésben, a magyarázatok és következtetések megfogalmazásában és a problémaközpontú kérdések megvitatásában.

Értelmező kulcsfogalmak: okok és következmények, folyamatosság és változás, interpretáció, identitás, szocializáció; honvédelem; haza; pénzügyi tudatosság; környezeti, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság.

Tartalmi kulcsfogalmak: család; település, intézmény, szervezet; társadalmi csoport; nemzet, nemzetiség; állampolgár; társadalombiztosítás; közteherviselés; katonai szolgálat; demokratikus jogállam.

2.5.7. *Etika*

Az 5–8. évfolyamon tanulók kognitív fejlődésére a fejlettségi szintek heterogenitása következtében a konkrét műveleti és a formális műveleti szakaszok sajátosságai egyaránt jellemzőek. A normák megállapításában, cselekedetek elbírálásában, a büntetés megállapításának mértékében a tekintély helyét átveszik a közös megegyezésen alapuló szabályok, az erkölcsi ítéletekben megjelenik a cselekvő szándékának megítélése. Az adott kortárs csoportnak és a tanuló által elfogadott tekintélyszemélynek való megfelelés motiváló ereje mellett megjelenik az aktuális csoportnormák megkérdőjelezése, az igazságosság hiányának felismerése is.

Az éntudat és önismeret fejlődésének következtében kialakul a saját érzelmek és gondolatok megfigyelése és ellenőrzése. A szükségletek szabályozása tekintetében az 5–6. évfolyamokhoz tartozó, jellemzően 11–12 éves tanulók énféjlődését a kapcsolatok által szerzett tapasztalatok uralják. A tanuló számos helyzetben változtatja társas identitását, ami a saját szükségletek társas elvárásoknak való alávetéséhez is vezethet. A hit fejlődésében még a csoport többségének értékrendjéhez való igazodás dominál, de már megkezdődik az önálló identitás kialakítása is.

Az érzelmszabályozás területén a feltétel nélküli elfogadás igénye a családtól a kortárs csoport irányába mozdul el. Különbség jelenik meg a fiúk és lányok között az érzelmek elrejtésének és kinyilvánításának szabályozásában. A fiúk szocializációjában egyre jelentősebb szerepet kap a félelem és a szomorúság elrejtésének igénye, mert ezeknek az érzelmeknek a kinyilvánítása az erőtlenség kifejezéseként is értelmezhető. Serdülőkorban a szociális készségek alapvető elemét képező empátia fejlődésére jellemző, hogy határai jelentősen kitágulnak, mert a serdülő fogékonnyá válik a társadalmi életben megnyilvánuló igazságtalanságokra. A személyes kapcsolatokban a fiúk a lányokkal szemben úgy szocializálódnak, hogy az érzelmeiket titkolják, és elsősorban a kognitív empátia kinyilvánításával ápolják személyes kapcsolataikat.

A tantárgy célkitűzéseinek elérése érdekében olyan nevelési-oktatási módszerek kiválasztása ajánlott, amelyek figyelembe veszik a serdülők fejlődési sajátosságait, és megfelelően reagálnak arra, hogy a tanuló csoportokban minden esetben egyének közötti különbségekkel, fejlettségi szintbeli heterogenitással kell számolni. A tanulók közötti különbségekre történő megfelelő reagálás fontos feltétele, hogy a motivált tanulás elérése érdekében olyan társas tanulási környezet jöjjön létre, ahol minden tanuló úgy érzi, meghallgatják őt, és értékesnek tekintik aktivitását. A pedagógus által vezetett, érdeklődésen alapuló tanulói csoportokban a tréninggyakorlatokhoz kapcsolódó megbeszélések funkcionális tevékenységekkel, történetekkel, csoportos önismereti játékokkal, zenével, képzőművészettel és drámajátékkal gazdagodnak. Az egyéni és a csoportos feladatok megtervezésénél és kivitelezésénél folyamatosan biztosítani kell a szükséges digitális eszközök alkalmazásának lehetőségét.

Az alkalmazott pedagógiai módszerek olyan feltételeket teremtenek, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók rácsodálkozzanak a jelenségekre, kérdezzenek, igazolják saját véleményüket és meghallgassák mások véleményét. A munkaformák között fontos szerepet tölt be a kooperatív csoportmunka, az egyéni és csoportos projektfeladatok szervezése és értékelése.

A tantárgy támogatja a tanulók pozitív érzelmi fejlődését és tanulását, a tanulóknak készségfejlesztési lehetőségeket és fogalmi eszközöket biztosít ahhoz, hogy megvizsgálják, felépítsék identitásukat, világszemléletüket. Minden tanulónak a fejlődést segítő pedagógiai attitűddel megvalósított segítségnyújtásra, iránymutatásra van szüksége, különösen a társas képességek és a gondolkodási készségek fejlesztéséhez. Fontos, hogy differenciált bánásmód keretében a tanulók egyéni támogatást nyerjenek a tanulási és tanítási módszerek megválasztásában.

2.5.8. *Természettudomány*

Az 5–6. osztályos korcsoport sajátosságaiból adódóan a gyerekek többnyire érdeklődéssel fordulnak az élő és élettelen környezet, a természet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számukra azoknak a készségeknek és képességeknek a fejlesztését, amelyek alkalmassá teszik majd őket a felsőbb évfolyamokon a magasabb szintű természettudományok világában történő eligazodásra. A természettudomány tanításának legfontosabb célja tehát azoknak a képességeknek, készségeknek, szokásoknak a fejlesztése, amelyeket alsó tagozaton a környezetismeret tantárgy alapozott meg, és amelyek a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.

Az életkorból és a fejlesztési feladatokból következően biztosítani kell, hogy a tanulók cselekvő tapasztalatszerzés útján már haladó szinten és integrált módon sajátítsák el a természettudományos ismeretszerzés módszereit, és ne diszciplináris természettudományos tárgyakat tanuljanak egymás mellett az összefüggések nélkülözésével. A tanulási folyamat során a későbbi diszciplináris tárgyakat megalapozó ismeretanyag megtanulása mellett az ismeretszerző módszerek elsajátítása, begyakorlása a fő cél.

A megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, rendezés, mérés, kísérletezés módszereit önállóan gyakorolva fejlődik a tanulók megfigyelő-, leíró, azonosító és megkülönböztető képessége, mérési technikája, amelyet az alsó tagozattal ellentétben már tanári segítség nélkül is képesek megvalósítani. A megfigyelt jelenségeket ezután leírják valamilyen formában, ami ebben az életkorban nem csak írás lehet, hanem gyakran rajz vagy más manuális, illetve verbális készségeket igénylő forma. Az alapvető mennyiségek mérését a tanulók már alsó tagozaton megbízhatóan elsajátították, 5–6. osztályban ennek elmélyítése és begyakorlása, a mérendő mennyiségek körének kibővítése történik, hiszen a mérés módszerét a későbbiekben minden természettudományos tárgy alkalmazza. A tanulók egyszerű kísérletek megtervezésével, kivitelezésével és a következtetések levonásával készülnek fel a felsőbb évfolyamokon is jellemző természettudományos kísérletezésekre.

Az időben és térben történő tájékozódás képességének elsajátítása is alapvetően gyakorlati feladatok megoldásával történik. A tanulóknak fejlődik a szemléleti térképolvasási képessége, amit több, terepen töltött tanóra alkalmával tudnak begyakorolni. Az időbeli tájékozódás fejlesztése során a tanulók megismerik az időbeli dimenziókat a földtörténeti időskálától a másodperc tört része alatt lejátszódó kémiai reakciókig.

A kétéves ciklus során a tanulók megismerik a növények és állatok testfelépítését, jellemző tulajdonságait, a természetben és az ember szempontjából betöltött szerepüket. Tágítva a kört, az életközösségek vizsgálata során megértik az élő és élettelen környezet kölcsönhatásait, a szervezet és az életmód összefüggéseit. Részletesen foglalkoznak az élő és élettelen környezeti elemeket érintő környezet- és természetvédelmi problémákkal, valamint a fenntartható fejlődés témakörével is. Külön témakör foglalkozik az emberi szervezet felépítésével és működésének megismerésével, amelyen belül nagy hangsúlyt kap a testi és lelki egészség megőrzésének és az egészséges életmódnak a kérdésköre.

Külön témakör foglalkozik az élettelen környezet elemeivel, ezek állandóságával és változásaival. Hangsúlyosan jelenik meg a rendszerek törvényszerűségeinek vizsgálata, a felépítés és az alkalmazhatóság összefüggései, az anyag és az energia témaköre. A témakör a természettudományos elgondolások mellett számos esetben a folyamatok olyan társadalmi vetületeire is rávilágít, mint például az energiatakarékosság, ezzel is hangsúlyozva az emberi felelősséget az egészség és a természeti-környezeti rendszerek védelmében.

2.5.9. **Biológia**

A korábbi évek egységes szemléletét megőrizve, fokozatosan ki kell építeni a természeti jelenségek szaktudományos módszerekkel történő vizsgálatát lehetővé tevő tanulói *kompetenciákat*. Ezek a megfigyelések a mérés és a kísérletezés gyakorlati eszköztárát alkotják, valamint olyan gondolkodási műveletek, amelyek segítik a természettudományos modellek kialakítását. A természeti jelenségekkel kapcsolatban a tanuló kutatási kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, néhányat ezek közül kísérletekkel is vizsgál. A természeti környezetben végzett vizsgálatok során méréseket végez, adatokat rögzít és értékel. Felkeresi a természettudományi bemutatóhelyeket, állat-és növénykerteket, nemzeti parkokat és természetvédelmi területeket, ismerkedik a mezőgazdasági technológiák biológiai alapjaival. Az élet biológiai értelmezését a mikroszkópos vizsgálatok során mélyíti el, megismerve a sejtek és szövetek szerveződési szintjét. Egyszerű élettani kísérletekkel vizsgálja az élet kémiai és fizikai alapjait, összefüggésbe hozza ezeket a szervezetszintű életfolyamatokkal. Tudását szövegek, grafikonok, táblázatok elemzésével bővíti, képessé válik az információk különféle formáinak átalakítására.

A képességek fejlesztése mellett a biológia tantárgy *műveltségközvetítő* szerepe részben a fogalmak és elméletek elsajátítását, részben a tudás működő rendszerre formálását jelenti. A tanuló az egyedi objektumok és jelenségek vizsgálata során alkalmazza és elmélyíti a már megismert fogalmakat, elméleteket. Tanulmányozza az élet folytonosságát, a fajok változását, melyet az evolúció elméletével hozhat összefüggésbe. Egyre teljesebb képe alakul ki az emberi szervrendszerekről, saját testéről. Megismeri a sejtalkotók felépítését és működését, a szervezetszintű folyamatokat a sejtek működésével is kapcsolatba hozza. Az élet folytonosságát az egyed szintjén is értelmezi, megérti a növekedés és a fejlődés jellegzetességeit. Tudatosul benne az egészség megőrzésének fontossága, megismeri az ehhez szükséges életvitel elemeit, megérti az orvosi, szűrővizsgálatok és védőoltások lényegét, fontosságát.

Az aktív és interaktív tanulási helyzetek a tanuló *személyiségét* is fejlesztik. A kérdések felvetése és a válaszok keresése másokkal együttműködve történik, eközben a kommunikációs készségek is fejlődnek. A tanuló megfelelő tanári támogatással, de növekvő önállósággal dolgozhat, lehetőséget kap kreatív ötletek megfogalmazására vagy a mérlegelő gondolkodás gyakorlására. Megtanul egy feladat megoldása érdekében hatékonyan együttműködni társaival, a viták és megbeszélések során tudományosan megalapozott érveket fogalmaz meg. Konkrét példák alapján felismeri a tudomány bizonyítékokra alapozott működését, valamint az elméletek adott korra és tudásszintre vonatkozó érvényességét.

A biológia a 7–8. évfolyamon önálló tantárgyként, vagy a helyi tantervben szabályozott módon, integrált természettudomány tantárgy részeként, annak biológia moduljaként is tanítható.

2.5.10. **Fizika**

A fizika a 7–8. évfolyamon önálló tantárgyként vagy a helyi tantervben szabályozott módon, az integrált természettudomány tantárgy részeként, annak fizika moduljaként is oktatható. Az életkori szakasznak megfelelően a tananyag feldolgozása jelenségközpontú, tehát valamilyen megfogható, megfigyelhető, megtapasztalható jelenségből kiindulva kerül feldolgozásra. A témaválasztás gyakorlatorientált, az egyes témák feldolgozásának célja mindig valamilyen gyakorlati, a mindennapokban hasznos ismeret megszerzése. Fontos szempont a tananyagválasztás során az aktualitásra való törekvés, tehát az anyag a hétköznapjainkban aktuálisan használt eszközeink működésének megértésére fókuszál,

ahol lehetséges, az aktuális hírekre reflektál. Ebben az életkori szakaszban a tananyag feldolgozása elsődlegesen kvalitatív, és ebben a minőségében inkább leíró, megfigyelő, mint értelmező, miközben cél az értelmező gondolkodás fejlesztése, az életkornak megfelelő szintű modellalkotás. Nem cél, hogy ezek a modellek maradéktalanul megfeleljenek a magasabb tudományosság igényeinek, inkább a tanuló életkori sajátosságaiból, előzetes tudásából kiindulva szolgáljanak eszközként a természettudományos gondolkodás elsajátításához. A tananyag feldolgozása során alkalmazandók a differenciálás elvei, a magyarázatok mélységét a diákcsoport képességeihez kell igazítani. A műveltségtartalmak ebben az életkori szakaszban a közvetlen környezet jelenségeinek megfigyeléséhez, a mindennapokban használt eszközök működésének leírásához kapcsolódnak. Ugyanakkor a tanuló általános képet szerez a Világegyetem nagyságrendjeiről, ezen belül a Föld elhelyezkedéséről az Univerzumban, valamint a természeti folyamatokat és technikai eszközök működését egyaránt meghatározó energetikai viszonyokról.

2.5.11. Kémia

A kémia oktatása a 7. évfolyamon kezdődik. A 7–8. évfolyamon – a helyi tantervben szabályozott módon – önálló tárgyként vagy a természettudomány integrált tantárgy részeként, mint kémia modul is oktatható.

Az általános iskolai kémiai ismeretek tanításának célja egyrészt a természettudományok iránti érdeklődés felkeltése, a természettudományos szemléletmód kialakításának megkezdése, valamint a kémia a társadalom és az egyén életében betöltött szerepének bemutatása. E célokat a tanuló számára releváns problémák, életszerű helyzetek kémiai vonatkozásainak tárgyalásával, a tanuló aktív közreműködésével, egyszerű – akár otthon is elvégezhető – kísérletek tervezésével, végrehajtásával, megfigyelésével és elemzésével kell elérni. Az érdeklődés felkeltése és fenntartása érdekében célszerű a kémia tanítását, valamint az egyes témakörök tárgyalását is a tanuló számára érdekes problémák, kísérletek tanulmányozásával és megbeszélésével kezdeni.

Ebben a szakaszban kezdődik el a részecskeszemlélet kialakítása, a tudományos ismeretek és a hétköznapi tapasztalatokon alapuló naiv elméletek ütköztetése is. Kiemelt figyelmet kell szentelni a tanuló gondolkodásának megismerésére, a fogalmi megértési problémák feltárására, a metafogalmi tudás kialakítására.

A kémiatanítás ezen szakaszának fő célja a környezetünkben található legfontosabb anyagok, folyamatok és jelenségek megismerése. Olyan ismeretek és kompetenciák biztosítása, amelyek segítik a tanulók mindennapi életét, ugyanakkor biztosítják a természettudományos gondolkodás továbbfejlesztésének és a továbbtanulásnak a lehetőségét is.

2.5.12. Földrajz

A 7–8. évfolyamos földrajzi tananyag a földrajzi tartalmakat a közelitől a távoli felé, azaz közvetlen lakóhely (település) felől Magyarország földrajzán keresztül a kontinentális, majd végül a globális folyamatok felé haladva mutatja be. Az ismereteket a földrajzi szempontból tipikus természet-és társadalomföldrajzi folyamatokra, összefüggésekre fűzi fel, középpontba állítva a földrajzi eredetű problémák komplex bemutatását. A földrajztanítás tudatosan épít a természettudomány tantárgy révén megszerzett földrajzi tudásra, és kapcsolódik az állampolgári ismeretek tantárgyhoz.

2.5.13. *Ének-zene*

A felső tagozat zenei nevelése az alsó tagozatban elsajátított alapozó ismeretekre épül.

A különböző évfolyamokon megismert magyar népdalok, más népek dalai, illetve jelentős zeneszerzők műdalai a tanulók élő dalrepertoárját alkotják. A tanórákon továbbra is alapvető jelentőségű a zenei aktivitás, a kifejező éneklés.

A zenehallgatás során megismert zeneművek széles palettája ugyancsak aktív ismeretként van jelen. A megismert zenei történelmi korszakokhoz tartozó művek kronológiai rendszerezése 7–8. osztályban történik.

A zene befogadását segíti a zeneművek tágabb történelmi, kulturális és társadalmi kontextusban való értelmezése, ami lehetőséget ad arra is, hogy fejlődjön a tanulók képzelete, kreativitása és kapcsolatot találjanak a műalkotásokban megjelenő élethelyzetek és saját életük között.

A ritmikai és dallami ismeretek fokozatos bővítése a hallásfejlesztés szolgálatában áll, törekedni kell alkotó módon történő használatukra.

Amint az alsó tagozatban, a témakörök a felső tagozatban sem alkotnak zárt egységet és nem időrendben követik egymást. Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörökön belül megjelenő fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik. Ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az ének-zenei nevelés egyik legfontosabb színtere a kórus. Ennek során a tanulók – egy közösség részeként – pótolhatatlan zenei élményekkel gazdagodnak, és igazi művészi tevékenység részeseivé válhatnak.

2.5.14. *Vizuális kultúra*

Az általános iskola felső tagozatán a tantárgy legfontosabb feladata az örömteli és többféle cél érdekében folyó alkotótevékenység segítése, a kreativitás fejlesztése céljából a kísérletezés bátorítása, a problémamegoldó gondolkodás gyakorlása, valamint a vizuális műveltség komplex szemléletű gyarapítása. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban is a tanulás, a közvetlen környezetből nyert információk megfigyelése, leírása, elemzése a megismerés fontos forrása, miközben különös jelentőséget nyer a kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése is.

A kreatív alkotó, ezen belül a tervező tevékenység sajátos lehetőséget biztosít a vizuális problémahelyzetekben a megoldáskeresésre, a megoldások kipróbálására, majd értelmezésére és értékelésére. Felső tagozaton – csakúgy, mint az alsóban – az élményalapú tanulás megvalósítása a tanulók érdeklődését felkeltő játékos, újabb és újabb technikákat és kifejezőmódokat kipróbáló egyéni vagy csoportos alkotó feladatok megoldásával érhető el. Miután az adott korosztály mindennapjainak meghatározó része a digitális környezet, egyre hangsúlyosabb a vizuális kommunikáció lehetőségeinek, a különböző mediális megjelenések mérlegelő értelmezésének a gyakorlása. Ebben az iskolaszakaszban a vizuális műveltség nem csak a történelmi korok művészeti emlékeinek vizsgálatát jelenti, hanem a mindennapok részeként a kortárs művészeti jelenségek értelmezését és magyarázatát is. A körülöttünk lévő épített, tervezett környezet, tárgyi világ vizsgálatán keresztül a hagyományörzés lehetőségeinek is teret biztosít. A művészettörténet képi ismeretanyaga az alkotva befogadás elvét követve része a tantárgyi követelményeknek, megközelítése tematikus, mert a művészet kultúrák közvetítésben betöltött szerepe a rendelkezésre álló óra-és időkeretben a tanterv témaköreire kapcsolva eredményesebben tanítható és tanulható. Az adott iskolaszakasz életkori sajátosságai a különböző vizuális önkifejezési formák gyakorlásával gazdagítják a tanulók személyiségét.

2.5.15. *Digitális kultúra*

A mindennapi életben használt digitális eszközökkel megvalósított megoldások megismerése a tantárgy hangsúlyos célját alkotja. A tanulás és tanítás egyik feladata a tanuló eltérő informális tanulási utakon összegyűjtött ismereteinek rendszerezése, kiegészítése. A tanuló a digitális kompetenciák és a problémamegoldás képességének fejlesztése során, a megfelelő szintű és biztonságos eszközhasználat gyakorlásával, problémaorientált feladatmegoldási módszereket sajátít el. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban fontos célkitűzés, hogy a hétköznapi életből vett feladatok mellett a többi tantárgy tanulása során felbukkanó problémák is előkerüljenek.

Az algoritmizálás, programozás ismerete elősegíti az olyan készségek fejlesztését, amelyek a problémamegoldásban, a kreativitás kibontakozásában és a logikus gondolkodásban nélkülözhetetlenek.

Az információs technológiák a szolgáltatások igénybevétele során is szerephez jutnak. A webes és mobilkommunikációs eszközök széles választéka, a felhasználási területek gazdagsága a tanórák rugalmas alakítását és a tanulók bevonását teszi szükségessé. Tárgyalni kell továbbá a gyors elavulás, a biztonság, a tudatos felhasználói és vásárlói magatartás, valamint a biztonsági okokból bevezetett korlátozások problémarendszerét is.

2.5.16. *Technika és tervezés*

A tantárgy az alapfokú képzés ezen második nevelési-oktatási szakaszában szervesen épít a tanulók előzetes tudására, az alkotótevékenység során elsajátított technikai ismeretekre, az eszköz- és szerszámhasználat művelési lépései során felmutatott ügyességre, valamint a tervezési és kivitelezési önállóságra.

A tantárgy tanterve az 5–7. évfolyamon több lehetőséget, modult kínál. A modul kiválasztásával az iskola az igényeihez, a sajátosságaihoz igazodó, helyi program fő tartalmait tudja kialakítani. Mindegyik modul komplex alkotó folyamatok tervezésével és elvégzésével biztosítja az elmélyülést, a változatos tanórai tevékenységet. Ezzel a tervezett rugalmassággal teremti meg a lehetőséget arra, hogy a helyi tanterv szerint megvalósuló, tevékenységés gyakorlatközpontú tanulási-tanítási folyamat – melyben az alkotótevékenység és az ismeretek szerzése egymástól elválaszthatatlan – jobban alkalmazkodjon a helyi igényekhez, lehetőségekhez, sajátosságokhoz, jobban támogassa a pályaválasztást.

Két év után akár más modul választható, vagy az intézmény tárgyi és személyi feltételrendszeréhez igazodó módon egy modul több tanéven át alkalmazható.

A tantárgy átfogó célként kitűzött eredményeinek megvalósítása a választott modul szerinti speciális tanulási környezet kialakítását igényli, mely környezet – lehetőség szerint – egy biztonságos szaktanterem, anyagok megmunkálására alkalmas műhelyterem, ételkészítési gyakorlatok elvégzésére alkalmas szaktanterem, illetve szabadtéri helyszín, iskolakert.

2.5.17. *Testnevelés*

Az 5–8. évfolyamon tanulók mozgástevékenységét, mozgásos cselekvését leginkább a prepubertás-és egyes esetekben a pubertáskor mozgásfejlődésének sajátos biológiai érési tényezői határozzák meg. Tekintettel az életkorra jellemző jelentős egyéni eltérésekre, még inkább előtérbe kerül a differenciált fejlesztés, az individuális bánásmód, a tanuló személyiségvonásaiban és társas kapcsolataiban beállt változások empátiás kezelése.

Ebben az életkorban megváltozik a motoros képességek belső összefüggésrendszere, a képességek és a készségek átstrukturálódnak. A fizikailag aktív, rendszeresen sportoló tanulónál az átrendeződés általában gördülékenyebben megy végbe. Az inaktívabb életmódot folytató tanulónál azonban nehézkes a mozgásvégrehajtás, a korábbiaknál nagyobb fáradékonyság, a mozgások koordinátlansága, csökkenő mozgástanulási és -szabályozó képesség, valamint fokozódó mozgásváltozékonyság figyelhető meg.

A testnevelés tantárgy tanításának és tanulásának specifikus jellemzője, hogy a tanuló megtanul kitartóan és megfelelő iramot diktálva futni, különféle módokon ugrani és dobni, valamint különböző tornaelemeket és gyakorlatokat sajátít el. Képesé válik rá, hogy különböző labdajátékokban részt vegyen, a legváltozatosabb feladathelyzetekben, korosztályának megfelelő szintű kreativitással. Megismeri a küzdősportok szerepét, a szabadban végzett testedzés fontosságát. Amennyiben a lehetőségek adottak hozzá, tovább mélyíti úszástudását. Tudatosan törekszik a biomechanikailag helyes testtartás kialakítására. A felső tagozaton is lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy teljesüljön a tananyag spirális építkezése és a mozgásos ismeretek fokozatos bővülése.

A tantárgy tanításának és tanulásának ebben az életkorban is alapvető módszere a játék, a játékoság, amely elsősorban itt is a koordinációs képességek fejlesztésére szolgál. A mozgásos játékok közben fejlődik a térbeli és az időbeli tájékozódási képesség, az irányérzék, bővül a relációs szókinész. Kiemelt feladat a cselekvő tapasztalatszerzés, amely a testmozgás mellett sokféle érzékelés bevonásával és változatos eszközök használatával valósítható meg.

2.5.18. *Közösségi nevelés*

5–6. évfolyam

A két évfolyam fókuszában az áll, hogy a tanulói aktivitást serkentő módszerek alkalmazásával támogassa a tanulók önmagukért és a társakért való felelősségvállalását, annak megélését, hogy a társak és az egyén egymásra vannak utalva, ennek következményeként a másokért vállalt felelősséget átérzik, vállalásaikért helyt állnak, elfogadják, hogy a szabályok értük és a közösség védelméért vannak.

A tanulók felismerik jellemző tulajdonságaikat, jártasságot szereznek a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak alkalmazásában. Segítséggel keresnek olyan, az egyéni jellemzőikhez illeszkedő kikapcsolódást, szabadidős tevékenységet, amely hozzásegíti őket a testi, lelki egészség megteremtéséhez, képesek lesznek felismerni és segítséggel megfogalmazni érdeklődési körüket, amelyeket hozzá tudnak rendelni egyes tevékenységekhez, foglalkozásokhoz. Az osztályfőnöki órák fókuszálnak a családban betöltött szerepekre, a családi tevékenységrendszer jellemzőire, az egyes szerepekhez illeszkedő felelősségvállalás jellemzőire és arra, hogy a tanulók gyakorolják a különbségtételt a jóra ösztönző és a destruktív megnyilvánulások, jellemzők között.

(A javasolt órakeretek a helyi sajátosságokhoz igazodva szabadon változtathatóak.)

7–8. évfolyam

A tanulókat aktivizáló módszerek megtartásával az osztályfőnöki órák sajátos szerepet töltenek be annak támogatásában, hogy a tanulók megértsék a törvények szerepét mindennapi életünkben, elfogadják azok szükségszerűségét, az értékek és a szabályok viszonylagosságát, a normakövetés fontosságát. Helyzeteket kell teremteni ahhoz, hogy tudjanak érvelni, meggyőzni, mások véleményét elfogadva kiállni meggyőződésük mellett, vagy elvetni azt, átérezhessék a felelősségvállalás jelentőségét, felismerjék, hogy kiknek tudnak segítséget nyújtani. Csoportos feladathelyzetekben teremtünk lehetőséget arra, hogy megfogalmazzák véleményüket és fogadják el mások érvelését.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében kiemelt jelentősége van a pályaorientáció támogatásának, annak, hogy tájékozódjanak a továbbtanulással kapcsolatban, segítséggel ismerjék fel érdeklődési körüket, összeegyeztessék azt a (szakma)tanulási lehetőségekkel.

2.5.19. Dráma és színház

A dráma és színház tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás érzésének erősítése. A dráma és színház kreatív folyamata szolgálja a tanulók ön- és társismeretének gazdagodását, segíti az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítést és kapcsolatfenntartást.

A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják. A dramatikus tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul az önazonosság erősítéséhez és a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.

A dráma és színház tevékenységformáival való – a Nemzeti alaptanterv magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkozó szemléletéhez igazodó – személyes találkozás révén a művészeti ág nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A dráma és színház tevékenységei nagy szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

Fejleszti a tanulás kompetenciáit, mert a tanuláshoz kapcsolódó sikeresség megélt élményként jelenik meg, mely más tárgyak tanulásához is pozitív megerősítést ad.

Fejleszti a kommunikációs kompetenciákat, mert a dráma és színház keretei között sokféle önkifejezési forma (verbális, vokális, nonverbális) alkalmazására és gyakorlására van lehetőség, ami a kommunikációs lehetőségek körét a megszokotthoz képest erőteljesen kitérít. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek.

Fejleszti a digitális kompetenciákat, hiszen a tanulók kezében lévő digitális eszközök a hétköznapi kommunikáció mindennapos eszközei, melyeket konkrét vagy szimbolikus tartalommal gyakran alkalmaznak kortárs élethelyzetekben. Emellett a dramatikus tevékenységek során a tanulók azonosítják a digitális környezet kínálta lehetőségeket és veszélyeket is, érvényesen foglalkozhatnak a magánszféra, a személyes adatok és a digitális identitás meglétével vagy hiányával, veszélyeztetésével vagy biztonságával.

Fejleszti a matematikai, gondolkodási kompetenciákat, hiszen a dramatikus tevékenységek folyamán és következtében a tanuló motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására, és megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik. Ugyanakkor a dráma és színház tevékenységei teret adnak a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási

szakaszoknak is, a fantázia, kreatív megközelítések szabadságának, melyek szintén nagy szerepet játszanak a gondolkodás fejlesztésében.

Fejleszti a személyes és társas kapcsolati kompetenciákat, hiszen a tantárgy tanulásának jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeret, a reális önértékelés kialakulását, ugyanakkor a csoportos együttműködésben, közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében.

Végül a személyiségfejlesztésben betöltött szerepe miatt fejleszti a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákat is.

A dráma és a színház tantárgy értékelésénél a Nat irányelveivel összhangban az iskola választhat a fejlesztő, tanulást támogató és az összegző-minősítő eszközök használata között. Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Minden tanuló önmagához, saját fejlődési útjához mérten értékelendő. A tevékenységek értékelésében meghatározó szerepet kell kapnia a tanuló önértékelésnek, a társértékelésnek és a csoportos értékelési formáknak, fejlesztve ezzel a tanuló reflektivitását és érzelmi, szociális intelligenciáját. Az iskola ennek érdekében dönthet úgy, hogy elsősorban vagy kizárólag fejlesztő, tanulást támogató (pl. szöveges vagy egyes dramatikus formákra támaszkodó) értékelést alkalmaz.

A dráma és színház tantárgy a felső tagozat valamely évfolyamán heti egy órában kötelezően választandó, valamint a 11. évfolyamon a művészetek tantárgy keretében önálló tárgyként is választható. A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve

2.6. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 27. § (11) bekezdésben meghatározottak szerint szervezzük meg. Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi. A nemzeti köznevelési törvény értelmében a szakképző évfolyamokon az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezni a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, így a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak.

Amennyiben a testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni.

3. Nemzetiségi nevelés tantárgyai

3.1. *Beás nyelv és irodalom*

A beás nyelv tantárgy tanításának célja a tanulók beás nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése.

A beás nyelvet tanulók könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, hisz a nyelvet tanulók közül sokan lehetnek olyanok, akik részesei ennek a kultúrának. Így a kapcsolatteremtés a beás nyelven beszélőkkel komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A beás nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A beás nyelv tanulásának feladatai:

- a nyelvi ismeretek olyan szintű elsajátítása, mely lehetővé teszi a tanulók anyanyelvű olvasókká, írókká válását
- a beás nyelvi ismeretek tudatosítása és beszédkészséggé fejlődésének biztosítása
- az anyanyelven olvasható művek megismerésével a beás nép kultúrájának megismertetése, az olvasási kedv felébresztésével az olvasói szokások kialakítása
- a nyelvi gazdagság előnyeinek nyilvánvalóvá tétele
- iskolai rendezvények, amatőr művészeti produkciók színesítése anyanyelvi anyaggal
- a tanulók érzelmi motiválásának segítése a hagyományápolás és a beás kultúra megismerése érdekében
- nyelvi eszköz biztosítása a határainkon túl élő beás nyelvi közösségekkel való kapcsolatok kiépítéséhez.

3.2. *Cigány népismeret*

A hazai cigány nemzetiség számára a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. Megnőtt a nemzetiségi nevelést és oktatást végző intézmények szerepe a kultúra közvetítésében, az identitás tudatosításában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és a képességek fejlesztésére kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, az ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé. Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A tantárgy sajátosságából – miszerint a család érték- és hagyományközvetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia – adódnak a célok és feladatok is. A cigány nemzetiségi nevelést, oktatást vállaló iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmódbeli szokásokkal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről,

irodalmáról és a médiáról. A tanulók tájékozottak abban, hogy a hagyományőrzés családon kívüli színterei különböző intézmények és szervezetek. A népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására. A heti egy tanítási óra tizenkét évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé. A kerettanterv a népismeretet önálló tantárgyként tervezte.

A népismeret tantárgy feladata - identitás- és értékközvetítés - hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet. Így fokozatosan kialakulnak a tanulóknál azok a kompetenciák, amelyek alkalmassá teszik őket önálló projektek lebonyolítására.

4. Szakmai program

A szakképzés átalakításával egy olyan új rendszer alakul meg, amely a korábbinál jobban veszi figyelembe a tanulók alapkészségeit és szakmai kulcskompetenciáit, továbbá rugalmasan követi a munkaerő piaci elvárásokat, emellett átjárhatóságot biztosít az iskolák között. A szakmák és ágazatok, illetve a képzési tartalmak újra gondolásával a gyakorlatorientált oktatás segítségével a tanulók piacképes és korszerű tudással lépnek be a munka világába.

A megújult szakképzési struktúra új lehetőséget biztosít a korábbi tanulmányaikban kudarcot megelőző fiatalok számára, a **Dobbantó Program** segítséget nyújt a **felzárkózásban**, majd a **műhelyiskolai képzésbe való tovább lépéssel szakmai bizonyítványt szerezhetnek**. Az orientációs évfolyam azon útkereső tehetséges tanulókat szólítja meg, akik bizonytalan szakmaválasztással lépnek be a szakképzésbe, ezért a pályaválasztás előtt szeretnék megismerni az ágazatokat és a szakmákat.

4.1. Nevelési program

A szakképző iskolára vonatkozó nevelési programot az intézmény pedagógiai programjának 1.sz. pontja tartalmazza.

4.2. Egészségfejlesztési program

A szakképző iskolára vonatkozó egészségfejlesztési programot az intézmény pedagógiai programjának 1.7. sz. pontja tartalmazza.

4.3. Oktatási program

4.3.1. A közismereti és szakmai tantárgyak óraszámjai

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismereti tantárgyak	Kötött órák	17 óra	7 óra	7 óra
Szakmai tantárgyak	Ágazati alapoktatás	16 óra	-	-
	Szakirányú oktatás	-	25 óra	25 óra
	Szabadon tervezhető órakeret	1 óra	2 óra	2 óra
	<i>Összesen</i>	<i>17 óra</i>	<i>27 óra</i>	<i>27 óra</i>
Heti összes óraszám		34 óra	34 óra	34 óra

A közismereti tantárgyak óraelosztása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Kommunikáció- magyar nyelv és irodalom	2 óra	2 óra	2 óra
Idegen nyelv/német	2 óra	1 óra	1 óra
Matematika	2 óra	2 óra	1 óra
Történelem és társadalomismeret	3 óra	-	-
Természetismeret	3 óra		
Testnevelés	4 óra	1 óra	1 óra
Osztályközösség- építő Program/ Osztályközösség építés	1 óra	1 óra	1 óra
Pénzügyi és munkavállalói ismeretek	-	-	1 óra
Összesen:	17 óra	7 óra	7 óra

A nemzetiségi nevelés (beás nyelv és irodalom, cigány népismeret) szakkör formájában történik az intézményegységben.

4.3.2. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az intézmény helyi tantervében megtalálhatók a közismereti tárgyak óraszámai és a hozzá tartozó tematikai egységek az intézmény meghatározott helyiségeiben.

4.3.3. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 27. § (11) bekezdésben meghatározottak szerint szervezzük meg. Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi. A nemzeti köznevelési törvény értelmében a szakképző évfolyamokon az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezni a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ennek eredményeként a heti három testnevelés óra teljesíthető, így a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak.

4.3.4. *A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata*

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről fejezete, a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§-73.§-ban foglaltak alapján a tanuló tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének, valamint a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről kiadott szakképesítések Képzési és Kimeneti Követelmények, valamint a programtervek alapján készült szabályozás.

E szerint a nevelőtestület a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a pedagógia program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A félévi és év végi tanulmányi osztályzatok megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- a főigazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- a főigazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- egy tanévben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- ha a tanuló hiányzása egy adott tantárgyból az évi tanítási órák 30%-át meghaladta és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét,
- átvételnél az intézmény főigazgatója előírja.

4.3.5. *A vizsgaszabályzat hatálya*

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- ágazati alapvizsgára
- szakmai vizsgára

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- ágazati alapvizsgára
- aki szakmai vizsgára jelentkezik.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény **főigazgatója** különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

4.3.6. Az értékelés rendje

Az általánosan képző pedagógiai szakaszban

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott Kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei”-ben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók évközi tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A tanulónak minden tantárgyból a legalább „elégéses” évvégi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz. Ha a tanuló a tanév végén valamely tantárgyból/tantárgyakból „elégtelen” osztályzatot szerez, akkor a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát köteles tenni. A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben a mulasztása a hatályos jogszabályban előírtaknál több, és év közti jegyei alapján nem osztályozható;
- magántanuló volt.

Az osztályozó vizsga tantárgyai azonosak a naplóban szereplő tantárgyakkal.

A szakképzés pedagógiai szakaszában

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a központilag kiadott képzési programban „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A tanulónak minden tantárgyból a legalább „elégéses” év végi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz. Ha a tanuló a tanév végén valamely tantárgyból/tantárgyakból „elégtelen” osztályzatot szerez, akkor a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet. A tanuló évfolyamot ismételni köteles, ha a szakmai gyakorlat előírt követelményeit nem teljesítette. A tanuló évfolyamot ismételni köteles vagy osztályozó vizsgát tehet, ha a törvényben és rendeletekben meghatározott óraszámnál többet hiányzik.

- A leggyakrabban alkalmazott ellenőrzési formák: szóbeli felelet, írásbeli számonkérés, önálló kiselőadás, házi dolgozat, órai munka.
- Az ellenőrzést mindig kísérje értékelés, ami legyen előremutató.
- Az ellenőrzés nem lehet a fegyelmezés eszköze.
- A tanulók teljesítményét havonta legalább egy érdemjeggyel, illetve szöveges értékeléssel vagy minősítéssel értékelni kell.
- A félévi, ill. év végi osztályzat nem térhet el lényegesen - a tanuló kárára - a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától.
- Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékelje.
- A szülők értesítése szervezeten, gyermekük tanulmányi előmeneteléről, tanévenként legalább négy alkalommal történik: minimum negyed- és háromnegyedévkor a fogadó órákhoz kapcsolódva, valamint a félévi értesítőn és az év végi bizonyítványon keresztül.
- Ezen túl a tanulók 5-11. évfolyamon, kötelesek érdemjegyeiket folyamatosan vezetni az ellenőrző könyvben.

4.3.7. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje és korlátai, a tanulók tudásában betöltött szerepe, súlya

Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái:

- felelet
- témaközi dolgozat
- témazáró dolgozat
- iskolai dolgozat (pl. irodalmi, idegen nyelvi, stb.)
- házi dolgozat
- projektmunka
- év eleji, félévi, év végi felmérés

Az érdemjegyek (osztályzatok) e-naplóban való bejegyzésének formái:

Piros színnel: témazáró dolgozat

Kék színnel: témaközi dolgozat, írásbeli felelet, szóbeli felelet

Zöld színnel: gyűjtőmunka, szorgalmi feladatok, kiselőadások, házi dolgozat, fűzetvezetés.

Egyéb, a Krétában választható értékelési formák.

Témazáró dolgozatok osztályozása:

jeles (5)	90 – 100 %
jó (4)	70 – 89 %
közepes (3)	50 – 69 %
elégéses (2)	30 – 49 %
elégtelen (1)	0 – 29 %

Az írásbeli felelés (röpdolgozat) érdemjegye azonos a szóbeli feleletével.

A témazáró felmérés időpontját, témakörét 1 héttel előre meg kell határoznia a tanárnak!

A témazáró felmérések a témakörök végén, összefoglalás és szükséges mennyiségű gyakorlás után készülnek. Ezek érdemjegyei hangsúlyozottabban kapnak szerepet a félévi és az év végi osztályzat kialakításánál.

Egy tanítási napon 2-nél több témazáró felmérés (dolgozat) nem íratható! A felméréseket legkésőbb 2 héten belül ki kell javítani, és az eredményt a tanulókkal közölni!

A témazáró dolgozatok kiosztása után a szülő és a tanuló 2 héten belül egyeztetett időpont alapján betekintést nyerhet a témazáró dolgozatba.

A félévi és év végi felméréseket legkésőbb a félévi vagy év végi jegy lezárása előtt 2 héttel meg kell íratni, és az utána fennmaradó időben lehetőséget kell adni a tanulóknak a javításra!

4.3.8. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

A dicséret, a jutalmazás a nevelés alapvető eszköze.

A jutalmazás elvei:

Dicséretet, ill. jutalmat kaphat az a tanuló, vagy tanuló közösség, aki (amely)

- kimagasló sporteredményt ér el, és a tanulmányi munkája, valamint magatartása ellen nincs kifogás;
- tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi;
- kiemelkedő valamely tantárgyban;
- jó eredményt ér el tanulmányi versenyen;
- átlagon felül szorgalmas hosszabb távon;

- eredményes kulturális tevékenységet folytat;
- közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez;
- hozzájárul az iskola jó hírvének megőrzéséhez és növeléséhez.

4.3.9. *A jutalmazás formái*

Dicséret szóban, vagy írásban, az ellenőrző könyvben:

Ez lehet: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatóhelyettesi, főigazgatói, nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni.

Oklevél, jutalomkönyv: Tanév végén az egész évben kiemelkedő tanulmányi munkáért, példás magatartásért és szorgalomért, valamint tanulmányi-, sport-, és kulturális versenyeken elért jó eredményekért adható

Kiemelkedő eredménnyel végzett együttes /kollektív / munkát, valamely nemes cél érdekében közösen kifejtett erőfeszítést, példamutatóan egységes helyállást tanúsító tanulói közösséget (osztályt, énekkart, diákkört, sportolókat) csoportos jutalomban (kirándulás, színház, stb.) lehet részesíteni.

4.3.10. *Felvétel és átvétel helyi szabályai*

A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium intézményének tanulói közé **felvétel** vagy **átvétel** útján lehet bejutni.

Felvétel

A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium a felvételi kérelmekről az általános iskolai tanulmányi eredmények, az egészségügyi, és a pályaalkalmassági követelmények teljesítése alapján dönt.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI** rendelet szabályozza.

Az intézmény felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében az adott tanév rendjének megfelelő időpontjában elhelyezi.

A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- az iskola OM-azonosítóját, tagintézményenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat,
- a felvételi eljárás rendjét,
- a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembe vételének arányait,
- a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat,
- ha az iskola szóbeli vizsgát vagy a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 27. § (5) szerinti képesség-, készségfelmérést szervez, a vizsga vagy a felmérés követelményeit, időpontját és helyét,
- szakképzésre vonatkozó szabályok alapján az egészségügyi, pályaalkalmassági követelményeket.

A tanulók felvételénél az intézmény a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről vonatkozó előírásait alkalmazza. Szakképzés a Pedagógiai Programban illetve a szakmai alapidokumentumban jelzett szakmákban lehetséges. A jelentkezés jelentkezési lap kitöltésével történik. A jelentkezés határidejét az adott tanév rendje szabályozza.

Feltétel

- szükséges iskolai évfolyamok sikeres elvégzése,
- ráépülés esetén a szükséges vizsgák, képesítő vizsgák megléte,
- egészségügyi alkalmasság, valamint pályalkalmasság – amennyiben előírás,
- jogszabályban meghatározott életkor.

Átvétel

Az átvétel írásos kérelemre történik. A felsőbb évfolyamra jelentkezéskor az iskola vizsgálja a tanuló megelőző tanulmányait, a választandó osztály befogadóképességét.

Az átvételt megelőzően, a megelőző tanulmányok figyelembevételével az iskola különbözeti vizsgát írhat elő a jelentkezőnek. A vizsga idejét az intézmény vezetője határozza meg.

Az átvétel főigazgatói határozattal engedélyezhető:

- előzetes tanulmányok beszámításával,
- előzetes szakmai gyakorlat beszámításával,
- különbözeti vizsgával,
- egyéni segítségnyújtással,
- türelmi idő biztosításával,
- évfolyamismétléssel.

A határozatnak tartalmaznia kell a ***kötelező szakmai gyakorlatok és összefüggő szakmai gyakorlat pótlására*** vonatkozó információkat és határidőket is

4.4. Képzési program

4.4.1. A képzés feltételei

Személyi feltételek

Az elméleti képzésben iskolánk megfelelő végzettségű pedagógusokkal rendelkezik.

Tárgyi feltételek

A szakmai elméleti tantárgyak oktatását az iskolánkban kell ellátni.

Iskolánk rendelkezik a szükséges szaktantermekkel, osztálytermekkel és a megfelelő eszközökkel.

A szakmai gyakorlati oktatás 9. évfolyamon iskolánk tanműhelyében, vagy együttműködési megállapodás alapján külső tanműhelyben, 10-11. évfolyamon külső munkáltatónál **munkaszerződéssel**, tanulószerveződéssel, vagy együttműködési megállapodás alapján történik. Egyedi esetben ettől eltérés lehetséges.

4.4.2. Ágazati alapvizsgára vonatkozó előírások

A vizsga részei

A részletes vizsgakövetelményeket a Képzési és kimeneti programkövetelmények tartalmazzák.

A vizsga tartalmára vonatkozó előírások

A részletes vizsgakövetelményeket a Képzési és kimeneti programkövetelmények tartalmazzák.

A vizsga értékelése

Az értékelésre vonatkozó részletes információkat a Képzési és kimeneti programkövetelmények tartalmazzák.

4.4.3. A szakmai vizsgáztatásra vonatkozó előírások

A vizsga részei

A részletes vizsgakövetelményeket a Képzési és kimeneti programkövetelmények tartalmazzák.

A vizsga tartalmára vonatkozó előírások

A részletes vizsgakövetelményeket a Képzési és kimeneti programkövetelmények tartalmazzák.

A vizsga értékelése

Az értékelésre vonatkozó részletes információkat a Képzési és kimeneti programkövetelmények tartalmazzák.

5. Szakképesítések

Sorszám	Szakképesítés megnevezése	Szakmaazonosító száma	Ágazat megnevezése	Oktatás időtartama
1.	Kőműves	4 0732 0608	Építőipar	3 év
2.	Szakács	4 1013 2305	Turizmus- vendéglátás	3 év
3.	Bádogos	4 0732 06 02	Építőipar	3 év

5.1. Szakképző iskola tantárgyai

5.1.1. Kőműves szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszama
Évfolyam összes óraszama		576	828	734	2138
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek E: 100%; Gy: 0%	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv E:100%; Gy: 0%	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Építőipari ágazati alapoktatás	Építőipari alapismeretek E: 100%; Gy: 0%	126	0	0	126
	Az építőipar feladata, felosztása	9			9
	Az építési munkák sorrendje, az építési folyamat résztvevői	9			9
	Az építőipari szakmák és az építőipari feladatokhoz kapcsolódó szakmák tevékenységi köre	21			21
	Az épített környezet, települések, települési infrastruktúra	12			12
	Épületek, építmények csoportosítása, jellemzői, lakóépületek helyiségeinek, méreteinek, tájolásának ismerete	15			15
	Épületszerkezetek fogalma, rendeltetése, csoportosítása	12			12
	Építési technológiák, építési módok	12			12
	Az építőipar és a digitalizáció kapcsolata	36			36
	Építőipari kivitelezési alapismeretek E: 0%; Gy: 100%	324	0	0	324
	Az építőipari munkáknál használt anyagok ismerete	36			36
	Szerszámok, eszközök, gépek ismerete és alkalmazása	24			24
	Építőipari alapeladatok készítése	240			240
	Dokumentáció és prezentáció	24			24
	Építőipari rajzi alapismeretek E: 100%; Gy: 0%	72	0	0	72
	Rajzi alapfogalmak	9			9
	Műszaki rajzok készítése	45			45

	Szabadkézi rajzok készítése	18			18
	Munka- és környezetvédelem E: 50%; Gy: 50%	36	0	0	36
	Általános munkavédelmi ismeretek	14			14
	Tűzvédelem	4			4
	Környezetvédelem	6			6
	A munkavédelem építőipari vonatkozásai	12			12
	Tanulási terület összórászáma	558	0	0	558
Aléptményi munkák	Földmunkák, alapok E: 60%; Gy: 40%	0	72	47	119
	Talajok, földmunkák		36		36
	Alapozás		36	31	67
	Alapozási tervek, szakmai számítás			16	16
	Tanulási terület összórászáma	0	72	47	119
Feléptményi munkák	Falszerkezetek E: 60%; Gy: 40%	0	162	109	271
	Falszerkezetek és falazóhabarcsok anyagai		36		36
	Teherhordó falszerkezetek		54	62	116
	Nem teherhordó falszerkezetek		36	31	67
	Kémények, szellőzők		36	11	47
	Épületszerkezetek bontása			5	5
	Nyílásáthidalók, boltövek E: 60%; Gy: 40%	0	90	47	137
	Boltövek		18	16	34
	Nyílásáthidalók		72	31	103
	Koszorúk, födécek, boltozatok E: 60%; Gy: 40%	0	180	140	320
	Koszorúk szerkezeti kialakítása		72	31	103
	Födémek, aljzatok		90	47	137
	Boltozatok			31	31
	Erkélyek, függőfolyosók, loggiák		18	31	49
	Lépcsők, rámpák E: 50%; Gy: 50%	0	90	93	183
	Lépcsőkről általában		18		18
	Külső lépcsők		18	31	49
	Beltéri lépcsők		36	47	83
	Rámpák, lejtők		18	15	33
	Tanulási terület összórászáma	0	522	389	911
Befejező munkák	Vakolási munkák E: 60%; Gy: 40%	0	108	62	170
	Beltéri vakolás		54	31	85
	Kültéri vakolás		54	31	85
	Kültéri burkolatok E: 60%; Gy: 40%	0	36	62	98
	Térburkolás		36	31	67
	Kültéri falburkolat készítése			31	31
Tanulási terület összórászáma	0	144	124	268	

Komplex szakmai ismeretek	Szakmai portfólió E: 100%; Gy: 0%	0	36	47	83
	Szakmai informatika		18	16	34
	Szakmai portfólió készítése		18	31	49
	Szakmai számítások E: 100%; Gy: 0%	0	54	65	119
	Alépitményi munkák anyagszükséglete			15	15
	Felépitményi munkák anyagszükséglete		36	16	52
	Befejező munkák anyagszükséglete		18	16	34
	Épületinformációs modellezés (BIM)			18	18
	Tanulási terület összoraszáma	0	90	112	202
	Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	140		

5.1.2. Szakács szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

Évfolyam	1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszámja	
Évfolyam összes óraszámja	576	810	695	2081	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek E: 100%; Gy: 0%	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv E: 100%; Gy: 0%	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa E: 100%; Gy: 0%	54	0	0	54
	Alapvető szakmai elvárások	9			9
	Kommunikáció és vendégkapcsolatok	36			36
	Munkabiztonság és egészségvédelem	9			9
	IKT a vendéglátásban E: 0%; Gy: 100%	72	0	0	72
	Digitális eszközök a vendéglátásban	36			36
	Digitális tananyagtartalmak alkalmazása	9			9
	Digitális eszközök a turizmusban	27			27
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek E: 50%; Gy: 50%	432	0	0	432
	A cukrászati termelés alapjai	108			108
	Az ételkészítés alapjai	108			108
	A vendégtéri értékesítés alapjai	108			108
	A turisztikai és szálláshelyi tevékenység alapjai	108			108
	Tanulási terület összórészámja	558	0	0	558

	Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás E: 0%; Gy: 100%	0	108	62	170
	Előkészítés		20		20
	Alapműveletek, fűszerezés, ízesítés		20		20
	Alaplevek, rövid levek, kivonatok és pecsenyelevek		20		20
	Alapkészítmények		4		4
	Sűrítési eljárások		10		10
	Bundázási eljárások		14		14
	Mártások		20		20
	Töltelék áruk (kolbászok, terrinek, pásté- tomok, galantinok)			18	18
	Pékárúk és cukrászati alaptészták			18	18
	Savanyítás, tartósítás			26	26
	Konyhai berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása E: 0%; Gy: 100%	0	72	62	134
	Kézi szerszámok		20		20
	Hűtő és fagyasztó berendezések		20		20
	Főző és sütő berendezések		20		20
	Egyéb berendezések és gépek		12		12
	Karbantartási és üzemeltetési ismeretek			62	62
	Ételkészítés-technológiai ismeretek E: 0%; Gy: 100%	0	486	385	871
	Főzés		123		123
	Gőzölés		112		112

	Párolás		129		129
	Sütés I.		122		122
	Sütés II.			60	60
	Különleges technológiák			57	57
	Cukrászat			110	110
	Speciális ételek (mentes, kímélő)			58	58
	Ételkészítés árukosárból			100	100
	Ételek tálalása E: 0%; Gy: 100%	0	72	62	134
	Alapvető tálalási formák, lehetőségek		20		20
	Szezonális alapanyagok használata		17		17
	Heti menük összeállítása		15		15
	Alkalmi menük összeállítása		20		20
	Rendezvényekkel kapcsolatos teendők			17	17
	Nemzetközi ételismeret			17	17
	Büfék összeállítása és tálalása			16	16
	Kalkuláció összeállítása			12	12
	Anyaggazdálkodás, adminisztráció, elszámoltatás E: 30%; Gy: 70%	0	72	62	134
	Áruátvétel		8		8
	Árugazdálkodási szoftverek használata		36		36
	Élelmiszer- és árukészlet ellenőrzése		4		4
	Az anyagfelhasználás kiszámítása			12	12
	Vételezés, rendelési mennyiség megállapítása		8		8
	Raktározás		16		16
	Árképzés			15	15
	Bizonylatolás			10	10
	Elszámoltatás			10	10
	Készletgazdálkodás			15	15
	Tanulási terület összóraszáma	0	810	633	1443
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	175		

5.1.3. *Bádogos szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként*

Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszama
Évfolyam összes óraszama		576	816	731	2123
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	126	0	0	126
	Az építőipar feladata, felosztása	9			9
	Az építési munkák sorrendje, az építési folyamat résztvevői	9			9
	Az építőipari szakmák és az építőipari feladatokhoz kapcsolódó szakmák tevékenységi köre	21			21
	Az épített környezet, települések, települési infrastruktúra	12			12
	Épületek, építmények csoportosítása, jellemzői, lakóépületek helyiségeinek, méreteinek, tájolásának ismerete	15			15
	Épületszerkezetek fogalma, rendeltetése, csoportosítása	12			12
	Építési technológiák, építési módok	12			12
	Az építőipar és a digitalizáció kapcsolata	36			36
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	324	0	0	324
	Az építőipari munkáknál használt anyagok ismerete	36			36
	Szerszámok, eszközök, gépek ismerete és alkalmazása	24			24
	Építőipari alapeladatok készítése	240			240
	Dokumentáció és prezentáció	24			24
	Építőipari rajzi alapismeretek	72	0	0	72
	Rajzi alapfogalmak	9			9
	Műszaki rajzok készítése	45			45
	Szabadkézi rajzok készítése	18			18

	Munka- és környezetvédelem	36	0	0	36
	Általános munkavédelmi ismeretek	14			14
	Tűzvédelem	4			4
	Környezetvédelem	6			6
	A munkavédelem építőipari vonatkozásai	12			12
	Tanulási terület összórászáma	558	0	0	558
Lemezmegmunkálások	Szakrajz, szakmai számítások	0	108	0	108
	Síkmértani szerkesztések		12		12
	Ábrázolási módok		12		12
	Mértani testek szabásrajza		18		18
	Bádogos szerkezetek szabásrajza		48		48
	Kötési módok ábrázolása		6		6
	Mértani testek felszín számítása, anyag-szükséglet meghatározása		12		12
	Mérések, anyagvizsgálatok	0	36	0	36
	Mérések, ellenőrzések		18		18
	Anyagvizsgálatok		18		18
	Bádogos anyagok	0	36	0	36
	A fémek fizikai, kémiai, mechanikai és technológiai tulajdonságai		12		12
	Táblás lemezek, lemezszalagok, szerkezeti elemek		12		12
	Segédanyagok, kötőelemek		12		12
	Lemezmegmunkálási technológia	0	260	0	260
	Lemezmegmunkálás előkészítő műveletei		40		40
	Daraboló műveletek		40		40
	Alakító műveletek		50		50
	Lemezkekötési műveletei		130		130
	Tanulási terület összórászáma	0	440	0	440
Csapadékvíz-elvezetés	Tetőcsatornák	0	160	0	160
	Külső helyzetű csatornák kialakítása		100		100
	Belső helyzetű csatornák kialakítása		60		60
	Lefolyócsövek	0	180	0	180
	Körszelvényű lefolyócső elemei, készítése		100		100
	Négyzetszelvényű lefolyócső elemei, készítése		50		50
	Betorkolló elemek készítése		30		30
Tanulási terület összórászáma	0	340	0	340	

Tető és homlokzat bádogos elemei	Fémlemez tető- és homlokzatfedések	0	0	230	230
	Fémlemez tetőfedések			180	180
	Homlokzatfedések			50	50
	Tetők és homlokzatok bádogos szerkezetei, kiegészítő és biztonsági szerelvényei	0	0	260	260
	Tetőfedések bádogos szegélyei			160	160
	Homlokzatok kiegészítő bádogos szerkezetei			50	50
	Tetők kiegészítő és biztonsági szerelvényei			50	50
	Tanulási terület összórászáma	0	0	490	490
Épületbádogos kapcsolódó tevékenységei	Gépészeti berendezések burkolatai és díszműbádogos munkák	0	0	130	130
	Fémlemez burkolatok készítése			40	40
	Légcsatornák készítése			40	40
	Díszműbádogos munkák			50	50
	Portfóliókészítés	0	36	49	85
	Munka- és tanulási folyamatok dokumentálása		36	31	67
	Épületinformációs modellezés (BIM)			18	18
	Tanulási terület összórászáma	0	36	179	215
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	140			

5.1.3.1. Sütőipari és gyorspékségi munkás szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

Sütőipari ismeretek	54
Sütőipari anyagok	24
A sütőipari technológia szakaszai	30
Szakmai gépek	44
Sütőipari eszközök	4
A tésztafeldolgozás gépei	16
Kelesztők	8
Kemencék és sütők	16
Sütőipari termékek készítése	429
Technológiai műveletek	429

5.1.3.2. Szakácssegéd szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás E: 0%; Gy: 100%	64
Előkészítés	20
Alapműveletek, fűszerezés, ízesítés	20
Alaplevek, rövid levek, kivonatok és peccsenyelevek	20
Alapkészítmények	4
Konyhai berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása E: 0%; Gy: 100%	72
Kézi szerszámok	20
Hűtő és fagyasztó berendezések	20
Főző és sütő berendezések	20
Egyéb berendezések és gépek	12

5.1.4. A képzés feltételei

Személyi feltételek

Az elméleti képzésben iskolánk megfelelő végzettségű pedagógusokkal rendelkezik.

Tárgyi feltételek

A szakmai elméleti tantárgyak oktatását az iskolánkban kell ellátni.

Iskolánk rendelkezik a szükséges szaktantermekkel, osztálytermekkel és a megfelelő eszközökkel.

A szakmai gyakorlati oktatás 9. évfolyamon iskolánk tanműhelyében, vagy együttműködési megállapodás alapján külső tanműhelyben, 10-11. évfolyamon külső

munkáltatónál tanulószereződéssel, vagy együttműködési megállapodás alapján történik. Egyedi esetben ettől eltérés lehetséges.

A szakmai vizsgáztatásra vonatkozó előírások

A vizsga részei

A részletes vizsgakövetelményeket a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza.

A vizsga tartalmára vonatkozó előírások

A részletes vizsgakövetelményeket a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza.

A vizsga értékelése

Az értékelésre vonatkozó részletes információkat a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza

5.2. Együttműködés duális képzőkkel

Hagyományos együttműködés.

A duális képzőhelyi követelményeknek megfelelő, a Kereskedelmi és Iparkamara ajánlása alapján kiválasztott vállalati képzőközpontokban és mikro és kisvállalkozásoknál történik.

5.3. Tanulóink juttatásai:

- ingyenes étkezési lehetőség
- munkaruha
- tisztálkodási eszköz
- rendszeres orvosi vizsgálat
- oktatási szünet, pihenőidő
- ingyenes utazási/ iskola-lakóhely/ iskola-munkahely
- ingyenes tankönyvellátás
- ingyenes kollégiumi férőhely.

6. A kollégium pedagógiai programja

„Nevelni annyit tesz, mint emberré tenni.”

(Juhász Gyula)

Kollégiumunk pedagógusainak hitvallása:

Elérhető életcél és pozitív jövőkép kialakítása az ifjúságban. Elkötelezettek vagyunk annak tekintetében, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi rétegekből, a települési lejtő aljáról érkező tanulóink hátrányait mérsékeljük, tanulási kudarcuk és nehézségeik leküzdésében pedagógiai eszközökkel támogassuk, tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsük személyiségfejlődésüket, támogassuk a képességek kibontakoztatását, illetve a testi, lelki, szociális fejlődést az életkori sajátosságok és egyéni adottságok figyelembevételével. A középfokú iskolai korosztály érzékeny minden őt érő érzelmi és mentális hatásra. E hatások feldolgozásában a kollégistának a család helyett vagy mellett a kollégiumi közösség nyújt segítséget.

A pedagógia programunk kollégiumra vonatkozó része az Országos Kollégiumi Alapprogramra épül, amely a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján (a továbbiakban: Nat) kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását.

A Nat kulcskompetenciái, amelyeket figyelembe kell venni a az Alapprogram alapján a pedagógiai program fő fejlesztési területeinek kapcsán:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

6.1. A kollégiumi nevelés

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, a Nat-ban meghatározott feladatok megoldásához, az abban megfogalmazott értékek alapján.

6.1.1. A kollégiumi nevelés célja és alapelvei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- b) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- d) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- e) a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- f) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- g) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- h) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- i) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- j) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

6.1.2. *A kollégiumi nevelés feladatai*

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára az oktatási tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, nemzetiségi kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a

tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a szexuális nevelés kérdéseivel is.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

6.2. A kollégium működése

6.2.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók életrendjének pedagógiai elvei :

- egészséges életmód, életritmus kialakítását szolgálja,
- az iskolai életrend figyelembe vétele ,
- a szülői elvárások figyelembe vétele,
- egyéni és a közösségi érdekek összehangolása ,
- a munka, az aktív pihenés és a pihenés egyensúlyának biztosítása,
- helyes életmódminták adása.

A tanulók tanulásának pedagógiai elvei:

- a tanulás a tanuló kötelessége,
- a tanulási feltételek megteremtése a pedagógus kötelessége ,
- egyéni adottságok és igények figyelembe vétele.
- az iskola elvárás-rendszerének figyelembe vétele,
- a tudástöbblettel rendelkező tud segíteni ,
- a tanulásra motivált tanuló tud hatékonyan tanulni.

A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei:

- kell szabadidőt biztosítani
- minden tanulót érdekel valami, csak fel kell kínálni a neki való programot,
- a szabadidős programok a tanulók igényei szerint szerveződnek,
- a szabadidejével a tanuló - a jogi normák betartása mellett – rendelkezik,
- a szabadidős tevékenységek nem mehetnek az alvás és a tanulás rovására.

A tanulók élete a kollégiumban a napirend szerint zajlik.

Napirend

6:45 - 7:15 Ébresztő, tisztálkodás, hálók rendbetétele
7:15 - 7:55 Reggeli
8:00 - 15:20 Délelőtti tanórák
11:40 - 14:00 Ebéd
12:35 - 15:20 Szabadidős foglalkozások, játék
15:20 – 17:45 Szilencium, felkészítő foglalkozások
16:00 - 16:20 Uzsonna
17:45 - 20:30 Szabadidős foglalkozások, játék
17:45 - 18:15 Vacsora
20:00 - 21:00 Lámpaoltás

A napirendben előírtak kötelező érvényűek, végrehajtásuk nevelői útmutatás alapján történik. A napirendtől eltérni csak a kollégiumvezető engedélyével lehet.

6.2.2. Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat – az Nkt.-ben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott – kollégiumi nevelőtanárr látja el, aki

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanárr munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak, gyermekfelügyelők munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy

jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

6.2.3. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről

6.2.4. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

6.3. A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium – igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseire – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a tanulói, a szülői és az iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

6.3.1. A tanulók tanulása

A tanulók iskolai tanórákra való felkészítése érdekében a kollégium minden munkanapon 15:20 – 18:15 -ig három tanóra szilenciumot (egyéni tanulást) biztosít a tanulók számára. A tanári felügyelettel a könyvtárban, klubszobában is folyhat a tanulók felkészülése. A szilenciumok alatt a tanulók nevelőtanári segítséggel tanulnak, elkészítik házi feladataikat, felkészülnek a másnapi iskolai kötelezettségek teljesítésére. A tanulók a szervezett kereten túl is tanulhatnak a kollégiumban, segítségadás a pedagógusok kötelezettsége

6.3.2. Szabadidős tevékenység

A szabadidős foglalkozásokon részt nem vevő kollégisták pedagógiai felügyeletét szintenként, nemenként az akkor beosztott kollégiumi nevelőtanár vagy gyermekfelügyelő látja el, dokumentálása a csoportnaplókba, illetve az ügyeleti naplókba történik. A szabadidőt mindenképpen biztosítani kell a tanulók számára a testi, szellemi regenerálódás érdekében. A délutáni szabadidő az alsó és felső tagozatban is az ebéd végezetétől a délutáni tanóra kezdéséig tart. A kora esti szabadidő a vacsora végeztétől takarodóig (alsó tagozat 20:00, felső tagozat 21:00 óráig) tart.

A kollégium biztosítsa minden lakójának a nyugodt, megfelelő tartalmú pihenéshez, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltéséhez a lehetőséget.

A szabadidő eltöltés szolgálja:

- az egészséges és kulturált szabadidő eltöltés szokássá válását,
- a cigány kisebbségi kultúra ápolását;
- a kulturális, történelmi és természeti értékeink megismerését;
- a közösségi összetartozás érzésének erősödését;

A szabadidő eltöltéséhez a feltételeket a kollégium biztosítja: Játékok, sporteszközök felvétele, használata, leadása csak nevelőtanári felügyelettel lehetséges. Az igényes sportoláshoz és testmozgáshoz a tornaterem és az udvari sportpálya egyaránt használható. A könyvtár és a számítástechnikai terem, a klubszoba rendelkezésre áll.

A szabadidős tevékenységek nem mehetnek az alvás és a tanulás rovására. Ennek érdekében: A kollégiumban 20:00 órától reggel 06:30-ig a hálószobákban a pihenés feltételeit biztosítani kell (lámpaoltás, csend). - Az ügyeletes nevelő engedélyével a felső tagozat és a szakiskolások részére tévézés és más kulturális tevékenység 21:30-ig folytatható.

A szabadidős tevékenységek változatosságát a kollégiumi nevelő tanárok heti szabadidős program összeállításával segítik.

6.3.3. A nemzetiséghez tartozók kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

A nemzetiségi kultúra (irodalmi, zenei, képzőművészeti) megismertetése, ápolása a kultúraelemekkel történő találkozottatás által. (élőben, filmen, írott sajtóból, médiából) A

hagyományőrző csoport/ok működtetése, A hagyományőrző csoport igényesen mutassa be a cigányság hagyományait. A tanulók használják bátran anyanyelvüket, az egymás közötti érintkezésben; A beás nyelv tanulásának segítésére beás nyelvű hang- és írott anyagok biztosítása, autentikus forrásokkal való találkozttatás. A cigányfolklor tevékenység: iskolai ünnepélyeken és külső fórumokon cigány vendégek meghívása, rendezvények meglátogatása

6.3.4. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetség gondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató foglalkozások terve

Feladatok:

- Fel kell mérni a hátrányos helyzetű tanulókat, a hátrány típusát, mibenlétét.
- Hátrány típusának megfelelő felzárkóztatásban részesíteni.
- Ki kell szűrni tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat.
- Törekedni kell (szakember segítségét is igénybe véve) a tanulási kudarc okainak feltárására. -Meg kell tanítani a gyerekeket tanulni, ki kell alakítani a helyes tanulási szokásokat, módokat és technikákat.
- A hátrányos helyzetű tanulók minden erőfeszítését jutalmazni kell, hogy önbizalmuk erősödjék és ösztönözze őket a munkára.
- A Nevelési Tanácsadó vagy a Pedagógiai Szakszolgálat által vizsgált tanulókat a szakvélemény alapján kell felzárkóztatni.
- El kell érni, hogy minél kevesebb legyen a lemaradó, évismétlő tanuló.

6.3.5. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának módjai

- korrepetálás
- fejlesztő foglalkozás szervezése
- differenciált tanulás szervezése
- egyénre szabott módszerek
- egyéni bánásmód elvének alkalmazása

A felzárkóztatás főbb formái:

Alapok pótlása: amikor pótolni kell az alsóbb évfolyamokon elsajátított tudást
Hagyományos felzárkóztatás: A tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása. Főleg olyan tanulóknál jelentkezik, akik képességeik alapján nem tudják az iskolai tanítás-tanulás során elsajátítani az ismereteket, több, részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek. Alkalmi felzárkóztatás: Azok esetében, akik jelzik problémáikat, pl.: bukásra áll, dolgozatírás lesz vagy csak az adott témakört nem érti. Az alkalmi felzárkóztatás kollégiumi felkészítő foglalkozásokon történik, az alapok pótlása és a hagyományos felzárkóztatás külön felzárkóztató foglalkozásokon.

6.3.6. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett tehetség gondozó foglalkozások terve

Feladat: A tehetséges tanulók kiszűrése.

A tehetségterületen kreativitást igénylő feladatok adása a tananyaghoz kapcsolódóan. Tehetség gondozás színtere a differenciált felkészítő foglalkozások és a tehetség gondozó foglalkozások.

6.3.7. *A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve*

A társadalmi beilleszkedést szolgálja a tematikus csoportfoglalkozások nevelési feladatainak megvalósítása. A csoportvezetők tematikus terveiben tervezettek. Kommunikációs tréning minden évfolyamon; A kollégium felkészít a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra) és az egészséges életmódra. Elősegíti az önálló életre való felkészülést a kollégium tevékenységi rendszere: □ az önellátó és önkiszolgáló tevékenység elsajátíttatásával, □ rendszeres fizikai munkavégzés gyakorlattá tételével (kollégium, udvar, park, sportpálya rendben tartása). □ a kulturált szabadidő eltöltés szokásának alakításával; □ a kollégiumi élet során az együttműködés, a máság elfogadása, a mások jogának tiszteletben tartása, a fegyelmezett magatartás gyakorlattá tételével.

A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

6.3.8. *A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei*

Közös élményt biztosító programok; Összefogást, együttműködést kívánó feladatok adása; Agresszió megelőzése, kezelése (állandó nevelői jelenléttel, konfliktuskezeléssel, konfliktuskezelési technikák tanításával,) Szociális készségek fejlesztésével (empátia, tolerancia, konfliktuskezelés, kommunikációs- és vitakultúra, szervezőkészség-fejlesztés) Emberi együttélés szabályainak tudatosításával, betartatásával (a mások jogának tiszteletben tartása, illemszabályok, erkölcsi szabályok)

6.3.9. *A kollégiumi művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei. A kollégiumi művelődési tevékenység szervezésének elvei*

Törekedni kell:

- a művelődési lehetőségek sokszínűségének biztosítására,
- a könyvtári hozzáférés és a számítástechnikai terem szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférés biztosítására.

A kollégiumi sportolási tevékenység szervezésének elvei

- Törekvés a mozgás megszerettetésére minden tanulóval;
- Törekvés a versenyszerűsége, a szabályok tiszteletben tartására;
- Kollégiumi közösségek közötti versenyek, kollégiumi sportbajnokságok hagyományná tétele- címek odaítélése;
- Versenyek kapcsolódjanak a városkörnyék iskoláihoz is;
- Törekvés a mozgás megkedveltetésére a sportolni nem szeretőkkel is;-
- A rekreációs tevékenységek széles spektrumának megismertetése, gyakoroltatása;

6.3.10. *A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység*

Az intézményi szinten működtetett a gyermek- és ifjúságvédelem komplex tevékenységrendszer, amelyet a gyermeki jogok és szükségletek maradéktalan kielégítése érdekében probléma megelőző és problémakezelő céllal működik. A kollégium keretein belül, kiemelendő a teljes kollégium élet idejére kiterjedő pedagógusi és gyermekfelügyelői

felügyelet biztosítása. Biztonságos körülmények folyamatos biztosítása, tiszta kollégiumi környezet (hálószooba, mosdó, WC, folyosó), amelyek lehetővé teszik, hogy a diákok egészséges körülmények között éljék hétköznapjaikat. A nevelőtanárok részt vesznek pedagógiai eszközökkel a káros hatások megelőzésében, a gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárásában, eseti kezelésében, ezek jelzésében a megfelelő fórumok felé (gyermekjóléti szolgálat, orvos, védőnő, gyermekvédelmi felelős, szülő), fejlődésüket veszélyeztető okok feltárására. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek részére – rossz feltételeinek enyhítése érdekében – a kollégium tisztálkodási felszerelést, ruházatot biztosít. Szenvedélybetegségek megelőzése érdekében preventív feladatként előadásokat szervezünk (drog, dohányzás, AIDS, nemi betegségek, alkohol, stb.).

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai: (minden kollégiumi nevelő, gyermekfelügyelő felelős a végrehajtásért)

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- A személyre szóló törődéssel kapcsolatos, valamint a gondoskodásra vonatkozó leginkább jelentkező tanulói igények kielégítése
- A kollégiumi környezet befogadó, előítélet-mentességének megteremtése,
- Új tanulók beilleszkedésének segítése, illetve beilleszkedési zavarainak korrekciója is,
- A tanulókkal való szeretetteljes törődés,
- A tanulókról való szakszerű gondoskodás,
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése,
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése,
- A tanulók teljesítményeinek figyelemmel kísérése, értékelése, szükségleteinek megfelelő segítségnyújtás.
- A felügyelete alatt a biztonságos körülmények folyamatos biztosítása, a gyermek, a tanuló testi épségéről és erkölcsi védelméről való gondoskodás,
- Családdal való kapcsolattartás, a családból hozott hátrányok feltérképezése, mérséklése,
- Pedagógiai eszközökkel a káros hatások megelőzése, a gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárásában, eseti kezelésében való részvétel, ezek jelzése a feletteséhez.

6.4. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A hagyományrendszer intézményi (Az ünnepélyek, rendezvények szervezésében a kollégiumi nevelők és az iskolai osztályfőnökök együttműködnek).

Kollégiumi hagyományok:

- „Újra együtt lenni jó”- Kollégiumi évnyitás;
- Évnyitó buli-új kollégisták köszöntése;
- Mikulás;
- Adventi estek,
- Közös karácsony,
- Húsvéti locsolkodás,
- Évzáró rendezvény - a ballagó, más intézménybe jelentkező kollégisták búcsúztatása.

A hagyományok továbbfejlesztése:

- Több olyan alkalom, tevékenység biztosítására van szükség, amelynek során a tanulók azonosulhatnak a kollégiummal, kollégiumi hagyományrendszer kialakítása;
- A kollégiumi élet rítusainak, szertartásainak kialakítása.

6.5. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Testi és lelki egészség

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez:

- Rendszeres, napi ötszöri étkezés biztosításával;
- Helyes táplálkozásra való igény kialakításával;
- Rendszeres testmozgás feltételeinek biztosításával;
- Stressz-kezelés módszereinek alkalmazásával;
- Gyermek lelki egyensúlyának megóvásával;
- Társas viselkedésük szabályozásával, konfliktusok kezelésével.

Minden kollégiumi nevelő feladata:

- a) Hiteles, közérthető tájékoztatás adása az egészséget érintő törvényekről, rendelkezésekről, az egészséggel, egészségneveléssel kapcsolatos alapvető információk terjesztése.
- b) Az egészség komplex fogalmának, a környezeti ártalmak és az egészségkárosodás közötti összefüggések közismertté tételének, tudományosan megalapozott tájékoztatás adása az ember egészségi állapotát meghatározó tényezőkről.
- c) Tudatosítja, hogy az egészséges élet nem keserű lemondások sorozata.
- d) Biztosítja az egészségnevelés különböző színtereinek az adott körülményeknek megfelelően együttes, azonos, pozitív értékrenden alapuló működését.
- e) Részt vesz az egészségnevelési feladatok megoldásában:
 - óvodától elkezdett testi és mentálhigiénés nevelés folytatása egész a szakiskolás korig
 - szenvedélybetegségek megelőzése pl. mentálhigiénés neveléssel (pozitív értékrend, önbizalom, konfliktuskezelői képességek fejlesztése)
 - a mindennapos testmozgás, testedzés lehetőségének biztosítása
 - egészséges táplálkozási szokások kialakítása, egészséges élelmiszerek iránti igény felkeltése -egészséges napi, heti ritmus kialakítása
 - szexuális felvilágosítás
 - betegtársak elfogadása és segítése .
- f) Összegyűjti a korszerű, hatékony egészségnevelési módszereket (interaktív, személyiségközpontú oktatási, nevelési módszerek alkalmazása, drámapedagógiai elemek beépítése)
- g) Segíti a tájékozódást a médiatermékek, reklámok világában. Felhívja a figyelmet az egészségre káros szokások és anyagok jelenlétére a reklámokban.
- h) Segíti a mindennapi élet döntései során az egészségesebb lehetőség kiválasztását. Közismertté teszi, hogy mindenkinek alapvető emberi (gyermeki) joga, hogy egészséges legyen.

- i) Nagy gondot fordít a lelki egészség védelmére, tisztában van azzal, hogy az alternatív örömszerzési formákkal (dohányzás, alkohol, drog) szemben a valós boldogságigényét kell állítani.

Segítő kapcsolatok az egészségfejlesztésben

- szülők (család) – fontos a folyamatos információátadás, megfelelő tájékoztatás. Jelentős szerepe van aktív bevonásuknak a kollégiumi munka hatékonyságában.
- Iskolaorvos, védőnő - vizsgálatok során követik a testi, érzelmi és intellektuális fejlődést, az érzékszervek állapotát. Szűrések során felismerik a krónikus betegségeket, kóros elváltozásokat. Amennyiben helyben nem lehetséges a tanulók elsősegélyben részesíteni, úgy a megfelelő ellátást elvégzik. Közreműködnek a közegészségügyi, járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás-egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában,

6.6. Környezeti nevelés

A környezeti nevelés hassa át a teljes kollégiumi életet:

- Felkészítő foglalkozásokon a tantárgyközi kapcsolatok erősítésében –
- A pedagógusok, felnőtt dolgozók személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles szereplői,
- Aktív részvétel a kollégium tisztaságának javításában, a közvetlen környezet szebbé, otthonosabbá tételében
- Takarékoság vízzel, villannyal, fűtéssel
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat és ápolják a hagyományokat
- Legyenek környezetük, szülőföldjük védelmezői

A környezeti nevelés valósuljon meg az Óvodai, alsó és felső tagozatos általános iskolai és a szakiskolai csoportokban is az életkori sajátosságokat figyelembe véve.

A kollégistának meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a kollégista számára

A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a kollégista számára.

A kollégista:

- tudja gyakorolni a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeit és jogait;
- ismerje azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő;
- kapcsolódjon be közvetlen és tágabb környezete értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

6.7. Tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

Témakörök

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés.

6.7.1. *A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja*

TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 36 nevelési héttel (a 11. évfolyamon 32 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező tanulócsoporthoz vezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a tanulócsoporthoz vezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A 13-14. évfolyamra vonatkozó követelmények a szakképzésben résztvevő diákok kollégiumi foglalkozásainak alapját jelentik, amelyek ezekben a képzésekben résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumoknak szakmai ajánlást jelentenek.

6.8. A kollégiumi foglalkozások

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítésének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakgimnáziumban az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A csoportfoglalkozások keretprogramterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktató pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a Nat kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

6.8.1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza – a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.
- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.

- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

6.8.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

6.8.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg az adott település kultúrtörténetét, hagyományait, jellegzetességei
- Ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

6.8.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását.
- Lássza be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.
- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).

6.8.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőséget mérlegelni.
- Váljék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

6.8.6. A családi életre nevelés

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

6.8.7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Ismerje a különféle egészségkárosító szereket és a szenvedélybetegségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

6.8.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt. Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

6.8.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készítés környezete értékeinek megőrzésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét.
- Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat. Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgék erkölcsi alapelvét a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

6.8.10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.
- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

6.8.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.
- Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

6.8.12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

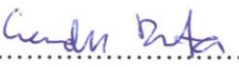
- Alakuljon ki a mérlegelő gondolkodás a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Legitimációs záradék

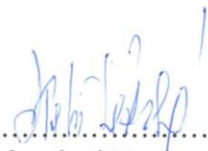
A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium Pedagógiai Programját az intézmény szakmai munkaközösségei, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdés a) pontja alapján, véleményezték.

Csapi, 2025. 08. 21.

		
Alsós munkaközösség-vezető	Felső munkaközösség-vezető	Kollégiumi munkaközösség-vezető

A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium Pedagógiai Programját az intézményi Tanács 2025. augusztus 18-án megtartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Csapi, 2025. 08. 18.

.....
Intézményi Tanács elnöke

A Pedagógiai Program azon rendelkezéseinek hatálybalépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

A Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium Pedagógiai Programját a fenntartó Nagykanizsai Tankerületi Központ képviselőjében, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 83. § (2) bekezdés g) pontja alapján, jóváhagyom.

Nagykanizsa, 2025. 08. 29.

.....
tankerületi igazgató

